

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 7, številka 2

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
JUNIJ 2012

Ob prazniku
naše občine voščim
vsem občankam
in občanom veliko
smelosti, trme,
dobroglelosti in
človečnosti.

župan Danijel Božič
s sodelavkami in sodelavci

Občina Komen praznuje

Občina Komen bo letos obeležila praznovanje občinskega praznika v petek, 15. 6. 2012.

Na ta dan bo **ob 19. uri v Kulturnem domu v Komnu** potekala slavnostna seja, na kateri bomo podelili priznanja letošnjim nagrajencem ter priznanja za najboljša vina v Občini Komen.

Slavnostna seja se bo nadaljevala s koncertom Pihalnega orkestra Komen. Na prireditvenem prostoru – na placu se bodo na stojnicah predstavili: Društvo Planta, Društvo Vezi, Društvo Kraški slavček, Društvo Brest, čebelar Rudolf Bandelj, izdelki iz sivke Tadeje Rodman in Tanje Randelović, izdelava venčkov Alme Švagelj, vinarji: bela vina (Borut Kralj, Vinarstvo Rebula in Marjan Mržek), rdeča vina (Miro Špacapan, Bojan Uhelj, Franko in Martin Fabjan) ter teran (Bogdan Cotič, Ivo in Primož Švagelj, Vinska klet Colja) ter Turistično informacijski center Štanjel.

Vabimo Vas, da se slavnostne seje udeležite in ob tej priliki počastite praznik naše občine.

Prireditve ob občinskem prazniku

9. junij ob 17.00 uri
60. obletnica Društva upokojencev Komen
Dvorana v Kobjeglavi

9. junij ob 19.00 uri
Podelitev Štrekljeve nagrade
Štrekljeva domačija v Gorjanskem

9. junij ob 20.30 uri
Koncert sakralne glasbe komornega zbora Ipavska pod vodstvom Matjaža Ščeka
Cerkev sv. Danijela Štanjel

10. junij ob 19.00 uri
Koncert Banda Citta di Cormons z dirigentom Patricom Quagiato
Škrbina

12. junij ob 18.00 uri
Lutkovna predstava *Kdo se boji velikega zlobnega zajčka*
Knjižnica Komen

15. junij ob 19.00 uri
Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen
Kulturni dom Komen

15. junij
Rock koncert v Volčjem Gradu
Volčji Grad

17. junij ob 16.00 uri
Izdelovanje venčkov sv. Ivana (etnološka prireditev)
Grajsko dvorišče Štanjel

19. junij ob 18.30 uri
Gong kopel s koncertom drevnih glasbil
Preddverje grajskega dvorišča Štanjel

20. junij ob 11.00 uri
Utrinki iz knjižnice (razstava fotografij ob 40. obletnici delovanja Knjižnice Komen)
Knjižnica Komen

22. junij ob 18.00 uri
Kulturna prireditev ob 40. obletnici delovanja Knjižnice Komen
Kulturni dom Komen

22. junij ob 21.00 uri
Poslednji termina(I)tor (žlahtna komedija po izboru občinstva leta 2011, nastopata Gojmir Lešnjak Gojc in Boris Kobal)
Grajsko dvorišče Štanjel

23. junij ob 19.00 uri
Izbor najlepših venčkov sv. Ivana
Grajsko dvorišče Štanjel

24. junij ob 19.00 uri
Pohod v kresno noč (pohod po poteh okrog vasi Kobjeglava in Tupelče, po povratku prižig kresa)
Kobjeglava, Tupelče

24. junij ob 21.00 uri
Grajsko poletje 2012: Poroka szi Matildo (komedija amaterskega gledališča Grgar)
Grajsko dvorišče Štanjel

29.–30. junij
Tri peresa ptiča vedomca (tečaj in koncert pripovedovanja pravljic v spomin in delo dr. Karla Štreklja)
Grad Štanjel, Osnovna šola Antona Šibelja Stjenka Komen

Uredniški uvodnik

»... cvetove majske stre vetrov objem in preden se zaveš, poletje mine ...« (Shakespeare, Sonet št. 18)

Končno, pomlad je tu, v vsej svoji zeleni lepoti! Pomlad pomeni zame vedno ponovno rojstvo, sproščene sprehode, rabutanje češenj, spanje pri odprtem oknu, čas sajenja rož, spomladanskega čiščenja hiše in predvsem tisti občutek, ki te preveva ob pričakovanju nečesa ... poletja, seveda. Pravzaprav je zanimivo, kako človek vso deževno jesen in mrzlo in vetrovno zimo komaj čaka na sonce in lepe dneve, potem pa, ko so enkrat tu, minejo, še preden se dobro zaveš – in že je spet tu jesen. Mogoče pa je ravno v tem čar pomladi in poletja – da lahko kot letna časa trajata le določeno obdobje, le toliko, da si spet želimo toplih dni. Saj – kdo pa bi se želel cvreti na soncu 365 dni na leto ...? Letni časi so najbrž ena redkih stvari v življenju, ki ni podvržena naši izbiri. Dandanes smo ljudje svobodni v telesu in duhu in lahko izbiramo med številnimi možnostmi. Že od ranih nog se nekateri otroci odločajo, kaj bodo jedli za kosilo, kaj bodo oblekli za v šolo, katere pristočasne dejavnosti bodo obiskovali, odrasli pa smo podvrženi izbiri in odločanju med možnostmi tako v poklicnem kot tudi v zasebnem življenju. Podjetnik se odloča med kandidati za zaposlitev, med možnostmi za rešitev podjetja iz težke situacije, med različnimi odnosi do delavcev in podobno. V primerjavi z njim ima navaden delavec precej manj možnosti, velikokrat je namreč postavljen pred izbiro podjetnika: **»Delaj tako, kot ti rečem, ali pa odidi, veliko drugih čaka na delo ...«**.

V zasebnem življenju se odločamo med možnostmi za šolanje in posledično tudi za zaposlitev. Odločamo se med kandidati za življenjskega sopotnika in ne nazadnje, ves projekt naredimo na podlagi analize možnosti in kasneje dejanske usmeritve lastnih otrok. Mogoče bi morala popraviti poved v prejšnjem odstavku in raje zapisati, da smo ljudje svobodni v telesu, manj pa v

duhu. Zdi se namreč, da možnost prekomerne izbire med različnimi opcijami ustvarja za posameznega človeka prej obremenitev in strah, ali je bila izbrana prava možnost. Mogoče pa je to tudi razlog za porast števila sekt, iskanja smisla, astrološkega svetovanja, psihologov, svetovalcev ... vse z namenom, da nam olajšajo izbire.

No, vsi skupaj v državi pa nismo imeli prav veliko izbire, ko gre za reševanje nastale gospodarske situacije. Državni zbor je sprejel zakon, s katerim spreminja ali dopolnjuje celo kopico zakonov, kar bo imelo neposreden vpliv na naše življenje in delo. In čeprav nam je bilo rečeno, da je potrebno vrsto ukrepov sprejeti zaradi zahtev Evropske unije ter zato, ker smo v preteklih letih pojedli več, kot smo ustvarili. Hej, jaz nisem, pa marsikdo od vas tudi ne! Ne nasprotujem varčevanju, glede na razmere je varčevanje nujno – tako v gospodarstvu in negospodarstvu kot tudi pri osebnih financah. Kakšne velike izbire tu ni!

Ampak dovolj o tem. Občina Komen v mesecu juniju praznuje občinski praznik. Recesija je vplivala tudi na to področje, zato je bila sprejeta odločitev, da se občinski praznik počasti »le« s slavnostno sejo, na kateri bo župan podelil priznanja občine in Priznanje zlati grb, ki bo v petek, 15. junija 2012 v Kulturnem domu v Komnu. Ob tej priliki se nam bo neposredno po uradnem delu z daljšim repertoarjem predstavil Pihalni orkester Komen.

Pomlad in poletje vabita na številne prireditve in druženja na prostem, nikar jih ne zamudite! Saj veste, krasni poletni dnevi bodo še prehitro minili.

Foto: J. Štok

mag. *Andreja Štok*, odgovorna urednica

Glasilo Občine Komen
Letnik 7, številka 2, JUNIJ 2012

Izdajatelj: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: burja@komen.si

Burja

Naklada: 1.400 izvodov

Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v Občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali v Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: mag. Andreja Štok

Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Helena Uršič, Mojca Železnik Buda

Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek

Priprava za tisk: DTP Studio Sežana, Damjan Čeh, s. p., Partizanska 82, 6210 Sežana

Tisk: Print Luin, Dušan Luin, s. p., Sveto 58, 6223 Komen

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila dobite na tel. št. 05 7310 452.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si, najpozneje do 25. 8. 2012. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čimboljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljete tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čimboljši resoluciji. Poslanih posnetkov in slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide SEPTEMBRA 2012.

Fotografija na naslovnici:

spomladanski šopek, foto: Polona Makovec

Nekaj vremenskih

Ako na Medarda je lepo vreme, še leni kosec spravlja suho seno. (8. junij)

Če na kresni dan dežuje, orehom slabo prerokuje. (21. junij)

Pusta in vlažna Marjeta nič dobrega ne obeta. (20. julij)

Pred Jakobom tri dni lepo, rž v redu zorela bo. (25. julij)

Če Lovrenc jasen, bo grozd strden in vincar glasen. (10. avgust)

Če Velikega Šmarna sonce peče, dobro vince v sod poteče. (15. avgust)

Burja

Paberkovanje – repkanje

Bliža se dan, ko ga sonce raztegne do skrajne časovne točke. In prav ta dan je naš praznik. Praznujemo ga v za večino času negotovosti in obljub po slabšem. V tem kamenitem prostoru smo vajeni dobrega, še bolj slabega. Proti Furlaniji so Turki drli in pustošili čez Kras, pustošile so kuge in lakote, prva in druga vojna, vmes fašizem in še je bilo težkega in od ljudnega. Če so naši predniki in sodobniki vse to doživeli in preživeli, nosimo tudi mi v sebi čvrsto seme in moč preživetja.

Zagotovo je bilo življenje pred pol stoletja, stoletjem ali dve-ma težje in napornejše. Nekaj desetletij je šlo dokaj dobro in lahko, najbolje pa špekulantom, ki ves trud, znanje in brezsrčnost vložijo v načrtovanje in izvajanje grabeža in plenjenja. Slednji tudi

v kriznih časih »poslujejo« dobro. Ne vem pa, če tudi živijo dobro. Kdor mora živeti z varnostniki, za blindiranimi vrati in obdan z varnostnimi kamerami je ujetnik (talec) in sluga bogastva. Misli, ki me prevevajo ob pogledu na Občino Komen, Slovenijo, Evropsko zvezo? S čim naj se ob prazniku pohvalimo? Zagotovo je velik dosežek srebrno odličje s pozlato na najprestižnejši vrtnarski razstavi na svetu Chelsea Flower Show, ki ga je dose-gel Borut Benedejčič iz Škrbine s sodelavci. Na povabilo Kraljevega hortikulturnega združenja je preko kraške gmajne predstavil Pepino zgodbo. Srebrno plaketo je Mladinski pevski zbor Osnovne šole An-tona Šibelja Stjenka Komen prinesel z državnega zborovskega tek-movanja v Zagorju. V poldrugem letu je bilo v naši občini ustano-vljenih 46 gospodarskih družb in s. p.-jev in še kaj uspehov bi lahko našli. Zaključujemo s komunalnim opremljanjem Komna, ki bo v pretežnem delu dokončano do konca letošnjega junija, pripravljamo gradnjo vodovoda in optike do Majerjev in Val in pripravljamo prenovo vodovoda po Divčih. Oboje se bo dogajalo konec tega leta. Dograjujemo optično omrežje v delu, kjer ni bilo vzpostavljeno v času glavnih del, ker je temu nasprotoval Telekom. Letos bomo uredili cesto mimo Polja v Štanjelu in cesto od komunske štirne v Brjah do križpotja za Škofe. Uredili smo makadamske poti okoli Bre-stovice proti Medji vasi in Cerovljam, od Gorjanskega do Mavhinj, od Brij do Trnovce, do konca leta pa bodo obnovljene še med Štanje-lom in Kobdiljem, Komnom in Gabrovico in Štanjelom in Podlasjo. Prostorski dokumenti, ki bi na novo uredili območja gradnje in ra-zvoja, se še »valjajo« po Ljubljani in težko je reči, kdaj jih bomo lahko veljavno potrdili. Verjetno niti prihodnje leto ne, če ne bo država poenostavila postopkov in pospešila odločanja. Dogradnja vrtca v Komnu je v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja, kaj bodo prinesle spremembe zakonodaje, pa še ne vemo natanč-no. Odkupili smo večino potrebnih zemljišč za izgradnjo obrtne cone ob Aluminiju in za izgradnjo krožišča in ceste, ki bo peljala proti Praserjam in naprej. Dokumentacijo za gradbeno dovoljenje pripravljamo. Država je razpisala pripravo gradbene dokumentacije za gradnjo krožišča pri komenski šoli in gradnja naj bi stekla letos. V Gorjanskem smo odkupili pokopališče, v Škrbini sofinancira-li obnovo cerkvene strehe, v Štanjelu dokončali širitev poko-pališča in do četrte faze zgradili kapelo. V večini vasi je bilo mar-sikaj narejenega udarniško, s finančno podporo občine. Vaški odbori se zavedajo, da so denarne razmere slabe in da bomo marsikaj postorili z malo denarja in s prostovoljnim delom. Po desetih letih prerekanj in trošenja denarja je gradnja Centra za ravnanje z odpadki Notranjske, Istre in Krasa, ki je bila zadnja rešitev in dogovorjena šele pred letom, dokončno odpadla. Pri-ključili se bomo k projektu CERO Stara Gora pri Novi Gorici. Tako je končno odločila država. Na sežanski komunalni deponiji nasta-ja pokrita ploščad za prebiranje odpadkov, ki jo plačamo občine, strojno opremo pa bo Komunala nabavila s posojilom. Brez tega postrojenja smetišče ne bo dobilo uporabnega dovoljenja. To naj bi veljalo do leta 2015, potem pa bi ločene frakcije predajali su-rovinskim podjetjem, preostanek pa vozili v CERO v Staro Goro. Tudi prenova vodovoda od Brestovice do Rodika s poveza-vo do Ilirske Bistrice in Kopra se spotika. Gre za naložbo v vi-šini slabih 50 milijonov evrov. Če ne uspemo, bomo omrež-je obnavljali desetletja in to z lastnimi viri, ki so več kot skromni, podjetja, ki bi vodovod obnavljala in gradila, bodo ostala brez dela, vodooskrba bo iz leta v leto težja in dražja. V naslednji perspektivi evropskega denarja za te namene ne bo. Pogajamo se z morebitnimi naložbeniki v Grad Štanjel, ki naj bi

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05/73 10 450

Fax: 05/73 10 460

Spletna stran: www.komen.si

E-pošta: obcina@komen.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00 ure
sreda od 8.00 do 12.00 ure in od 15.00 do 17.00 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpolje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05/73 10 141

E-pošta: soou@sezana.si

Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen

Telefon: 05/76 68 510

Uradne ure: torek od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00 ure

Za nujne primere se obrnite na sedež Uprave enote v Sežani,
tel. št.: 05/73 12 700.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen

Telefon: 05/76 68 580

E-pošta: knjiznica.komen@siol.net

Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen

Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05/76 68 506

Lekarna Komen

Telefon: 05/73 11 790

Delovni čas: ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen

Obratovalni čas: torek od 9.00 do 13.00 ure
četrtek od 14.00 do 18.00 ure
sobota od 9.00 do 13.00 ure

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05/ 30 78 570

Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

postal hotel izven kategorije. Do konca leta bo znano, ali posel sklenemo in damo grad v najem ali bomo morali iskati nove naložbenike. Kandidiramo za evropski denar za komunalno ureditev starega Štanjela. V Sloveniji smo dobili zelo dobro oceno za načrt, v Italiji pa več kot skromno. Kandidiramo skupaj z Občino Zgonik in kmalu bomo izvedeli, ali je šlo za pomoto ali za namerno oškodovanje pri točkovanju naših prijav. Če nam to priložnost ocenjevalci spodnesejo, bomo morali stari Štanjel urejati po drobcih, kar bo veliko dražje in bo potekalo več let. Pripravljamo se na stoletnico začetka prve vojne. Sodelujemo z domačimi in s tujimi ustanovami in s strokovnjaki, s turističnimi delavci, z društvi. S fronto nameravamo razviti nov tip turizma, ki bo dopolnjeval sedanjega in visokega, ki se bo razvijal v Štanjelu. V Gorjanskem smo ob stoletnici smrti prof. dr. Karla Štreklja odprli spominsko sobo o njegovem delu in življenju in v prvem nadstropju zbirko o prvi svetovni vojni. Obiskal nas je predsednik Od-

bora za promet in turizem pri Evropskem parlamentu, gospod Simpson s poslankama Serachianijevo in Fajonovo, kjer smo mu skupaj župani in županja desetih slovenskih kraških občin z obeh strani meje v Kodretih predstavili načrt turističnega razvoja. Še bi lahko razpredal, kar pa ne priliči glasilu, ki naj bi bilo jedrnato in jasno. Ob prazniku pa moram pripomniti, da so dvojezična območja natančno določena in so v slovenski Istri in Prekmurju. Zato vabim vse, ki zaradi zaslužka ali mnenja, da bodo lažje preživel z zapisi v tujem jeziku, da globlje premislijo o svojem ravnanju. Ne-koč so bili na tem prostoru izključno tuji, nasilno uvedeni napisi in občevalni jezik. Da bi se v samostojni državi prostovoljno odpo-vedali maternemu jeziku pa zagotovo ne priliči! In še zakonito ni.

Srečno!

Danijel Božič, župan

Kdo so letošnji občinski nagrajenci?

Tudi letos bomo na slavnostni seji občinskega sveta podelili občinska priznanja. Komisija za podelitev priznanj je na sestanku 6. 4. 2012 obravnavala na razpis prispelle predloge ter občinskemu svetu predlagala, da v letu 2012 podeli eno priznanje Zlati grb Občine Komen in tri Priznanja Občine Komen.

Občinski svet Občine Komen je na seji 19. 4. 2012 soglašal, da se priznanje Zlati grb Občine Komen podeli Justini – Ini Čotar, Priznanja Občine Komen pa Milošu Kočevanju, Francu Rudežu (posmrtno) in Rajku Grči.

Justina – Ina Čotar

Justina – Ina Čotar je bila prva šolana babica na Komenskem in v okolici. Šolala se je v Ljubljani, se za pol leta zaposlila v Porodniški kliniki v Ljubljani, od koder so jo leta 1954 prezaposlili v Koper, ker je obvladala italijanski jezik. V Kopru je opravljala delo vodje porodniške službe vse do leta 1956, ko je na prošnjo dr. Merla prišla v Komen in sprejela terensko delo. Babištvo, patro-nažna in posvetovalna služba so bili v njenih rokah. Otroci, rojeni po letu 1956, so prav vsi z njeno pomočjo začeli svoj življenjski utrip doma, pod domačo streho. Ko je nekdo sredi noči potreboval nasvet ali pomoč, je bila Ina tista, ki je pomagala. Kot bi želela vsakomur izmed rojenih otrok v zibelko položiti potreben pogum in radoživost, tako se je obnašala ob vsakem obisku. Ni bilo zdravil, Ina pa je imela posebno zdravilo – vsaki porodnici

je v njenih mukah s šegavostjo zvalila nasmeh na usta. Vsa hiša je bila polna, ko nas je obiskala in prav tako neposredno, izjemno obnašanje naše Ine je bilo pravi balzam za ljudi, ki so se jim komaj celile rane po 2. svetovni vojni. Nikoli ni spraševala, koliko bo plačana za delo, ki ga je opravila. Za današnje čase je bila to miloščina, ki pa je družinam prinašala srečo in upanje in je Ina odpirala in krepila srčnost, ki ji je ni dala šola. Ta srčnost je bila globoko v njej.

Miloš Kočevan

Miloš Kočevan je dolgoletni član PGD Komen in je v njem opravljal pomembne funkcije. Vse zaupane mu naloge je vselej opravil vestno, z njemu lastno natančnostjo in predanostjo. Je član iz tistih časov, ko ni bilo računalnikov, zato pa je bil on živi leksikon vseh potrebnih informacij in dogodkov. Tudi v Vaški skupnosti Komen in drugih organizacijah je bil dejaven in uspešen, saj smo

povsod znali ceniti njegove sposobnosti, znanje in izkušnje. Nikoli se ni postavljaj s funkcijami, ki smo mu jih zaupali, ogledalo njegove predanosti so bile opravljene naloge. Prostovoljno gasilsko društvo Komen je predlagalo Miloša Kočevanja za Priznanje Občine Komen, s čimer bi se mu radi oddolžili in njegovim uspehom dodali širšo družbeno veljavo. Vse to pa pomeni – Miloš, delaj z nami še naprej!

Foto: Polona Makovec

Foto: Polona Makovec

Franc Rudež

Posmrtno podeljujemo priznanje Francu Rudežu iz Kobjeglave. Franc je bil balinar po duši in po srcu in prav njemu gre zahvala, da je že leta 1969 v Tupelčah zrasel balin plac – balinišče.

Balinarski klub Hrast Kobjeglava - Tupelče je imel v Franetu igralca – balinarja, bil je prvi predsednik tega kluba in republiški in državni prvak. Postavil je zametke balinarske ženske ekipe. Bil je spoštovan soigralec, mentor in vzornik mladim, ki jih je zvaljal v šport, ki je imel svoje korenine prav na Krasu. V Vaški skupnosti Kobjeglava - Tupelče je bil poznan kot človek, ki je znal prisluhniti skupnim potrebam in si je z lastnim delom prizadeval izboljšati pogoje življenja v vasi in v družbi nasploh. Pokrito balinišče, športno-kulturna dvorana, spomenik padlim vaščanom, urejene vaške poti in mnogi popravljeni gospodinjinski aparati – vse to so drobci iz njegovega dejavnega življenja. Prezgodnja smrt mu je prekržala načrte, nas pa prikrajšala za človeka, ki je bil človek v pravem pomenu besede.

(Foto: arhiv družine Rudež)

Rajko Grča

Rajko Grča je v sodelovanju z Vero Poljšak in ob pomoči mladine iz vasi Hruševica decembra 2000 udeležil zamisel pod imenom *Štanjelski tek*. Na prvem teku je sodelovalo 60 tekačev. Tek je v dvanajstih letih prerasel v najštevilčnejšo športno prireditev

v Občini Komen. Na zadnjem, 12. *Štanjelskem teku*, decembra 2011 je teklo 250 tekačev. Tek je bistveno pripomogel k prepoznavnosti Hruševice in Občine Komen. Vsa ta leta je Rajko Grča pri organizaciji *Štanjelskega teka* igral najpomembnejšo vlogo. Veliko prostega časa namenja urejanju in pripravi trase teka, pripravi dokumentacije in pridobivanju dovoljenj. S svojim navdušenjem pridobiva nove privrženice zdravega načina življenja. Sovaščanom svetuje, kako naj začenejo s tekom in kako naj tudi vztrajajo. Sam se s tekom ukvarja že vrsto let. Zaradi zdravstvenih težav je s tekom pričel leta 1996, vztrajnost pa ga je pripeljala do tega, da je letos pretekel že 50. mali maraton, trikrat se je preizkusil na *Ljubljanskem maratonu*, tekel je maraton na Plitvicah, osemkrat je pretekel *Tek po poteh okupirane Ljubljane*, lansko leto pa se je udeležil svetovnega prvenstva v gorskem maratonu. Lastne izkušnje prenaša na ljudi, da bi bolj kakovostno živeli.

(Foto: Polona Makovec)

Prejemniki priznanj za najboljša vina v Občini Komen

Rezultati ocenjevanja, Štanjel, 13. 4. 2012

BELA VINA

MESTO	VINAR	NASLOV	DOSEŽENO ŠTEVILO TOČK/ VINO
1.	BORUT KRALJ	KOBDILJ 22, 6222 ŠTANJEL	17,89 / CHARDONNAY 2011
2.	VINARSTVO REBULA	BRESTOVICA PRI KOMNU 32, 6223 KOMEN	17,84 / MALVAZIJA 2011
3.	MARJAN MRŽEK	HRUŠEVICA 12, 6222 ŠTANJEL	17,81 / BELA ZVRST 2011

RDEČA VINA

MESTO	VINAR	NASLOV	DOSEŽENO ŠTEVILO TOČK/ VINO
1.	MIRO ŠPACAPAN	KOMEN 5F, 6223 KOMEN	18,0 / CABERNET SAUVIGNON 2006
2.	BOJAN UHELJ	ŠTANJEL 119, 6222 ŠTANJEL	17,95 / REFOŠK 2001
3.	FRANKO IN MARTIN FABJAN	KOBDILJ 5E, 6222 ŠTANJEL	17,85 / CABERNET SAUVIGNON 2010

TERANI

MESTO	VINAR	NASLOV	DOSEŽENO ŠTEVILO TOČK/ VINO
1.	BOGDAN COTIČ	ŠKRBINA 62, 6223 KOMEN	18,36 / TERAN PTP2011
2.	IVO IN PRIMOŽ ŠVAGELJ	ŠTANJEL 152, 6222 ŠTANJEL	18,10 / TERAN PTP 2011
3.	VINSKA KLET COLJA	COLJAVA 10, 6223 KOMEN	18,06 / TERAN PTP2011

Pepina zgodba

Borutu Benedejčiču
in **Tanji Godnič** iz Škrbine
čestitamo za prejem pozlačene medalje
za vrt, postavljen v okviru

Pepine zgodbe.

Vrt, ki je predstavil Kras,
njegovo rastlinsko raznovrstnost in
arhitekturo, je bil v mesecu maju
predstavljen v kategoriji

Artisian gardens na vrtnarski prireditvi
Chelsea Flower Show.

Čestitamo!

Novice iz občinske uprave

Štrekljeva nagrajenka ddr. Marija Stanonik

Marija Stanonik, slovstvena folkloristka in etnologinja, se je rodila 23. maja 1947 na Dobračevi pri Žireh. Po osnovnošolskem izobraževanju v domačih Žireh in opravljeni srednji šoli v Kranju se je vpisala na študij slavistike in etnologije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je leta 1974 diplomirala, leta 1987 pa magistrirala. Prvo doktorsko disertacijo je opravila na zagrebški Filozofski fakulteti, leta 2011 pa je svoj drugi doktorski naziv prejela na Teološki fakulteti v Ljubljani.

Bila je nosilka več raziskovalnih projektov. Trenutno vodi temeljni raziskovalni projekt Slovenski pregovori kot kulturna dediščina in je nosilka Inštitutskega raziskovalnega programa Etnološke in folkloristične raziskave kulturnih prostorov in praks.

Je članica Slovenskega etnološkega društva, Slovenističnega društva Slovenije, Svetovnega slovenskega kongresa in International Society for Folk Narrative Research.

V njeni preko 1000 enot obsežni bibliografiji je 20 znanstvenih in 6 strokovnih monografij, 64 izvirnih in 25 preglednih znanstvenih člankov ter več kot 800 drugih strokovnih prispevkov. Ddr. Marija Stanonik je bila urednica inštitutske revije Traditiones, zasnovala in urejala je zbirko folklornih pripovedi Glasovi in revijo Slovstvena folkloristika, uredila ali souredila je še številne druge publikacije.

Ddr. Marija Stanonik je vrhunska znanstvenica, ki z interdisciplinarnim pristopom povezuje razne humanistične vede. Teoretičnim podlagam folkloristike, posebej slovstvene, njeni raziskovalni identiteti in avtonomiji, utemeljeni na lastni raziskovalni praksi, do-

mačem strokovnem izročilu, razmejitvami med etnologijo in filološkimi vedami, primerjavami z mednarodnimi tokovi je namenila številne razprave. Te posegajo v njeno zgodovino, teorijo in metodologijo in so sintetično predstavljene v obsežnih monografijah.

Celoten opus njenega dela kaže na njeno sistematično prizadevanje, da bi bila slovstvena folkloristika deležna primerne vrednotenja in da bi dobila ustrezno mesto tako v znanstveni, strokovni kakor širši kulturni zavesti. Njeno delo odgovarja tudi na praktična vprašanja, predvsem procesu izobraževanja na vseh ravneh. Pripravila je priročna učbeniška dela, namenjena spodbudam in mentorstvu, strokovnjakom in laikom ter popularizaciji.

Zbirka Glasovi, pri kateri je izšlo doslej 40 knjig iz različnih delov slovenskega etničnega prostora, je zavidanja vredna baza pripovednega gradiva, s katero se lahko pohvali redkokateri narod. Poskrbela je tudi za več zbirk slovstvene folklore. Pomemben prispevek k slovenskemu zgodovinopisju je prispevala z zbiranjem pričevanj in spominom »navadnih« državljanov ob 10-dnevni vojni za obrambo samostojne Slovenije; o tem je v sodelovanju z Muzejem novejši zgodovine leta 2012 souredila knjigo Moški na položajih, ženske v strahu, otroci v češnjah.

Delo ddr. Marije Stanonik oblikuje nenehno gibanje med terenom in kabinetom. S pozornostjo na teren je povezan drug pomemben segment raziskav, tj. nenehno vračanje v domači kraj. Posvetila mu je raziskave in objave o čevljarstvu, prometu, nabiralništvu, prehrani, čipkarstvu, družinskem življenju, jezikovnih in glasbenih pojavih itd. Spoznanja so zbrana v preštevilnih člankih in monografijah.

Z odmevnimi deli in številnimi javnimi nastopi na domačih in mednarodnih znanstvenih konferencah ter drugih dogodkih in prireditvah ter v medijih je prof. ddr. Marija Stanonik v zadnjih desetletjih pokazala na vlogo in pomen socialnega in duhovnega izročila tako v humanističnem raziskovanju kakor v širši javnosti. Razkrito izročilo spodbuja ustvarjalno dožemanje identitete in oblikovanje samozavednosti, nenehno je snov za premislek o življenju med preteklostjo in sedanjostjo.

*Dobitnica 12. Štrekljeve nagrade
za dosežke na področju zbiranja in
ohranjanja slovenskega ljudskega
izročila **ddr. Marija Stanonik.***

Iskrene čestitke.

Župan francoskega mesta Châtillon-sur-Idre na obisku v komenski občini

29. in 30. marca 2012 je bil v komenski občini na obisku župan mesta Châtillon-sur-Idre Michel Hetroy s svojo soprogo. Obiskala sta Hišo posebne sorte v Kodretih ter spoznala folklorno dejavnost naše občine. V petek smo jih popeljali v Osnovno šolo Antona Šibelja - Stjenka Komen, kjer sta bila navdušena nad tehnološko opremljenostjo šole. V Štanjelu jih je gospa Marija Švagelj peljala na voden ogled kraja in seveda Ferrarijevega vrta. Ustavili smo se še v Kobjeglavi in si ogledali vas in kal, gospod Simo Komel iz Kraljestva pršuta Kobjeglava pa je povedal par besed o sušenju pršuta ter nas peljal na ogled pršutarne. Pot nas je vodila v Sveto, kjer smo si ogledali cerkev sv. Tilna in vojaško pokopališče. Po odličnem kosilu nas je komenski župan na vojaškem pokopališču v Gorjanskem seznanil z dogodki 1. svetovne vojne v naših krajih. Gosta sta bila navdušena nad pokrajino in nad ljudmi. Pred obiskom namreč nista še nikoli obiskala Slovenije. Ob posredovanju gospe Eve Kriste Bandelj, dolgoletne predsednice Društva Slovencev v Parizu, sta tako spoznala čisto nove kraje.

Obisk bo delegacija iz Občine Komen vrnila med 12. do 16. julijem 2012. Ravno takrat v mestu Châtillon-sur-Idre praznujejo občinski praznik in ob tej priložnosti v svoj kraj povabijo mesta in občine, s katerimi sodelujejo pri spoznavanju novih kultur. Letošnje leto bodo spoznali tudi slovensko – bolje rečeno kraško

kulturo in običaje. Avtobus bomo napolnili z mladimi glasbeniki in športniki, pridružili se nam bodo kamnoseki iz osnovnošolske delavnice, ne bodo pa manjkali niti domači izdelki in seveda vino. Daljši prispevek o obisku v Franciji pa si lahko obetate v naslednji številki občinskega glasila.

Besedilo: Marijana Furlan, TIC Štanjel

Foto: Polona Makovec

En Kras in tisoč njegovih okusov

Četrto leto zapored je Razvojna agencija ROD iz Ajdovščine v sodelovanju z Občino Komen priredila festival vin 1 Kras – 1000

okusov. Letos so se vinarji Krasa z obeh strani meje ter gostje iz Istre predstavili 27. in 28. maja na grajskem dvorišču v Štanjelu. Kljub slabi vremenski napovedi se je zbralo zadovoljivo število obiskovalcev, ki so lahko okušali vina 18 vinarjev, Društvo kmetič kraške regije pa je pripravilo dobrote iz domače peči. Za glasbeno spremljavo so poskrbeli trobilci Grajskega kvinteta, seveda ni manjkal niti ročno rezan pršut. Pred grajskim dvoriščem se je zbrala peščica stojničarjev, ki so obiskovalcem ponujali domače pridelke in izdelke.

Zelo dobro so bile obiskane enogastronomske delavnice na razne tematike pod vodstvom Tonija Gomiščka, na katerih so gostje predstavili drugačen pogled na kraško kulinariko.

Če je bila nedelja namenjena širši javnosti, pa je bil ponedeljek v znamenju gostincev in sklepanja znanstev tako osebnih kot poslovnih, ki bodo v prihodnje morda vodila kraške vinarje tudi drugod po Sloveniji in tujini.

Besedilo: Marijana Furlan

Foto: Polona Makovec

Kraško-brkinska pomlad v Ljubljani

V torek, 24. aprila 2012, se je tudi Občina Komen pod organizacijo Območne obrtno-podjetniške zbornice Sežana ter v sodelovanju s še tremi kraško-brkinskimi občinami (Sežana, Divača in Hrpelje - Kozina) predstavila na promocijskem večeru na ljubljanskem gradu pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana.

Na predstavitvi, ki so jo poimenovali »**Gostoljubje kraško brkinske pomladi**«, so se iz Občine Komen predstavili: Gostilna Kra-

ljestvo pršuta, Kobjeglava; Restavracija Grad Štanjel; Turistična kmetija Sandra Pelicon, Coljava; Turistična kmetija Špacapanova hiša, Komen; Turistična kmetija K'ntina Čotar, Gorjansko; Pekarna Kras Gorjansko in Vinarstvo Branko in Vasja Čotar, Gorjansko.

V skupno promocijo in turistično ponudbo so se vključili tudi: Kobilarna Lipica, Park Škocjanske jame ter Štanjel z gradom in z bogato arhitekturno dediščino naselja. Za promocijska gradiva

so poskrbeli Turistično informacijski centri iz omenjenih občin ter Mladinski hotel iz Pliskovice.

S klesanjem kamna na grajskem dvorišču so na Kras opozarjali študentje Višje strokovne šole iz Sežane. Rdeča nit kulinarčne predstavitve večera pa je bila zeliščna frotlja in šparglji.

Besedilo: Ana Švagelj, občinska uprava
Foto: Polona Makovec

Izid publikacije *Kraška hiša: priročnik za prenovo*

V okviru projekta Občine Komen za vzpostavitev Centra za arhitekturo Krasa v Štanjelu je februarja izšla publikacija *Kraška hiša: priročnik za prenovo*.

Pobuda za priročnik izhaja iz dejstva, da je Kras tako v slovenskem kot v svetovnem merilu prav poseben prostor. Kljub nekaterim precej obsežnim posegom v polpretekli zgodovini je uspel ohraniti številne kakovosti, ki so bile z industrializacijo in z urbanizacijo marsikje drugje za vedno izgubljene. Marsikje na Krasu se še lahko ponašamo z vrednotami, kot sta avtentičnost in integriteta, ki pomenita osnovo za določanje izjemne univerzalne vrednosti (Outstanding universal value), ki označuje najvrednejšo kulturno in naravno dediščino sveta (UNESCO).

Vse to pa je za večino Kraševcev verjetno le slaba tolažba: ohranjena krajina in »romantične« vasi s podobami kot zamrznjenimi ob koncu 19. stoletja so posledica izjemno težkih časov, stoletja in več bega pred vojnami, lakote, revščine, odrinjenosti. Vse to je, prav tako kot lepota in skladnost, vtkano v zidove kraških hiš, v ulice kraških vasi. Kar je nekomu krasno starinsko okno, je drugemu morda le grenek spomin na mraz in pomanjkanje.

Tudi to je eden od mnogih razlogov za skrb vzbujajoče stanje na terenu – izjemnosti Krasa in kraške arhitekture vsakodnevno izginjajo. Nadomešča jih povprečnost, ki skladne in navdihujo-

če prostore kraških vasi spreminja v precej brezdušne prostore, enake tistim, kot jih lahko opazujemo v tako rekoč katerem koli nekakovostnem urbanem predmestju v Sloveniji ali drugod po svetu. Globaliziran in skomercializiran pristop h gradnji in k prenovi spodbuja uporabo standardnih konfekcijskih rešitev, enakih detajlov, barv in materialov – ne glede na lokacijo. Posledica je žalostno stanje in siromašenje prostora – kljub morda visokim vloženim zneskom investitorjev.

Tematika, ki se je priročnik loteva kot odziv na tako stanje, je široka in zapletena, mnogo preobsežna, da bi jo bilo mogoče zaobjeti v eni knjižici.

Osnovni namen priročnika je nuditi pomoč vsem vpletenim v proces prenove stavbne dediščine na Krasu pri spoznavanju in razumevanju fenomena kraške hiše, z vso pestrostjo, inovativnostjo in oblikovno skladnostjo elementov, ki jo sestavljajo. Tako je prvi del priročnika namenjen razumevanju, kaj vse je vplivalo na razvoj kraških hiš in posledično kraških vasi, kot jih poznamo danes. Prvi del se zaključuje s katalogom tipičnih elementov, ki tako lastnikom kot vsem tistim, ki bodo vpleteni v proces prenove, služi kot orodje za prepoznavanje tistih elementov pri hiši, ki so značilni za kraško arhitekturo, kot so na primer: oblika in velikost tradicionalnih hiš, značilnosti fasade z okenskimi vratnimi odprtinami, način izvedbe ometov ter cokla, različne

pojavnostne oblike gankov in škur, strehe – od njene nosilne konstrukcije, kritine, napuščev in do dimnikov. Katalog s pomočjo slikovnega materiala in opisov pojasnjuje vlogo posameznih elementov, njihove značilnosti ter skuša pojasniti, kako, kdaj in zakaj se pravzaprav pojavljajo na/v kraški hiši. Poglavitni namen kataloga je, da nas spodbudi, da bi tipične elemente prepoznali, razumeli njihov pomen ter jih v fazi prenove objekta v čim večji meri obvarovali pred uničenjem.

Vsebinska druga delna zbirka z naslovom *Obnova kraške hiše* je razbijanje »mitov« in izhaja iz najbolj pogostih vprašanj, ki se porajajo vsakemu lastniku pri prenovi kraške hiše. Gre za zbirko nasvetov in napotkov, kako pristopiti k reševanju težav, ne

da bi ob tem ogrozili kakovosti kraške gradnje oziroma kako izkoristiti vse prednosti, ki nam jih le-ta lahko nudi.

V tem delu lahko najdemo precej koristnih nasvetov, kako si lahko v kraški hiši uredimo povsem sodobno urejen bivalni prostor, s kakšnimi načini lahko hišo statično saniramo, kakšne posege ali ukrepe potrebujemo, da bi se obvarovali vlage v starih hišah oziroma kako lahko toplotno izoliramo objekt, brez da bi ob tem iznakazili tipično kraško podobo objekta ter kakšni ometi in kakšne barve so primerni na fasadah kraških hiš. Poglavje se dotakne tudi borjača z vsemi njegovimi značilnimi elementi, vključno s tlakovanjem, z latnikom in z značilno vegetacijo kot tudi z nasveti, kako borjač prilagoditi novim zahtevam sodobnega bivanja. Ne nazadnje je podanih še nekaj koristnih informacij, kdaj in kako je potrebno pridobiti določena dovoljenja v zvezi s prenovo kraške hiše, na koga naj se obrnemo in kako nam lahko pri tem pomaga Zavod za varstvo kulturne dediščine.

Priročnik se zaključuje z nazornim prikazom niza bolj in tudi manj primernih izvedb prenove značilnih elementov kraških hiš, ki soustvarjajo skladno podobo vasi, v nasprotnem primeru pa bistveno prispevajo k rušenju kakovosti in značilne podobe Krasa. Prikazi niso namenjeni hvali ali kritiziranju kot tudi ne iskanju popolnih rešitev. Gre predvsem za opozorilo in obenem napo-

tek, da se nezanemarljiva sredstva, ki se jih v vsakem primeru usmerja v prenovu objekta, usmeri v boljše rešitve, ki so obenem tudi izkaz spoštovanja do lastne dediščine in prostora, v katerem živimo.

Priročnik je nastal s skupnim delom ljudi, ki so s Krasom, na tak ali drugačen način, že dolgo povezani, ki tu delajo, živijo, ga cenijo in ga imajo radi. Vključuje različne poglede, prispevek različnih strok, ki jih, kot številne avtorje, ki se že desetletja z naklonjenostjo ukvarjajo s Krasom, povezuje isti cilj: bolj skladne in urejene kraške vasi s kakovostno obnovljenimi in s funkcionalnimi hišami, ki bodo v zadovoljstvo tako tistim, ki v njih živijo, kot vsem ostalim, ki v njih iščejo navdih in lepoto ter prepoznavajo našo skupno kulturno dediščino in identiteto.

Knjigo si lahko izposodite v knjižnici, dostopna pa je tudi v digitalni obliki na spletnih straneh Centra za arhitekturo Krasa na naslovu http://cak.komen.si/prirocnik_kraska_hisa/.

Predvidoma jeseni bo izšel prvi ponatis in takrat bo knjiga tudi v prodaji.

Besedilo: Aleksandra Torbica

TIC Štanjel si odpira vrata v svet

Konec aprila se je Turistično informacijski center Štanjel pod okriljem Območne obrtno-podjetniške zbornice Sežana predstavil na sejmu Abitare v Trstu in na skupni stojnici s TIC-em Sežana, Mladinskim hotelom Pliskovica in Zavodom ŠTIP Sežana promoviral lepote in dobrote Krasa.

Čeprav je bil sejem v prvi vrsti namenjen predstavljanju obrtnikov, se je izkazalo, da je turizem še vedno priljubljena dejavnost tržaških in okoliških prebivalcev. Mimoidoči obiskovalci so množično pobirali brošure o Štanjelu in spraševali o znamenitostih, ki bi si jih lahko ogledali na Krasu. Prav tako je bilo mogoče opaziti zainteresiranost za prenočišča in številne turistične kmetije. Ker to ni bil turistični sejem, smo lahko z zanimanjem in s številčnostjo obiskovalcev zelo zadovoljni. Izkazalo se je, da je Kras vedno bolj priljubljena turistična točka zahodnih sosedov. Največ zanimanja so Tržačani in ostali obiskovalci pokazali za kraško kulinariko – predvsem za sezone jedi.

Besedilo: Maja Stepančič, TIC Štanjel

Okoljska akcija »Očistimo Slovenijo v enem dnevu!«

24. marca 2012 je tudi v Občini Komen potekala največja prostovoljna čistilna akcija v svetovnem merilu doslej. Na dan akcije se je čiščenja udeležilo okrog 450 udeležencev. Dan prej pa so se akcije udeležili tudi otroci iz osnovnih šol ter vrtca.

Čistilo se je gospodinjske (papir, karton, plastična embalaža, steklo, pločevinke) in kovinske odpadke (bela tehnika, pohištvo). Po dogovoru so udeleženci izvajali tudi druge prostovoljne aktivnosti, kot so barvanje klopi, ograj, čakalnic, odstranitev invazivnih rastlin, urejanje igral, priprava tematskih učnih in sprehajalnih poti. Očiščena so bila tudi divja odlagališča.

S strani občine so bile razdeljene presojne vrečke predsednikom vaških skupnosti, lovskim družinam, osnovni šoli, vrtcu ter društvom.

Komunalno stanovanjsko podjetje je na dan akcije odvažalo odpadke s sedmih zbirnih mest v občini: iz Gornje Branice, Štanjela, Kobjeglave, Komna, Škrbine, Gorjanskega in iz Brestovice.

Na območju Občine Komen je bilo 20.210 kg odpadkov.

Z lastnim zgledom lahko pokažemo, kakšen vpliv imamo, ko združimo moči.

Besedilo: Ana Švagelj, občinska uprava

Seznajte se z delom Občinskega sveta Občine Komen, obiščite spletno stran www.komen.si!

Pomembnejši sklepi in splošni akti, ki so bili sprejeti na 11. redni seji (19. 4. 2012):

- Sklep o imenovanju predstavnika ustanovitelja v svet Javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica,
- Sklep o soglasju k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica po stanju na dan 31. 12. 2011,
- Sklep o prejemnikih priznanj Občine Komen za leto 2012,
- Sklep o prenehanju statusa nepremičnega spomenika na parcelni številki 1041/4, k. o. Hruševica,
- Odlok o rebalansu proračuna Občine Komen za leto 2012,
- Zaključni račun proračuna Občine Komen za leto 2011,
- Pravilnik o dopolnitvi pravilnika o načinu odmere in plačevanja komunalnega prispevka za kanalizacijsko omrežje v naselju Komen.

Datum	Tematika
15. 05. 2012	12. redna seja občinskega sveta, redni delovni dan 15. 05. 2012 ob 17. uri
04. 04. 2012	11. redna seja občinskega sveta, 11. 4. 2012 ob 17. uri
15. 01. 2012	10. redna seja občinskega sveta, 15. 1. 2012 ob 17. uri
19. 11. 2011	9. redna seja občinskega sveta, 21. 12. 2011
03. 11. 2011	8. redna seja občinskega sveta, 16. 11. 2011
12. 09. 2011	7. redna seja občinskega sveta, 21. 9. 2011
09. 05. 2011	6. redna seja občinskega sveta, 29. 5. 2011
09. 05. 2011	5. dopolna seja občinskega sveta, 10. 5. 2011
14. 04. 2011	4. redna seja občinskega sveta, 18. 4. 2011 ob 17. uri

Obratovanje širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij v Občini Komen

Spoštovani občani!

Kot ste že seznanjeni, smo v naši občini v začetku leta 2011 pričeli s povezovanjem prvih uporabnikov na odprto širokopasovno omrežje, ki vsem občanom na območju belih lis omogoča dostop do širokopasovnih storitev. Začetek obratovanja omrežja je bil pogojen z vključevanjem ponudnikov storitev v omrežje, kar je bilo omogočeno v fazi gradnje omrežja.

O omrežju

Širokopasovno omrežje je zgrajeno v optični izvedbi, v tehnologiji FTTH (Fibre To The Home), kar pomeni, da optični kabel poteka vse od izhodiščne točke, t. i. funkcijske lokacije (kjer se nahaja centrala in priklop na glavno hrbtnično omrežje), do končnega uporabnika (gospodinjstva oziroma poslovnega uporabnika).

Omrežje je odprto, kar pomeni, da je na voljo vsem zainteresiranim ponudnikom, ki želijo prek njega ponujati storitve pod enakimi pogoji. Uporabniki/občani se ob priklopu na omrežje sami odločajo za ponudnika storitev, zato imajo na voljo širok nabor storitev in ponudb različnih zainteresiranih operaterjev.

Omrežje omogoča dostop do sodobnih širokopasovnih storitev s hitrostmi prenosa podatkov do 1 Gbit/s, uporabniki si hitrosti prenosa podatkov izbirajo sami. Za hitrost prenosa podatkov se odločajo glede na ponudbe in cene ponudnikov storitev.

V omrežje OŠO Komen so trenutno vključeni trije operaterji. To so: AMIS, d. o. o., Telekom Slovenije, d. d., in T-2, d. o. o. Njihove storitve so na razpolago končnim uporabnikom. Vključevanje končnih uporabnikov v omrežje je v prvem letu preseglo prvotna pričakovanja in se bližamo številki 600 aktivnih uporabnikov omrežja.

Kaj morate narediti vi, da si omogočite priklop na širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij v Občini Komen?

Uporabniki sami prosto izbirajo operaterja na način, da vzpostavijo neposreden kontakt s klicem na običajne kontaktne številke, ki jih operaterji objavljajo v medijih in na svojih spletnih straneh. V sklopu projekta je predvideno, da se gospodinjstvom na belih lisah pripelje kabel zračno ali po obstoječi cevi do fasade in se ga zaključi v zvarni dozi (majhni omarici), ki se postavi na zunanjo ali notranjo stran zidu.

Od te omarice do mesta v hiši ali stanovanju, kjer bo uporabnik imel nameščeno opremo, ki bo služila za povezavo na omrežje (optični modem oziroma CPE), mora vsak uporabnik sam poskrbeti za izvedbo optične hišne inštalacije. Uporabniki hišno inštalacijo plačajo sami in ostane v njihovi lasti. Upravitelje večstanovanjskih stavb prosimo, da se na nas obrnejo glede pojasnil o izvedbi v takih stavbah.

Načeloma velja, da lahko hišno inštalacijo izvede vsak usposobljen in ustrezno opremljen inštalater, ki ima izkušnje z optičnimi vlakni, vendar občane opozarjamo na nepravilnosti, ki so se dogajale na drugih projektih in ki utegnejo povzročiti dodatne stroške.

Izgradnja in obratovanje sodobnega telekomunikacijskega omrežja sta za občino velika pridobitev.

Trenutno se gradnja odprtega širokopasovnega omrežja nadaljuje na področju dodatnih belih lis v Občini Komen (gospodinjstva, ki so bila leta 2010 definirana kot dodatne bele lise). Projekt je del širšega projekta, ki ga imenujemo GOŠO Južna Primorska in povezuje področje Občine Komen z omrežji v Občinah Sežana, Hrpelje - Kozina in Ilirska Bistrica.

Besedilo: Upravljavec odprtega širokopasovnega omrežja
Občine Komen Oliver Uranjek, FMC, d. o. o.

Meje videonadzora

Čeprav se tega dejstva še ne povsem zavedamo, je postal svet v zadnjih letih preplavljen z videokamerami, ki s ciljem večanja varnosti neutrudno snemajo vsak naš korak. V Veliki Britaniji, vodilni na področju videonadzora, državljana kamera posname v povprečju 300-krat dnevno. Tudi v Sloveniji vedno več pravnih oseb in posameznikov uporablja videokamere. Mejo takšnemu nadzoru, ki pomeni močan poseg v ustavno zagotovljeno pravico do zasebnosti, postavlja Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1), konkretizira pa praksa informacijske pooblaščenke.

Po določbah 74. člena ZVOP-1 mora oseba javnega ali zasebnega sektorja, ki izvaja videonadzor, o tem objaviti obvestilo. Obvestilo mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se seznani z njegovim izvajanjem najkasneje, ko se nad njim začne izvajati videonadzor. Takšno obvestilo mora obvezno vsebovati naslednje informacije:

1. da se izvaja videonadzor;
2. naziv osebe javnega ali zasebnega sektorja, ki ga izvaja;
3. telefonsko številko za pridobitev informacije, kje in koliko časa se shranjujejo posnetki iz videonadzornega sistema.

Zakon nadalje določa posebne zahteve za vodenje in evidentiranje pridobljenih podatkov (posnetkov) in predvideva izjeme, ko to ni potrebno. Ker pa samo zakonsko besedilo ne razreši vseh dilem, ki se v zvezi z videonadzorom zastavljajo v praksi, v nadaljevanju navajam nekaj izsekov iz odločb informacijske pooblaščenke, ki bodo mogoče koristili tudi prebivalcem naše

občine in ostalim bralcem občinskega glasila.

Videonadzor izvajam doma in snemam zgolj svojo posest. Moram objaviti obvestilo?

Ne, če res snemate zgolj svojo posest. ZVOP-1 se ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo posamezniki izključno za osebno uporabo, družinsko življenje ali za druge domače potrebe. Kamere pa nikakor ne smejo biti usmerjene na del dvorišča, kjer se gibljejo tudi drugi oziroma po katerem ima služnost za prevoz tudi sosed. Če upravljavec brez dovoljenja in njihove vednosti snema tudi druge ljudi na zemljišču, ki je obremenjeno s služnostjo ali izven meja svojih nepremičnin, je lahko za svoja dejanja tudi kazensko odgovoren.

Ali se lahko v srednji šoli izvaja videonadzor hodnikov brez soglasij dijakov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov, pri čemer so podatki dostopni v realnem času vsakemu profesorju, ki sedi v zbornici?

Da, vendar je potrebno kljub temu o uvedbi videonadzora obvestiti vse zaposlene, objaviti obvestilo po določbah ZVOP-1 in določiti odgovorne osebe za zbirko videonadzornega sistema, saj v pogleda v posnetke videonadzora ne more imeti vsak profesor ob kateremkoli času. Za izvajanje videonadzora na hodnikih srednje šole ni potrebno soglasje dijakov oziroma njihovih zakonitih zastopnikov.

Sosed neprestano izvaja videonadzor na okno moje spalnice, na kateri še nimam rolet. Ali s tem krši določila ZVOP-1?

Ne, vendar s takšnim početjem tvega odškodninsko tožbo ali celo kazensko ovadbo. ZVOP-1 se ne uporablja za obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo posamezniki izključno za osebno uporabo, družinsko življenje ali za druge domače potrebe. Vendar pa to ne pomeni, da posamezniki nimajo pravnega varstva, če menijo, da jim je bila kršena pravica do zasebnosti. Če upravljavci videonadzora brez dovoljenja in vednosti snemajo tudi druge ljudi, so za svoja dejanja tudi kazensko odgovorni.

Ali je dovoljeno, da delodajalec – ob sicer postavljenih obvestilih o izvajanju videonadzora – izvaja snemanje zaposlenih na način, da zaposleni ne vedo, kje so nameščene kamere?

Načeloma da, vendar bi moral delodajalec tudi v tem primeru – ko gre za poslovne oziroma službene prostore – o takšni postavitvi obvestiti zaposlene. Če tega ni storil, pa so kamere postavljene na način, da snemajo dostop v uradne službene oziroma poslovne prostore, krši določila ZVOP-1.

Ali lahko uporabljamo videonadzor vhoda v večstanovanjsko stavbo?

Da. Videonadzor lahko stanovalci izvajajo sami, seveda pod navedenimi pogoji, ki jih določa ZVOP-1. V praksi pa videonadzor najpogosteje izvajajo za to usposobljena in registrirana varnostna podjetja, ki nameščajo in upravljajo videokamere v imenu in za račun svojih strank – upravljavcev osebnih podatkov.

Besedilo: Helena Uršič

Društveno

Spodbuden začetek mladih balinarjev

Balinarski klub Hrast Kobjeglava - Tupelče je imel v marcu redni letni občni zbor. Na njem so bili člani društva seznanjeni s finančnim poslovanjem društva in z doseženimi rezultati na vseh nivojih delovanja.

Finančno poslovanje kluba ni rožnato, je pa karseda finančno uravnoteženo. Stroški, na katere klub nima vpliva, to so stroški

tekmovalni, sodniški stroški in stroški nabave športne opreme, se neprestano višajo. Na drugi strani so se prejeta denarna sredstva v lanskem letu zmanjšala kar za četrtno. Rešitev problema je v iskanju sponzorskih sredstev. V tej smeri vodstvo kluba pospešeno in kljub vsesplošni krizi dokaj uspešno deluje. Z doseženimi športnimi rezultati v letu 2011 je klub lahko zadovoljen.

Člani kluba so bili seznanjeni s predlogom za posmrtno podelitev priznanja Občine Komen enemu od ustanoviteljev in prvemu predsedniku kluba, aktivnemu in zagnanemu balinarju do njegove težke bolezni. Človeku, ki je bil prisoten pri vsaki vaški akciji, ki je vsakomur ponudil svojo pomoč, se znal z nami veseliti in žalostiti ... to je našemu Francu Rudežu - Franetu. Sedaj že vemo, da bo to priznanje ob letošnjem občinskem prazniku tudi podeljeno. Letos je klub stopil v jubilejno leto, saj bo decembra že celih štirideset let od njegove ustanovitve. Vsi prisotni člani so si bili enotni, da je potrebno to častitljivo obletnico dostojno proslaviti. Ustanovljen bo organizacijski odbor, ki bo vodil vse aktivnosti ob praznovanju jubileja.

Kako pa bi lahko bolj počastili teh štirideset let delovanja kot z odločnimi športnimi uspehi balinarjev in balinark?!

Že naši najmlajši člani – dečki so v 1. državni ligi pogumno in uspešno začeli svoje prvo tekmovalno leto. Po uvodnem porazu proti vrstnikom iz ekipe Planina Avtoservis Ribnikar iz Kranja je takoj sledila zmaga na domačem terenu proti nasprotnikom iz Košane. Še prijetnejše pa smo bili presenečeni nad izrednim uspehom Jureta Fabjana, ki se je v tekmovanju posamezno prebil vse do finalnega dela državnega prvenstva, tj. med osem najboljših v Sloveniji. Na zaključnem finalnem tekmovanju v Ljubljani je v konkurenci izkušenih in že uveljavljenih vrstnikov zasedel izvrstno 7. mesto in s svojimi igrami opozoril nase.

Za uspešen in nič kaj boječ začetek tekmovanja lahko pohvalimo tudi žensko ekipo Hrast mlade. V njej so vključena mlada dekleta, ki so letos prvič priče z nastopi v ženski območni balinarski ligi in že uspešno uveljavljajo svojo mladost in pridobljeno znanje.

Že uveljavljena ženska ekipa se prav tako lahko pohvali z dobrimi rezultati v ženski območni balinarski ligi in na območnih tekmovanjih. Na območnem prvenstvu posamezno si je namreč zmago priigrala naša tekmovalka Janja Sosič, ki nas je nato dostojno zastopala na državnem prvenstvu posamezno v Ljubljani.

Druga moška ekipa Hrasta nas letos prav tako dokaj uspešno zastopa v moški območni balinarski ligi, kjer se tekmovanje v tem času preveša v zaključni del.

Vse je prijetno presenetil odličen zaključek tekmovanja najboljših članske ekipe Hrasta. V Super ligi je ekipa v že zaključeni tekmovalni sezoni 2011/12 zasedla končno 4. mesto, kar je v zgodovini kluba najboljša ekipna uvrstitev. Ne smemo mimo že končanega državnega prvenstva v članskem natančnem izbijanju, kjer je na izvrstnem 2. mestu tekmovanje končal Klemen Sosič in si s tem ponovno priboril mesto v državni reprezentanci članov do 23 let.

Odlični športni rezultati, aktivnost kluba pri življenju in delovanju celotne skupnosti, sodelovanje kluba z drugimi društvi v vasi pri organizaciji različnih prireditev so dobra popotnica Balinarskemu klubu Hrast Kobjeglava - Tupelče za še nadaljnjih štirideset let delovanja.

Besedilo: Emil Grmek, predsednik

Foto: arhiv BK Hrast

6. Br'stovska šparglijada in Koloosmica 2012

Dolgo, dolgo je trajalo sušno obdobje na Krasu. Pravzaprav pravega dežja ni bilo že od lanskega oktobra. Zato se je zdela napoved prireditve za 1. april kot šala, ki je povezana z datumom. Naredili smo še terensko raziskavo, ki je le dva tedna pred prireditvijo dala nič kaj spodbudne rezultate. Oni pa so se seveda pokazali. Sprva le na tistih najbolj soncu izpostavljenih in burji skritih krajih, takoj za njimi pa še na vseh prisojnih pobočjih kraškega roba, ki se pne nad Brestovico.

Tehtanje in merjenje na sobotni večer, dan pred prireditvijo, sta dala rezultate daleč nad pričakovanji. Izkazalo se je, da korenine špargljev sežejo izredno globoko in da lahko rastlinica kljubuje še tako dolgotrajni suši. Nabiralci so se izkazali in v vaški šoli v Brestovici je bil tisti večer izjemno uspešen. Ženske so se s svojimi šparglji po tehtanju nemudoma vrnile v kuhinje in se lotile priprave slastnih jedi, moški del pa se je lotil priprave prireditvenega prostora. Iz skladišča smo prinesli mize in klopi ter jih razpostavili na terase ob šoli. Znova so nam na pomoč priskočili komenski gasilci, TIC Štanjel in Občina Komen s svojim šotorom, stojnicami in z nekaj garniturami gasilskih klopi. Na tem mestu gre vsem skupaj velika zahvala!

Za pripravo proge Koloosmica je dan poprej poskrbel Janez s svojo ekipo. Za vmesni postanek in okrepčilo kolesarjev smo letos izbrali sicer že dobro preizkušen zamejski kmečki turizem Antonič v Cerovljah.

Nedeljsko jutro je prineslo burjo in hlad, ki pa nista odgnala naših zvestih obiskovalcev, v kar se je prepričal tudi komenski župan, ki nas je obiskal. Tudi njemu in občinski upravi gre zahvala za pomoč in podporo.

Kolesarjev je bilo še več kot običajno. Ob 10. uri se jih je kar dol-

ga kolona odpravila na 25 km dolgo progo, ki je tokrat ponudila še izlet v zgodovino in ogled kavern in jarkov iz 1. svetovne vojne. Ob vsem tem ne gre prezreti njene bližajoče se stote obletnice. Na leto 2014 se bo tu – na sami frontni črti – treba dobro pripraviti in dogodek primerno zaznamovati.

Kar sedemdeset različnih jedi iz špargljev so pripravile naše žene in dekleta! Ob 11. uri je bilo vse pripravljeno in prvi sladokusci so že prišli na svoj račun. Kar nekaj medijev se nam je najavilo, zato smo se nanje dobro pripravili. Tako je Slavko skupaj z vnukom Jašo izvrstno prikazal pripravo in tehniko nabiranja divjih špargljev, najboljših lokacij pa seveda ni razkril.

Pa na kralja in kraljico špargljev naj ne pozabim. Letos so bili pogoji nabiranja zares trdi. Do prihodnje šparglijade se bosta s tem naslovom ponašala Vida Rebula in Miran Krapež. Kraški pršut, ki smo ga obesili na murvo ob šoli, je po natančnem tehtanju dobil novega lastnika. Obiskovalec je njegovo težo ocenil do 50 gramov natančno. Prepričali smo se, da je bil zares okusen, ker nam ga je polovico razdelil že kar na prireditvi.

Obiskal nas je še cel avtobus Štajercev, pravzaprav 45 žensk in 5 moških iz Slovenske Bistrice, ki so se podali na 4-urni pohod po okoliških vzpetinah pod vodstvom naše turistične vodnice.

Pohvala tudi njim in čestitke za vztrajnost na 15-kilometrskem pohodu.

Na svoji ekskurziji po Krasu so nas obiskali še varovanci Društva za cerebralno paralizo Sonček Zgornje Gorenjske. Veseli smo, da so se tudi oni dobro počutili med nami.

Besedilo: Stane Švigelj
Foto: Darinka Mladenovič

7. mednarodna specialna razstava za nemške ovčarje Komen 2012

Prvi, malo toplejši spomladanski dnevi so prinesli male poganjke trave na vadbenem poligonu Športnega kinološkega društva Komen in to je bil za člane kluba znak za organizacijo mednarodne »specialke« za nemške ovčarje.

Zadnji marčevski dan je bil kot naročen za organizacijo take prireditve. Ne preveč toplo vreme je bilo naklonjeno organizatorjem, tekmovalcem, predvsem pa psom.

Od prijavljenih 74 psov – nemških ovčarjev se je razstave udeležilo 68 nemških ovčarjev, ki so jih lastniki pripeljali iz Nemčije, Italije, Avstrije, Hrvaške in iz Slovenije.

Razstavo je otvorila predsednica ŠKK Komen Vera Poljšak. Udeležence je v imenu Občine Komen nagovorila Polona Makovec, v imenu Kinološkega društva za nemške ovčarje Slovenije pa predsednik Hari Arčon.

Pse je ocenjeval nemški SV sodnik Hans Peter Rieker, ki je naslov najlepšega samca na razstavi dosodil hrvaškemu psu Falcu von Burg Trsatu, najlepša pa je postala italijanska samica Lady dell' Alpe Adria. Razstave so se s svojimi psi udeležili Dino Božič, Egon Dolenc in Vera Poljšak, ki so člani našega kluba in so dosegli naslednje uvrstitve po posameznih starostnih razredih:

3–6 samice

VV4 GANA IZOLAMAR BOŽIČ DINO

VV5 GENY IZOLAMAR BOŽIČ DINO

3–6 samci

VV2 GILDO IZOLAMAR BOŽIČ DINO

6–9 samice

VV3 JACKIE VOM EMKENDORFER PARK DOLENC EGON

9–12 samice

VV6 RUBY VOM BIERSTADTER HOF DOLENC EGON

delovne samice

V4 HELDA KARSTIMAV POLJŠAK VERA

K zelo uspešni organizaciji razstave so s svojimi prispevki in z delom pripomogli tudi: Občina Komen, Purina PRO PLAN, Gasilsko društvo Komen, PIKA, d. o. o., Komen, Veterinarska ambulanta Vipava in Mesnica Faganel iz Prvačine.

Vsem zgoraj navedenim se lepo zahvaljujem, prav tako pa se zahvaljujem tudi delovni ekipi ŠKK Komen.

Besedilo: Vera Poljšak, predsednica ŠKK Komen
Foto: arhiv ŠKK Komen

Vse o ženskah

Gledališka skupina KD »Brce« iz Gabrovice pri Komnu, ki jo že trinajsto sezono umetniško vodita Minu Kjuder in Sergej Verč, je v petek, 20. aprila 2012, v Zadržnem domu v Komnu uprizorilo novo premiero, in sicer komedijo znanega hrvaškega dramatika Mira Gavrana *Vse o ženskah*.

Sodeč po odzivih na premieri in na nedeljski ponovitvi bo ta »ženska« komedija zagotovo všeč vsem, ki si v gledališču želi-

Silvestra Grižnik - Kačič (Olga), Grozdana Švara (Dubravka), Branka Guštin (Greta)

jo razvedrila in sprostitve po napornem vsakdanjiku. Pet igralk (v originalu tri), po značaju in problemih zelo različnih žensk v starosti od treh do dvaindevetdesetih let v najrazličnejših življenjskih situacijah, razkriva ženski princip sveta. Gledalci jih spoznavajo kot dobre in malo manj dobre prijateljice, posesivne in požrtvovalne matere, hvaležne in nehvaležne hčere, ljubeče in sovražne sestre, zveste in nezveste žene, preračunljive in opeharjene ljubice, užaloščene in poskočne vdove, povsem ali pa tudi ne povsem zakrknjene samske ženske, iskrene in zahrbtne sodelavke, bolj ali manj spretnke karieristke, pa tašče, svakinje, tete, babice, prababice ... Cela paleta ženskih likov, čeprav ne gre pozabiti, da se vse vrti predvsem okrog moških. Glede na to, da bodo po premieri v Komnu komedijanti iz Gabrovice pri Komnu še veliko gostovali po vseh naših dvoranih, ogled priporočajo vsem ženskam, ki bi rade podrobneje spoznale vzroke svoje psihe, pa tudi vsem moškim, ki bi želeli globlje prodreti v to večno jim uganko – žensko dušo.

Gavranovo komedijo sta režijsko podpisala Minu Kjuder in Sergej Verč, v številnih vlogah nastopajo Milena Colja, Branka Guštin, Grozdana Švara, Silvestra Grižnik - Kačič in Bojana Furlan, pri predstavi pa sodelujejo še Milivoj Colja, Milko Švara, Darko Kačič (ton in luč) ter Sonja Luin (šepetalka).

Društvo VEZI sodelovalo na 3. Dnevu za spremembe

Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva, si že vrsto let prizadeva za dvig prepoznavnosti prostovoljskega dela. V letu 2012 so že tretje leto zapored organizirali Dan za spremembe in pozvali k organiziranju prostovoljskih aktivnosti in k povezo- vanju skupnosti. Dan za spremembe spodbuja k prostovoljskim aktivnostim vsaj enkrat na leto tudi tiste posameznike, ki se s pro- stovoljstvom še niso srečali. V evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti je Dan za spremembe priložnost, da spodbudimo solidarnost med različnimi generacijami.

V okviru 3. Dneva za spremembe je 21. aprila 2012 v 70 krajih po Sloveniji potekalo več kot 120 prostovoljskih aktivnosti, ki so ob posamičnih dogodkih združile različna društva, šole, domo- ve za starejše in občine. Namen vseh dogodkov je bil povezati skupnost, priti do ljudi, ki so osamljeni, in skozi prostovoljstvo

spodbujati solidarnost. (Vir: www.filantropija.org, www.prostovoljstvo.org).

Akciji Slovenske filantropije se je že tretje leto zapored pridružilo tudi Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje pro- stega časa VEZI. V četrtek smo v okviru programa Mreža dnev- nih centrov – Dnevni center Štorje v sodelovanju z Mladinskim centrom Podlaga iz Sežane pripravili pravo kulinarčno delavni- co, kjer smo pod mentorstvom gospe Alme pekli t. i. ribakekse. Druženje med dijaki iz Srednje šole Sežana in uporabniki Dnev- nega centra Štorje je bilo prijetno in stkale so se nove vezi.

21. aprila 2012 smo postavili promocijske stojnice v Sežani, Ilir- ski Bistrici, Postojni ter v Komnu. Na promocijskih stojnicah smo razstavljali kreativne izdelke in drugo promocijsko gradivo. Obi- skovalci so se imeli možnost udeležiti kreativnih delavnic in se preizkusiti v lastnih ročnih spretnostih. Poleg uporabnikov in zaposlenih so na stojnicah sodelovali prostovoljci, ki so že vklju- čeni v naše programe.

Prostovoljno delo na področju duševnega zdravja in skupno- stnih služb je tako v Sloveniji kakor tudi v tujini priznано in ko- ristno. Prostovoljstvo doprinese k vsesplošni dobroti in k blagostanju v skupnosti.

S programom razvoja prostovoljstva želimo v Društvu VEZI pro- stovoljcem in pripadnikom širše skupnosti približati področje duševnega zdravja ter aktivno delovati v smeri destigmatizacije duševne bolezni.

Besedilo: Karmen Margarit, dipl. soc. del.

Foto: arhiv Društva VEZI

Srečanje članov Društva Sožitje Sežana v Nadrožici pri Komnu

Od vseh aktivnosti, ki jih izvajajo v Društvu Sožitje Sežana, imajo člani najraje pohode in ekskurzije. Še posebej se veselijo izletov po domačem Krasu. Tokrat jih je pot zanesla v Nadrožico pri Komnu, v kateri živi še sedem prebivalcev. 52 članov društva se je zbralo v lovski koči LD Dolce, od koder so se po krajšem nagovoru župana Občine Komen, gospoda Danijela Božiča, odpravili do Volčjega Grada. Pod vodstvom Damjana Pirca in Livijana Colje so si ogledali ohranjene kamnite vhodne portale, suhe zidove in druge elemente kraške arhitekture, spominsko obeležje vaščanom, ki se niso vrnili iz izgnanstva v 2. svetovni vojni, cerkev, vaško lokev (zbiiralnik vode) in Debelo grižo – več kot kilometer dolg kamnit nasip, ostanek prazgodovinskega gradišča. Po pohodu so se okrepčali s pasuljem, ki je pripravil kuhar Karlo Žezlina. Člani so si zaželeli še tovrstnih izletov za spoznavanje bližnjih, a tako nepoznanih krajev. Komenski župan je društvu obljubil pomoč, saj so člani društva tudi prebivalci Občine Komen.

Besedilo: Roman Koprivc

Foto: Damjan Pirc

Pomladne aktivnosti Društva diabetikov Sežana

Pomladne aktivnosti smo pričeli z izobraževanjem in nadaljevali s pohodi. To sta naši dve osnovni dejavnosti, saj je naše zdravje odvisno prav od njiju.

Po uvodnih učnih delavnicah po občinskih središčih, ko smo obravnavali diabetično stopalo, smo se posvetili učencem 9. razredov osnovnih šol v Divači, Hrpeljah in v Komnu. Skupaj z ZD Sežana smo organizirali predavanje o sladkorni bolezni, ki ga je izvajala diplomirana medicinska sestra Klara Peternelj. S porastom sladkorne bolezni se le-ta vse pogostejše pojavlja že pri otrocih, kar je v veliki meri posledica neprimerne prehrane in nezadostnega gibanja. Udeležba na predavanjih je bila ugodna,

a smo opazili, da so v tem obdobju učenci že nasičeni s šolskim gradivom in bomo v bodoče to izobraževanje prestavili na začetek šolskega leta. Za uspešno izvedbo predavanj se zahvaljujemo vodstvu osnovnih šol in predavateljici. Na vse udeležene računamo tudi v bodoče.

Za člane društva in druge, ki so pripravljeni na telesne aktivnosti, smo organizirali

pohode po občinah. Pričeli smo z obiskom komensko-rihemberškega Krasa, se ustavili pri Grižnikovem Slavku, ki nam je povedal nekaj posebnosti s tega področja. Da pa ni vsak pohod samo gibanje, smo poskrbeli s pohodom, ko smo se napotili iz

Povirja v smeri Gorenj, kjer smo si med potjo nabirali čemaž, divji česen – naravni antibiotik. Predzadnji pohod je bil v Senožečah, kjer smo si pri Čukovem Zdravku ogledali stare primerke glasbil ter kamnoseške izdelke, si ogledali poslopje nekdanje mitnice (1594) ter bajerja, iz katerih je nekdanja senožeška pivovarna črpala vodo. Zaključni pohod je bil na kozinskih koncih. Iz Boljunca smo krenili po dolini reke Glinščice, zaključili pa smo v Sežani, kjer smo imeli skupaj z gosti iz Slovenj Gradca družabno srečanje. Po malici je za prijetno vzdušje poskrbel naš harmonikar Peter Dušan.

Besedilo: Jože Volovec

Foto: Pavle Škamperle

Gasilci PGD Komen imamo veliko dela, ...

Smo v krizi, saj se gospodarske razmere zastružujejo, propadajo podjetja, banke in razni naložbeni skladi. Številni jo že močno čutijo, posebno tisti, ki so zaradi nje ostali brez dela, ali oni, ki sta se jim pomoč in družbena podpora občutno zmanjšali. Nič manj huda ni kriza zaupanja in občutka varnosti.

Podobno razmišljamo tudi mi, gasilci. Veliko je vprašanj in malo odgovorov. V enem pa smo si enotni. Naše poslanstvo je potrebno zastaviti tako, da bomo v pomoč ljudem naše občine in izven nje in to v dobrem in slabem, s prostovoljnim delom.

Lahko rečem, da so članice in člani našega društva preživeli dober del prostega časa med vrstniki – gasilci. Verjamem, da je vsak na svoj način ponosen na svoj prispevek h gasilskemu društvu.

Prva polovica leta je skoraj za nami; za gasilce našega društva je bila precej delavna, ne le na operativnem, ampak tudi na društvenem področju.

Gasilci PGD Komen smo imeli od meseca januarja do junija 26 intervencij. Od tega smo 17-krat posredovali v naravnem okolju, 3-krat smo intervenirali ob stavbnih požarih, imeli smo 3 tehnične intervencije in 3-krat smo posredovali skupaj s poklicnimi gasilci iz Sežane ob prometnih nesrečah. Nekaj intervencij smo imeli tudi ob orkanski burji.

Seveda smo v tem času dali veliko poudarka na samo usposabljanje in izobraževanje gasilskega kadra, ki poteka tako v samem društvu kot tudi v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, ter v podcentru v Sežani. Na samo izobraževanje in usposabljanje, ki obsega zelo veliko priprav in znanja, dajemo v našem društvu zelo velik poudarek, saj sta se spekter in zahtevnost intervencij oziroma posredovanj zelo razširila. Le tako smo lahko kos novim izzivom.

Aktivni smo bili tudi na ostalih področjih. Tako smo sodelovali na vseslovenski akciji **Očistimo Slovenijo**, k nam vabimo razne obiske, tudi učence iz Osnovne šole Komen in Štanjel. Udeleževali smo se požarnih straž, sodelovali smo na dnevih šol, ki

jih je organizirala OŠ Komen. Na teh smo predstavili delovanje društva ter opremo, ki jo gasilci imamo oziroma jo uporabljamo. Učencem pa smo na nogometnem igrišču pripravili razne gasilske aktivnosti ter igre; najboljšim podelili zanimive nagrade.

Upamo tudi, da bomo do konca meseca junija dokončali manjši prizidek h gasilskemu domu. Z veliko požrtvovalnostjo in lastnim delom pa smo si preuredili notranjost klubskega prostora.

Sodelovali smo na tekmovanju Kraške gasilske zveze, ki je letos maja potekalo v Povirju. Tekmovanja se je dopoldne udeležilo 27 pionirjev in mladincev, popoldne 59 članic, članov in veteranov. Dosegli smo dobre rezultate, ki bi lahko bili brez kazenskih točk še boljši. Konec maja in v začetku junija se bosta ekipi veteranov in pionirjev udeležili državnega tekmovanja.

Spoštovani, zelo težko je opisati delovanje društva in se pri tem izogniti naštevanju. Gotovo je, da ni vedno lahko, so vzponi in padci. Trenutki, svetli in temni. Ogromno volje, vztrajnosti in žrtv. Prostovoljnega dela, ki ga ni malo in zaradi katerega smo prepoznavni.

Težko je razumeti delo prostovoljnega gasilca v času, ki ga živimo, saj se nekaterim naše delo zdi izguba časa, saj ne prinaša klasičnih dobrin sodobnega potrošniškega, individualistično usmerjenega kapitalističnega sveta, a prinaša druge, ki jih slednji niti ne razumejo in jih nikoli ne bodo, saj se jih ne da kupiti z denarjem. To je nepopisen občutek veselja in zadovoljstva ob tem, ko vidiš, da si nekomu pomagal v trenutku stiske ter mu morda s tem celo rešil življenje.

Tisti hvala iz srca nam pomeni več, kot lahko kupi denar in nam daje razlog, da s svojim delom nadaljujemo ter nam ni žal vsake ure, ki jo vložimo v to, da bi bili še boljši in uspešnejši gasilci PGD Komen.

»NA POMOČ!«

Besedilo: predsednik PGD Komen,
Marko Adamič

Napotki gasilcev ob kurjenju v naravnem okolju

Požari na Krasu niso nič novega, bili so, so in bodo. Na število požarov kratkoročno ni mogoče vplivati, razen z osveščanjem javnosti. Gasilci, ki skrbimo za področje varstva pred požari in drugimi naravnimi nesrečami, smo se v zadnjih enajstih letih srečali kar s tremi večjimi požari, ki so iz naravnega okolja prešli v bivalno okolje in ogrožali prebivalce, živali, premoženje (Jablanec 2001 – cca. 200 ha, Brestovica 2003 – 1.048 ha, Škrbina 2006 – 950 ha veliko pogorišče). Ker smo vsi prebivalci odgovorni za varstvo pred požarom, vas opozarjamo in naprošamo.

Kurjenje, sežiganje in uporaba odprtega ognja v naravnem okolju

1. Kurišče mora biti urejeno, kar pomeni:

- obdano z negorljivim materialom;
- prostor kurišča mora biti očiščen vseh gorljivih snovi vsaj v razdalji 10 m;
- od dreves mora biti oddaljeno vsaj 10 m, od gozda vsaj 50 m, od pomembnih prometnih poti, večjih naselij in objektov, kjer se izdelujejo, predelujejo ali skladiščijo požarno nevarne snovi, pa vsaj 100 m.

2. Kurišče mora biti zavarovano in nadzorovano ves čas kurjenja ali sežiganja.

3. Po končanem kurjenju ali sežiganju moramo pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom.

4. Ob zmernem vetru (21,6 km/h) moramo prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj.

5. Pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja ne smemo uporabljati gorljive tekočine ali materialov, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline.

Naprošamo vas, da ob vsakem večjem kurjenju, ko ni razglašena velika požarna ogroženost naravnega okolja, o tem obvestite Regijski center za obveščanje na številko 112.

V kolikor pri kurjenju potrebujete nasvet ali pomoč pri požarnem varovanju, lahko pokličete tudi na telefon Prostovoljnega gasilskega društva Komen: 041 906 570 ali 05/76 60 790. Več informacij dobite tudi na naši spletni strani: www.pgdkomen.si. Z dnem razglasitve velike požarne ogroženosti naravnega okolja je v naravnem okolju prepovedano kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj, puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete oziroma snovi, ki lahko povzročijo požar.

Inšpekcija za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, gozdarska in kmetijska inšpekcija, gasilci ter policija bodo v času razglašene požarne ogroženosti naravnega okolja izvajali poostren nadzor.

Požari v naravnem okolju povzročajo veliko ekološko in materialno škodo. Ob gašenju nastanejo tudi visoki stroški, ki jih plačujemo vsi davkoplačevalci. Požari povzročajo škodo na našem zasebnem premoženju ali ga neposredno ogrožajo. Ob vsaki nesebični gasilski intervenciji je ogroženo zdravje, pogosto pa tudi življenje gasilcev, ki svoje poslanstvo v veliki večini opravljajo prostovoljno, brezplačno in v svojem prostem in delavnem času.

Kras je lep, poskrbimo, da tak tudi ostane!

Besedilo: gasilci PGD Komen

Iz vaških skupnosti

Čistilna akcija v Gornji Branici

V sklopu nacionalne čistilne akcije smo vaščani Gornje Branice v soboto, 24. marca 2012, organizirali čistilno akcijo. Čistili smo javne površine, strugi potokov Branice in Raše ter divja odlagališča. Tako kot lansko leto smo se zbrali pred še nedokončanim vaškim domom v zaselku Kodreti, kjer smo se razdelili v skupine. Počistili smo okolico regionalnih cest v smeri Štanjela, Vipave in Branika, strugi potokov Raše in Branice ter njunih manjših hudourniških pritokov in nekaj divjih odlagališč. Po dolini smo nabrali približno 2 tona neodgovorno odvrženih smeti. V popoldanskem času smo se ponovno zbrali v vaškem domu, kjer smo se po uspešno zaključeni akciji okrepčali in izmenjali mnenja letošnje čistilne akcije. Poleg malomarnih mimoidočih posameznikov, ki neodgovorno onesnažujejo okolje, med večje onesnaževalce uvrščamo nekatere obdelovalce kmetijskih površin, ki nepravčasno poskrbijo za odvoz silažnih bal, plastičnih folij ter orodja. Vse to pa voda in burja raznašata in razpihujeta po dolini ter po

obrežjih potokov Raše in Branice. Zato slednje ponovno pozivamo k skrbnemu ravnanju z odpadki iz kmetovanja. Izpostaviti pa moramo, da se je po količini odpadkov poznalo delo naše lanskoletne čistilne akcije, ki smo jo organizirali sami vaščani. Vaščani Gornje Branice naprošamo vse prebivalce in mimoidoče ter lastnike in najemnike parcel po dolini Raše in Branice, da odgovorno ravnajo z odpadki, saj so tovrstne čistilne akcije le kapljica v morje, če prebivalci sami pri sebi ne ozavestimo skrbnega ravnanja z odpadki ter življenjsko pomembnega sožitja z naravo. Obenem pa apeliramo na pristojne institucije in službe, da ob večjih onesnaženjih okolja primerno ukrepajo. Čistilne akcije se je udeležilo približno 30 vaščanov Gornje Branice vseh generacij, ki se jim najlepše zahvaljujemo za sodelovanje in za podarjen osebni prosti čas pri skrbi za čistejše bivalno okolje.

Besedilo in foto: Anamarija Samec

Čistilna akcija v Lisjakih

Marca smo že četrto leto zapored čistili vodotok Branice od Lisjakov proti Gornji Branici.

V lanski čistilni akciji smo prostovoljci očistili obrežje reke do Zavivalce. Letos je bilo na tem območju precej manj odpadkov. Največ je bilo plastike (omotov senenih bal in vreč od umetnih gnojil), medtem ko kovinskih odpadkov skoraj ni bilo. Povsem drugače pa je bilo na območju naprej od Zavivalce, kjer je čistilna akcija potekala prvič. Poznalo se je, da tukaj ni še nikoli nihče čistil, ampak so odpadke samo odlagali.

V letošnji čistilni akciji smo načrtovali, da bomo obrežje reke očistili do Gaberskega mostu. To nam na žalost ni uspelo, čeprav smo čistilne akcije organizirali kar trikrat. V petek, 23. marca, sta čistili dve prostovoljki, v soboto, 24. marca, se nas je zbralo trinajst in v soboto, 31. marca, so prišle tri prostovoljke. Do »cilja« nam je ostal še dober kilometer.

Skrta želja je bila, da bi prostovoljci iz Gornje Branice čistili tudi čez namišljeno mejo, tj. »Gabrski most«, a nam ni uspelo. Čigave so smeti, najbrž vsi vemo, a čistimo jih ljudje dobre volje, ki nam je narava vrednota.

Na bregovih Branice je veliko odpadle krame, letos še posebej posekanega in na kup spravljene grmovja. Očitno so skrbni lastniki parcel ob potoku parcele počistili, dračje pa pustili na bregu.

Večino odpadkov je letos – tako kot vsako leto – predstavljala plastična folija (ostanki omotov senenih bal), na prvič čiščenem območju pa je bilo veliko tudi drugih odpadkov.

Dva prostovoljca, ki sta čistila pešpot od Zalesjaka proti Štanjelu, sta pri železnem mostu naletela na pravo skladišče praznih plastičnih veder.

Ob zaključku akcije v soboto, 24. marca, smo prostovoljci iz Lisjakov skupaj s prostovoljci iz Zavina pripravili veselo druženje s piknikom. Nekaj sredstev za piknik so prispevali donatorji, nekaj Krajevna skupnost Branik, nekaj pa prostovoljci sami.

Čeprav se zdi, da so čistilne akcije sizifovo delo, ne bomo obupali. Pogled na bregove brez smeti odtehta ves trud, ki smo ga vložili v čiščenje.

Besedilo in foto: Klavdija in Ališa Trobec

Stara topola zaživela v novi preobleki

Suhe veje stare topole na parkirišču pred dvorano v Kobjeglavi so ob vsaki močnejši burji vzbujale strah in pomenile grožnjo za v bližini parkirane avtomobile.

Pa smo suho deblo drevesa ob zadnji vaški čistilni akciji požagali. Ko je deblo padlo na tla, smo videli, da je skoraj povsem votlo. Vsi, ki smo takrat stali okrog njega, smo se takoj strinjali, da bi to lahko bila čudovita posoda za kraško cvetje ali za zelišča. Iz debla so tako nastala tri naravna korita, ki so dobila prostor na zelenicah okrog dvorane. Korita so že posajena s trpežnim kraškim rastlinjem in krasijo našo okolico.

Lepo je, da ob sprehodu skozi Kobjeglavo in Tupelče vidiš urejena dvorišča, cvetoče balkone, pokošene zelenice ter čiste poti in klance. Da je tako, gre zahvala vsem, ki jim ni težko, da poleg urejenosti »svojega« poskrbijo tudi za urejenost »našega«. Več kot nas bo takih, bolj nam bosta naši vasi v ponos in v veselje.

Besedilo: Vesna Grmek
Foto: Ana Rojc

Knjiga nam daruje čas – čas samo za nas

Branje je potovanje v preteklost, sedanjost ali v prihodnost, v svet znanja, ustvarjalnosti. Ob branju se učimo, razvedrimo, velikokrat nam je v pomoč ali v tolažbo. Knjiga je torej ključ do neprecenljivega zaklada, zaklada, katerega del se že 40 let zbira v komenski knjižnici in vam je, ob ostalih dejavnostih knjižnice, na razpolago. Le seči je treba po njem.

Živimo v času velikih in hitrih sprememb, ki jim je morala slediti tudi naša knjižnica. Tako je iz male knjižne zbirke, ki je po štiriletnem zaprtju ob ponovni otvoritvi leta 1990 obsegala okoli 5.000 knjižnih enot, zrastle v sistematično urejeno knjižnico s fondom, ki že presega 20.000 enot. Za tolikšen fond je potrebno zagotoviti prostor, ki se je iz 90 m², ko se je knjižnica selila v kulturni dom, sicer povečal, a postaja vedno večji problem, izposoja gradiva se je avtomatizirala, danes si lahko bralci sami od doma izbirajo knjige, jih preko interneta rezervirajo, obisk knjižnice je zelo velik, obiskane pa so tudi vse dejavnosti, ki jih knjižnica organizira (srečanja z literati, študijski krožki, predavanja, delavnice, prireditve za najmlajše ...), v knjižnici je dostop do interneta, naši uporabniki lahko pri nas dostopajo do nekaterih podatkovnih baz, kot sta IUS-INFO in GVIN, listate lahko po nekaterih časopisih v elektronski obliki, na voljo vam je Rožančeva soba, v kateri je gradivo ustvarjalčeve osebne zbirke in ki služi tudi za čitalnico, na mladinskem oddelku potekajo pravljíčne in druge dejavnosti za otroke ... Še bi lahko naštevala.

Knjižnica že dolgo ni več samo izposojevališče, temveč se trudi biti središče skupnosti in skuša zagotoviti kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne, komunikacijske in socialne potrebe lokalnega prebivalstva. Trudimo se biti ljudem prijazna, ustrežljiva, dostopna in kakovostna kulturna ustanova, ki je hkrati družabni prostor za vse generacije, ki spodbuja bralno kulturo in vseživljenjsko učenje.

In letos praznujemo 40 let. Mogoče to res ni veliko v svetovnem merilu, je pa veliko za vse, ki smo v stiku s to ustanovo, saj nekateri kar ne moremo verjeti, da je to res. Da se je knjižnica v Komnu ohranila, pa se moramo zahvaliti v prvi vrsti vsem, ki

so si za to prizadevali, posebej pa tistim, ki so skrbele za to, da lahko danes gojim, kar je bilo pred mano posejano. To so: pokojna gospa Ivanka Uršič, gospe Damjana Čoralič, Vlasta Metilkovec, Bojana Kermolj, Cveta Stepančič, Marjana Lenassi, Loredana Štemberger in Tanja Godnič. Verjamem, da so prav vse doživljale knjižnico, kot jo sama – kot svoj drugi dom. Včasih mogoče tudi prvi, saj se velikokrat tudi doma na telefon oglašim: »**Knjižnica, dober dan želim.**« Velika zahvala gre seveda obema ravnateljicama, gospe Lučki Čehovin in gospe Nadji Mislej – Božič, za ves trud in prizadevanja, da bi se knjižnica v Komnu ohranila in razvijala, ter seveda predstavnikom lokalne oblasti, ki so knjižnično dejavnost vedno podpirali. Ne smem pa pozabiti na vas, dragi bralci in uporabniki knjižnice, saj bi bila brez vas knjižnica le sama sebi namen.

Spomine na pomembne dogodke in ljudi je potrebno ohranjati in obeležiti. Zato bi radi skupaj z vami, dragi prijatelji knjižnice, praznovali, zato vas vabimo, da v petek, 22. junija 2012, ob 18. uri preživite z nami **Dan v knjižnici** ob njeni 40. obletnici, ko se bomo spomnili tudi na rojaka Karla Štreklja, saj mineva letos 100 let od smrti človeka, ki je za vse nas ustvaril delo izrednega pomena – **Slovenske narodne pesmi**. Naši gostje bodo člani skupine **Veseli kurent**, ki nas bodo s pesmijo in s pripovedjo popeljali skozi **Zgodbo o ljudskem godcu**. Prijazno vabljeni.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv komenske knjižnice

Inventura prišla in (skoraj že) odšla

Leto 2012 smo si izbrali kot prelomno ... prelomno vsaj za našo zalogo gradiva.

Po dolgih letih smo se odločili, da Kosovelovo knjižnico Sežana (vključno s podružnicami v Divači, Komnu in na Kozini) za teden dni zapremo. Tako so med 31. marcem in 8. aprilom 2012 uporabniki ostali pred vrati, zaposleni pa smo se z veliko vnemo zapodili med police in začeli z inventuro. Strašni »bav bav«, čitalec kod, nam je po začetnem odčitovanju s tresočimi rokami kmalu

postal prav domač in delo je steklo kot po tekočem traku. V prijetnem vzdušju smo tako opravili najprej s Sežano, nato smo se odpravili na Kozino, nismo izpustili Divače, v Komnu pa se nam je na obrazu narisal zmagovalni nasmešek ob zadnji prebrani črtni kodi. Potem smo čakali. Čakali na izpis rezultatov inventure, ki ga po končani inventuri pripravi IZUM (Institut informacijskih znanosti v Mariboru).

In končni rezultat? 3450 neodčitanih knjig, ki so na tak ali drugačen način odtavale iz knjižnice in si s tem pridobile status »odpisano«. In zadovoljni z opravljenim delom ter pohvaljeni s strani IZUM-a smo 9. aprila z novim zagonom znova odprli vrata za naše uporabnike ...

Besedilo: Mojca Kos

Foto: arhiv Kosovelove knjižnice Sežana

Predstavitve študijskih del se nadaljujejo

S projektom predstavitve diplomskih in drugih študijskih nalog v naši knjižnici smo medse privabili mlade, ki želijo svoja znanja deliti z javnostjo. Tako smo se srečali z Anjo Božič iz Gorjanskega, ki je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani diplomirala z delom ***Motnje hranjenja: podreditev ali odpor družbenim normam***. Slišali smo, da odpor do hrane nima enega samega razloga in da gre pri osebah s to težavo vedno za prepletanje mnogih dejavnikov, ki sprožijo tak način zavračanja življenja.

Svoje magistrsko delo, v katerem je na primeru Občin Divača, Hrpolje - Kozina, Komen in Sežana naredila oceno trajnostnega razvoja na Krasu, nam je predstavila Olga Abram iz Štanjela. V

mag. Olga Abram

svojem raziskovalnem delu z naslovom ***Trajnostni razvoj Krasa z vidika čezmejnega sodelovanja*** je na podlagi trajnostnih kazalnikov, ki jih je leta 2010 izdelal Statistični urad Republike Slovenije, ugotovila, da je Kras v bistvu bolj na začetku poti k trajnostnemu razvoju. S to predstavitvijo smo v letošnjem letu zaključili sklop predavanj, ki jih vsekakor želimo nadaljevati tudi jeseni. Zato vabim vse mlade diplomante, magistre, doktorje, ki bi želeli svoje delo predstaviti svojim soobčanom, da stopijo v stik s knjižnico.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv komenske knjižnice

Anja Božič

S knjižnim nahrbtnikom na potep ... k sosedom v Občino Miren -Kostanjevica

Srečanja študijskega krožka, ki v naši knjižnici potekajo že vrsto let, smo letos zaključili z izletom v sosednjo občino. Z avtomobili smo se odpravili na pot izpred knjižnice, ki nas je vodila najprej do osnovne šole v Kostanjevici. Vodja izleta Mateja Grmek, izkušena popotnica in odlična predavateljica, nas je seznanila z zgodovino te osnovne šole, ki je bila temeljito obnovljena leta 2001 in nas spomnila na dejstvo, da je na ozemlju današnje Občine Miren - Kostanjevica Maks Fabiani izdelal regulacijske načrte za Miren, Bilje, Lokvico, Novo vas, Sela na Krasu, Temnico, Kostanjevico na Krasu in Opatje selo.

Pogovor z Oskarjem Kogojem

Pred šolo v Kostanjevici

Sledil je postanek na Mirenskem Gradu. Tam domujeta skupnost lazaristov in sester usmiljenk. Ena od sester nas je popeljala po cerkvi in nam razkazala dela slikarja Toneta Kralja, ki je na eni izmed slik upodobil tudi samega sebe, izvedeli smo, da je spovednico v obliki piramide pod korom zasnoval arhitekt Boris Podrecca, da je sliko na fasadi cerkve, ki je tudi delo Toneta Kralja,

restavriral Oskar Kogoj. In prav Kogojeva razstavna galerija, ki se nahaja v njegovi rojstni hiši, je bila naša naslednja postojanka. Ogledali smo si prodajni del galerije, kjer so na ogled številni unikatni izdelki iz plastike, lesa, stekla in drugih materialov, ter stalno razstavo, kjer je njegova zibka v obliki jajca, kolo sreče iz pleksi stekla, v katerem se pretaka živo srebro, smuči, ki jih je oblikoval za Elan, unikatni stoli, številne steklenice in drugo. Posebno zanimiva pa je tudi »avatarjeva soba«, ki je v celoti umetniško poslikana s prahom poldragih kamnov. Stenske poslikave slikarja Iva Kisovca, mavričast strop, detajli, ki kažejo na globoko duhovnost tega svetovno priznanega oblikovalca, so nas zelo navdušili. Ob odhodu iz galerije nas je pozdravil tudi gospod Kogoj, ki je bil našega obiska zelo vesel.

Zanimiva osebnost, ki smo jo srečali na izletu, je brez dvoma gospod Pavel Petejan, ki je uredil manjši muzej čevljarstva, kjer smo si ob njegovi pripovedi ogledali stroje in opremo, ki so jo uporabljali stari čevljarji.

Sledilo je odlično kosilo v Orehovljah, kjer so prevladovala špargljeva jedi, ogled nasada špargljev in prikaz pobiranja le-teh, saj so prav te dni praznovali praznik špargljev, ki poteka v okviru projekta **Orehovlje, vrt Goriške**. Projekt je namenjen spodbujanju pridelave in trženja naravno pridelane zelenjave s poudarkom na špargljih.

Pred koncem smo si privoščili še sprehod do stražnega stolpa na Vrtojbenkem polju, kjer v nekdanjem stolpu stoji najmanjši muzej v Sloveniji. Osem metrov visok stolp, s katerega so v povojnih letih vojaki jugoslovanske vojske strogo nadzirali mejo z Italijo, je ena izmed številnih nemih prič povojne zgodovine. Notranje stene stolpa je zgodovinar Jakob Marušič z oblikovalcem

Pavel Petejan v muzeju

Borisom Blažkom opremljen s fotografijami, ki predstavljajo vsakodnevno življenje ob slovensko-italijanski meji od konca vojne do vstopa Slovenije v EU.

Sezono študijskega krožka smo tako zaključili in obogatili naše poznavanje svetovnih navad in kultur, predvsem pa tudi naše lepe Slovenije, ki – tudi v naši neposredni bližini – skriva toliko lepote in zanimivosti. Vabljeni, da se nam pridružite tudi naslednje leto.

Besedilo: Marija Umek

Foto: Damjana Čolalič

Knjižnica kot razstavni atelje – zakaj pa ne?

Na likovnem krožku

Gospa Pangos pri postavitvi razstave

Vsem, ki obiskujete knjižnico, je znano, da to ni samo prostor, kjer si lahko izposodite knjige. V njej potekajo številne dejavnosti in knjižnica je lahko – prav zaradi pretoka ljudi – idealen prostor za to, da na ogled postavite svoje umetniško delo. Tako smo v aprilu in maju gostili razstavo **Bobrove dobrodelne ustvarjalnice**, na kateri so nam otroci iz štanjskega vrtca pod mentorstvom Silvine Lozej in ob pomoči staršev pokazali, kaj vse se da izdelati iz odpadnih materialov. Razstava je imela dobrodelno noto, saj je bila del Unicefovega projekta, v okviru katerega otroci zbirajo prispevke za svoje sovrstnike iz držav tretjega sveta. Gostili pa smo tudi likovno razstavo gospe Silve Pangos, ki se nam je predstavila kot ustvarjalka, ki je pred nedavnim prijela za čopič in začela ustvarjati najprej pod mentorstvom Katje Gopup, kasneje pa pod vodstvom Mojce Senegačnik, ki v komenski knjižnici vodi študijski krožek **Likovno ustvarjanje**. Članica študijskega krožka je tudi Damjana Čolalič, ki se nam bo v juniju predstavila z razstavo **Prvi stik s Krasom**. Vabljeni na ogled.

Bobrove delavnice

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

Jupi za jantar!

Predstavitev pesniške zbirke Vide Mokrin Pauer

Vida Mokrin Pauer je pesnica in pisateljica za odrasle in otroke, prevajalka, literarna kritičarka, publicistka, mentorica, voditeljica literarnih šol za otroke in odrasle, žirantka za vrsto literarnih natečajev in nagrad, performerka, ki živi in ustvarja v Novi Gorici.

Vida Mokrin Pauer v komenski knjižnici

Diplomirala je iz primerjalne književnosti in literarne teorije ter bibliotekarstva. Izdala je sedemnajst knjig. Dve pesniški zbirki sta bili nominirani za Veronikino oziroma Jenkovo nagrado, prejela je posebno priznanje na mednarodnem literarnem festivalu Voce di donna/Glas ženske in Nagrade Franceta Bevka. V naši knjižnici je predstavila svojo zadnjo pesniško zbirko *Jupi za jantar!*, ki je letos izšla pri Založbi Pivec. Pesnica je navzočim podarila svojo poezijo z izjemno interpretacijo tako pesmi iz najnovejše pesniške zbirke kot tudi pesmic, ki jih namenja najmlajšim bralcem. Poezija Vide Mokrin Pauer je polna raznih pomenov, pomembno vlogo imajo igrivost, humor in erotika, njena poezija je »spodbujevalka življenja« in ima zdraviljsko vlogo. Avtorica je po težki življenjski preizkušnji in »srečanju« s smrtjo postala »aktivistka« kvantne fizike, predavala je celo na Institutu Jožef Štefan na mednarodni multikonferenci *Informacijska družba IS 2012* s člankom *Iz bolečine v kvantno igradost poezije*. Pravi, da je »navdušena nad kvantnim pogledom na svet, ker govori o vsepovezanosti in neskončnih možnostih stvarstva.«

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

Vsemogočna ura je bila v Gorjanskem

Le kdo si ne bil želel zlate vsemogočne ure, ki ti izpolni vsako željo? Dandanes verjetno kar vsak izmed nas. To je mogoče, a le v pravlji seveda. A prav pravlji so tiste, v katerih se skrivajo številne resnice, na katere odrasli prepogosto pozabljamo. Da bi obudili pripovedovanje zgodb, kot so to počele naše none in da bi obeležili 100. obletnico smrti velikega rojaka Karla Štreklja, je RKTŠ društvo Gorjansko v sodelovanju s komensko knjižnico organiziralo dvodnevno delavnico pripovedovanja ljudskih pravlji. Delavnico z naslovom *Vsemogočna ura* je vodila pravljica Ljoba Jenče, ki je ob pomoči Nadje Mislej Božič priredila zaključno srečanje udeleženk delavnice, kjer so poslušalcem podarile pridobljeno znanje v obliki pravljice večera. Podobno delavnico *Zven slovenskega izročila* bo društvo organiziralo 29. in 30. junija 2012 v štanjelskem gradu, kjer se bodo udeleženci srečali tudi z umetnostjo igranja na harfo. Delavnico bosta vodili Ljoba Jenče, pevka in pripovedovalka, in Nancy Thym, učiteljica na bardovskih harfah.

Besedilo: Marija Umek
Foto: Petra Meziniec

Zaključna prireditev Magajnovе bralne značke

V Kosovelovi knjižnici v Sežani so ob obletnici smrti dr. Bogomira Magajne zaključili letošnjo že drugo Magajnovо bralno značko, ki jo je uspešno opravilo 26 bralcev. Na slavnostnem zaključku je bila posebna gostja pravljica, pevka in zbirateljica slovenskega ljudskega blaga Ljoba Jenče.

Na zaključni prireditvi Magajnovе bralne značke v Kosovelovi knjižnici v Sežani so za vztrajnost in pridnost s posebnimi pri-

znanji nagradili kar 26 bralcev, ki so v treh mesecih letošnjega leta uspešno zaključili projekt, ki ga je sežanska knjižnica organizirala že drugo leto zapored. V lanskem letu so sodelovali le bralci sežanske enote Varstveno delovnega centra Koper, letos so se jim pridružili še bralci divaške enote istega centra in sežanske dislocirane enote Socialno varstvenega zavoda Dutovlje. Posebna gostja tokratne prireditve, ki je potekala 29. marca

2012, je bila Ljoba Jenče, ki jo mladi bralci poznajo kot izvrstno pravljčarko, pevko in zbirateljico slovenskega ljudskega izročila. Vsem, ki so z bogatega seznama knjig za bralno značko prebrali vsaj eno knjigo, šest pripovedi oziroma zgodb ter tri pesmi, so podelili priznanja in darilo sponzorja, podjetja Fructal iz Ajdovščine. Teh je bilo skupaj 26 bralcev, od tega 11 iz sežanskega in 9 iz divaškega VDC-ja ter 4 iz SVZ-ja.

»Na prvem, uvodnem srečanju smo spoznali pisatelja dr. Magajno in njegovo delo Racko in Lija, govorili smo o ljubezni in o pesniku Tonetu Pavčku, ob kulturnem prazniku smo pobliže spoznali *poeta dr. Franceta Prešerna, ko pa je bilo na vrsti ljudsko slovstvo, smo spregovorili o materah in ženah. Obiskala pa nas je tudi Muca Copatarica s knjižničarkama Marijo Godnič in Majo Razboršek. Na zadnjem druženju je bila naša gostja gospa Dragica Sosič, ki nam je osvetlila življenjsko pot pesnika Srečka Kosovela. Seveda pa nismo zgolj in samo brali, ampak smo celo plesali, se smejali, peli in se prav pri vsakem srečanju dobro in lepo imeli,*« je med drugim dejala slavistka in bibliotekarka Tanja Bratina Grmek, ki je skupaj s sodelavkama Majo Živec in Magdo Bezljaj vodila Magajnovo bralno značko.

Ljoba Jenče pa je ob tej priložnosti imela prav izvrsten program.

Tako je med drugim zapela pesem o pastirčici Ančici, pripovedovala pravljico *Kaj ptički pojejo* kraškega rojaka in zbiratelja ljudskih pesmi, slovenskega jezikoslovca in etnologa Karla Štreklja, rojenega 24. 2. 1859 v Gorjanskem na Krasu, katerega 100-letnico smrti praznujemo prav v letošnjem letu (umrl 7. 7. 1912 Gradec, Avstrija). Postregla je tudi s pravljico o lisici in volku, ki sta šla na ohcet. Pesmi, kot so Čin, čin Drežnica, Lesarjev malen, Lisica, lisjak idr., je zapela na lončeni bas oziroma drgalni boben, citrice, draguljice, pojoče kamenčke in druge ljudske inštrumente. Značkarji pa so ji nekatere pesmi pomagali tudi zapeti in tako se je razvilo prijetno vzdušje, ki je bilo kronano prav s podelitvijo zasluženih priznanj.

Voditeljica programa Tanja Bratina Grmek pa je ob povabilu na tretjo Magajnovo bralno značko prireditve zaključila še z Magajnovimi besedami iz mladinskega dela *Racko in Lija*, ki so ga z veseljem tudi prebirali: *»Naše življenje, ki je marsikdaj kot pravljica, je večkrat polno dela, skrbi in bridkosti. Toda tudi skrbi in bridkosti z lahkoto premagamo, če so naša srca polna ljubezni do soljudi, ljubezni do domovine in njenih lepot.«*

Besedilo in foto: Olga Knez

Meditacije in EFT

Vse bolj zahtevno življenje spremljajo neprijazni sopotniki, kot so stres, negativne misli, izgorevanje ... Pomagamo si lahko s preventivnim življenjskim slogom, z ustreznimi vsakodnevnimi aktivnostmi in s pozornostjo za svoj prosti čas. Eno najbolj zahtevnih opravil v današnjem hitrem tempu življenja je prav zagotovo to, da si človek vzame čas zase. Člani študijskega krož-

ka *Zdravilne seanse kot meditacije ali meditacije kot zdravilne seanse*, ki deluje v sežanski knjižnici pod vodstvom profesorja Marjana Plazarja, so nam povedali, da lahko vsakdo najde svoj način meditiranja. Meditiramo lahko, ko tečemo, ko gledamo, kako zunaj dežuje ali sneži, ko opazujemo reko, valove, ko občudujemo sončni vzhod, ko poslušamo glasbo. Z meditiranjem se poglobimo vase, se zdravimo. Poseben način, kako lahko svoje čustvene pa tudi zdravstvene težave zdravimo, pa je Tehnika EFT (Tehnika doseganja čustvene svobode), ki nam jo je predstavila gospa Barbara Žetko. Razložila in pokazala nam je, kako si lahko z enostavno metodo tapkanja s konicami prstov po nekaterih točkah na telesu odstranimo motnjo, ki nastane v našem energijskem sistemu, tako da spet sprostimo energijo, ki se pretaka po meridianih našega telesa. Na tak način si lahko pomagamo pri stresu, žalosti, tesnobi, jezi, fobijah, migreni ...

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

Naše največje veselje

Delo v knjižnici je res čudovito. Najlepši, hkrati pa tudi najtežji del je tisti, ko imaš pred seboj poslušalca, za katerega nikoli ne veš, kaj te bo vprašal, kaj pripomnil, kaj dopolnil – to je otroka. Otroci v komensko knjižnico zelo radi zahajajo tako kot bralci in tudi kot obiskovalci prireditev, ki so namenjene posebej njim. Z Danijelo Pipan sva zelo veseli, da lahko z njimi deliva pravljice

Mladi bralni palčki ob razstavi svojih risb

Skupina iz vrtca na obisku v knjižnici

Danijela Pipan vedno rada pomaga otrokom na delavnicah

z delavnicami, ki se bodo v poletnem času poslovile. Prav tako smo v maju zaključili s srečanji z otroki v Nabrežini, za nami je tudi uspešno branje malih bralnih palčkov, saj so vsi bodoči prvošolčki dobili svoje prvo bralno priznanje. V veliko veselje so nam skupine vrtčevskih otrok, ki nas, pa četudi so daleč, skoraj vsako sredo obiščejo, da skupaj poiščemo literaturo, ki jim je v pomoč pri temi, ki jo obravnavajo. Pred nami je še junijska lutkovna predstava, ki jo pripravljamo, da zaključimo šolsko leto, kot se spodobi – v družbi pravljicnih junakov, ki nam bodo tokrat spregovorili o žal zelo prisotni temi, to je o nasilju med sovrstniki. Lepo se zahvaljujem tudi vsem staršem, ki so si kljub svojim obveznostim vedno pripravljani vzeti čas in otroka peljati še v knjižnico, pa čeprav bi verjetno raje ostali doma. Prijazno vabljeni tudi naslednje leto, vsak prvi in drugi delovni torek vas bodo v knjižnici čakale nove čarobne zgodbe.

Besedilo: Marija Umek

Foto: arhiv Knjižnice Komen

S pomočjo donatorjev do bibliofilskega izvoda Slave vojvodine Kranjske

»Kljub dejstvu, da živimo v časih, ko se nam zdi, da je denar največja ali edina vrednota v družbi, obstajajo izjeme, častne iz-

jeme, ki nas opogumljajo. Zahvaljujoč se takšnim izjemam vam lahko danes z veseljem in ponosom sporočam, da smo s pomočjo donatorjev v Kosovelovi knjižnici Sežana pridobili prve tri knjige slovenskega prevoda Slave vojvodine Kranjske. Nakup so nam omogočili postojnska enota Zavarovalnice Adriatic Slovenica, Luka Koper in domače podjetje Mitol,« je v nagovoru na predstavitvi tretjega dela prvega celotnega prevoda Valvasorjeve Slave vojvodine Kranjske 1. marca 2012 v Sežani poudaril v. d. direktorja Kosovelove knjižnice Sežana Bojan Kavčič.

Ob tem je izpostavil zadovoljstvo, da se kljub težkim časom zelo dobro zavedamo pomena, ki ga imajo knjige in knjižnice za družbo in prihodnost nas vseh, še posebej otrok. Obenem je izrazil željo, da se projektu pridobitve še četrte, ki naj bi izšla do konca letošnjega leta, in pete knjige Slave vojvodine Kranjske, le-ta naj bi izšla prihodnje leto, pridružijo tudi druga podjetja

in bralci, saj si ju knjižnica z lastnimi sredstvi ne more privoščiti oziroma kupiti.

Slava vojvodine Kranjske je pri nas najbolj citirano in največkrat navajano delo, ki daleč presega podobna dela vseh drugih krščanskih, poganskih in mohamedanskih ljudstev prav zaradi predanosti njenega avtorja, saj je zanj Valvasor žrtvoval svoje premoženje. To znanstveno in umetniško delo naše slovenske preteklosti barona Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je izšlo pri Zavodu Dežela Kranjska v Ljubljani, sta predstavila urednik in vodja projekta prevoda Tomaž Čeč ter prevajalec Primož Debenjak, še prej pa smo si lahko ogledali kratek film o nastajanju prevoda. Slava vojvodine Kranjske ni le suhoparna enciklopedija, temveč osebna pripoved in izpoved barona Valvasorja, napeta in hudo mušna, a vseskozi znanstvena. Je tudi resno znanstveno in zgodovinsko delo, obenem pa neizčrpna zakladnica zgodb, bajk, pripovedk, legend, anekdot, moralk in idej, iz katerega sta črpala tudi Linhart in Prešeren.

»Slava vsebuje številna zgodovinska pisma in dokumente, ki so objavljeni samo v njej. Izvirniki in drugi prepisi so namreč že davno izgubljeni. Slava ni samo knjiga, je kulturno-zgodovinski spomenik, eden največjih, ki jih premoremo, in vrhunska knjižna

Meščanska izdaja obsega samo 1.500 ročno (kaligrafsko) oštevilčenih izvodov. Cena kompleta vseh petih knjig znaša 3.500 evrov. 7.000 evrov pa znaša bibliofilska izdaja (izšla bo v nakladi 500 izvodov ročno oštevilčenih izvodov, prav tako s trdo vezavo, vendar pa v pravem govejem usnju, z zlato obrezo, polkrožnim rebrastim hrbtom, kapitalskim trakom in zaznamovalnim trakom ter ročno narejenimi usnjenimi šatuljami. Medtem ko kupci meščanske izdaje prejmejo zemljevid vojvodine Kranjske, prejmejo naročniki bibliofilske izdaje tudi bele rokavice.

mojstrovina. Prestižna izdaja prvega celovitega prevoda Slave je enkratna družinska dediščina in odlična naložba, saj ponatisa v tej obliki ne bo, zato bo njena vrednost v prihodnjih letih in desetletjih samo naraščala. Je tudi edina knjiga, ki jo imamo Slovenci in se lahko z njo postavljamo pred svetom. Pri prevajanju iz nemščine so sodelovali številni prevajalci, največ zaslug ima prevajalska družina Debenjak,« je poudaril vodja projekta in urednik Tomaž Čeč. Prevedena je v sodobni slovenski jezik, prevajalci pa so ohranili patino, duh in misel takratnega časa. Z vztrajnim delom, ki sta ga vodila polihistorsko znanje in ljubezen, so številni prevajalci ustvarili neposredni prevajalski dosežek.

V drugem delu večera, ki ga je vodila slovenistka in knjižničarka Tanja Bratina Grmek, sta blestela domači dramski igralec Sergej Ferrari ter kitarist in vokalist Gorazd Lampe, ki sta z nastopom – med drugim sta odigrala Kosovelovo pesem Oreh in Prešernov Krst pri Savici – ob številnem občinstvu, ki je tudi tokrat do zadnjega kotička napolnilo prostor čitalnice, požela obilen aplavz.

Besedilo in foto: Olga Knez

Primorci – Kraševci beremo 2012

Tudi letos se je Kosovelova knjižnica Sežana s svojimi podružnicami pridružila najširši slovenski akciji za spodbujanje bralne kulture med **odraslimi Primorci beremo 2012**. Tokrat smo s t. i. bralno značko za odrasle začeli poldrugi mesec prej, to je 23. aprila – na svetovni dan knjige, zaključili pa bomo 3. decembra – na ta veseli dan kulture s podelitvijo priznanj najboljšim bralcem. Pravila sodelovanja v akciji ostajajo nespremenjena: značkarji morajo z letošnjega seznama knjižnih del, ki vsebuje 57 proznih del in 11 pesniških zbirk slovenskih avtorjev, do 10. novembra 2012 prebrati vsaj pet proznih del in eno pesniško zbirko ter oddati bralno znamenje z osnovnimi podatki ter lastno misljo o prebrani knjigi. Vabimo vas, da obiščete knjižnične prostore in da na posebnem mestu, označenem z besedami Primorci beremo 2012, izberete in preberete dela slovenskih avtorjev ter tako prispevate k širjenju bralne kulture med Kraševci. In saj veste – več nas bo, boljše in lepše bo.

Besedilo: Tanja Bratina Grmek

Iskrene čestitke, draga knjižnica!

V svojih mladih letih sem prišla v Komen s trebuhom za kruhom. Med vključevanje v lokalno skupnost je spadal tudi obisk knjižnice in branje, ki mi je krajšalo čas in ki me je poneslo v svet knjig. Leta 1982 je kazalo, da se bo knjižnica zaprla in to me je zelo vznemirilo. Še na misel mi ni prišlo, da bomo ostali brez knjižnice in tako se je zgodilo nekaj, o čemer si še sanjati nisem upala – dobila sem delo v knjižnici, ko je bila še v prostorih sedanje občine. V veselje mi je bilo delati v prostoru, ki mi je tako drag, vse do leta 1984. Vsekakor si nisem predstavljala, da bom še kdaj delala v knjižnici. A časi so se spremenili in tako sem pretekli dve leti imela spet čast delati med knjigami in med bralci, ki jih je v zadnjem času veliko več kot takrat. Zahvaljujem se vsem, ki so mi omogočili, da sem preživela ta čudoviti čas med knjigami, posebnimi gosti knjižnice, na prireditvah in med vsem lepim, kar knjižnica ponuja. Naši knjižnici želim še veliko uspešnih in ustvarjalnih let.

Besedilo: Damjana Čoralić

Knjižnica Komen priporoča v branje

Jupi za jantar! je 10. pesniška zbirka Vide Mokrin Pauer za odrasle. Pesmi so nastajale iz navdiha z vsezvestjo stvarstva. Jupí za jantar! Pesnica nam sporoča, da je stvarstvo lahko videno, doživljano in soustvarjano tudi kot lahkotno, čarobno, zanimivo, vseživo, vsemožno, igrivo, ljubezensko, nasmejano, čudežno zdravilno. Zato bodimo najprej sočutni, opazujoči se, sprejemajoči se, ljubezenski, zaupljivi, brezpogojno do sebe spoštljivi. Jupí za jantar! je kvantna-kozmična-humorna-feministična zbirka pesmi, nastalih iz vedenja, da se odnos do sebe hologramsko projecira v odnose do vseh/vsega.

so take stvari pri starih hišah sploh možne? S konkretnimi primeri nakaže, kako se lahko lotimo reševanja težav kraških hiš, ne da bi pri tem povsem izbrisali njihov zgodovinski spomin in likovno skladnost v prostoru kraških vasi. Priročnik bo zagotovo pripomogel k temu, da bodo lastniki prepoznali vrednost stavbe – kulturne dediščine, katero razpolagajo, in ob strokovni prenovi dosegli njeno večjo prepoznavnost.» (Nataša Kolenc)

Ohranjena dediščina Krasa je bogastvo, ki ga moramo negovati, ohranjati in varovati. »**Osnovni namen priročnika je nuditi pomoč investitorjem pri spoznavanju in razumevanju fenomena kraške hiše, z vso pestrostjo, inovativnostjo in oblikovno skladnostjo elementov, ki jo sestavljajo. Da bi skupaj naredili korak naprej, priročnik odgovarja na nekaj najbolj pogostih vprašanj in dilem, s katerimi se sooči vsak lastnik stare kraške hiše, potrebne prenove: kje naj začnem, kako naj si v stari hiši uredim bivališče po moji meri, kako naj izboljšam energetske varčnosti,**

Katjuša Trampuž je v svojih *Smeholovčih* ujela igrivost, veselje, brezskrbnost, ki so dane najmlajšim in z njimi brez ovir razpolagajo. In tako je prav. Avtoričine pesmi dopolnjujejo sms sporočila, ki so del našega vsakdanjika, posebej mladih in prav to mlade bralce še bolj pritegne. Knjigo je ilustrirala mlada ilustratorica Taja Sever.

Zgodovinsko

Iz življenja prosvetnih društev v Komnu in bližnjih kraških vaseh v prvi polovici 20. stoletja

Društvena dejavnost na Krasu ima dolgo tradicijo. Z manjšimi vzponi in padci so se po do sedaj znanih podatkih Kraševci združevali v različna društva (zveze, organizacije): bralna, glasbena, telovadna, kulturna, šolska, trgovsko-obrtna, akademska, gasilska, v današnjem času pa tudi v turistična društva. Večji vzpon društvenih dejavnosti se je začel po Bachovem absolutizmu (v petdesetih letih 19. stoletja), ko se je društvena zakonodaja močno sprostila in je imelo organiziranje ljudi v društva poseben pomen pri razvoju slovenskega nacionalnega gibanja. V tem obdobju so se po mnogih krajih organizirale čitalnice – društva s kulturnimi in družabnimi nameni (Marušič 1999: 179). V Komnu je bila prva čitalnica organizirana leta 1867 in velja v tem delu Krasa za prvo kulturno-izobraževalno društvo. Naloge in dejavnosti društev, kjer se člani na prostovoljni ravni zavzemajo za doseganje skupnih ciljev po določenih pravilih (napisanih v statutih), bolj ali manj odražajo politično, gospodarsko in kulturno dogajanje časa, v katerem delujejo. In tako kot imamo danes na Krasu čedalje več turističnih društev, saj je trenutno turistična dejavnost ena izmed poglavitnih kraških gospodarskih dejavnosti, je bilo pred letom 1928, ko so bila ukinjena slovenska društva, skoraj v vsaki kraški vasi prosvetno društvo (pevsko in bralno društvo ter katoliško slovensko izobraževalno društvo).

Takrat so ta društva predstavljala osrednje slovensko kulturno in družabno središče in so pomembno vplivala na razvoj in utrjevanje narodne zavesti z željo, da bi se še vedno, kljub tuji nadoblasti, ohranjal značaj slovenske dežele.

V nadaljevanju članka se osredotočam na predstavitev življenja nekaterih društev v prvi polovici 20. stoletja oziroma v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno, ko je bil Kras del Kraljevine Italije. Predstavljene so dejavnosti, ki so bile namenjene širši javnosti in so hkrati veliko prispevale k vaškemu kulturno-zabavnemu življenju. Izbrani podatki so pridobljeni iz nekaterih takratnih časopisov: dnevnika *Edinost*, časnika *Goriška straža* in mesečnika *Naš čolnič*.¹

V času med svetovnima vojnoma so predstavljena društva delovala pod okriljem dveh takratnih glavnih primorskih političnih organizacij: krščansko-socialnega političnega društva *Edinost* iz Gorice, ki je izdajalo časnik *Goriška straža*, in liberalnega poli-

¹ Pri tem velja opozoriti, da so drobce dejavnosti pevsko-bralnih društev pred prvo svetovno vojno na kopenskem Krasu raziskali učenci zgodovinskega krožka Osnovne šole Antona Šibelnja Stjenka iz Komna, v raziskovalni nalogi z naslovom *Nekaj zgodovinskih drobcev o pevsko-bralnih društvih na kopenskem Krasu do prve svetovne vojne* (2007). Pod mentorstvom Vojka Franetiča so predstavili gradivo, ki so ga dobili v Pokrajinskem arhivu v Kopru in časopisih *Edinost* in *Soča*.

Razglednica komenskega sokolskega društva, 1910 (razglednica je last družine Volčič iz Komna)

tičnega društva Edinost iz Trsta, ki je izdajalo dnevnik *Edinost*. Aktivni sta bili tudi liberalno telovadno društvo Sokol, ki je delovalo pod okriljem Sokolske organizacije iz Gorice, in Prosvetna zveza iz Gorice, ki je delovala pod okriljem katoliškega tabora in izdajala časopis *Naš čolnič*.

Med številnimi dejavnostmi, ki so jih izvajala društva, so zanimive predvsem dramske igre, ki so jih uprizarjali člani društev, torej amaterji in nikoli poklicni igralci. Odvijale so se na prostem, v naravi, ali v društvenih dvorinah. Etnolog Vilko Novak tovrstne prireditve uvršča k ljudskemu gledališču in nadaljujejo tradicijo pasijonskih – verskih iger. Ljudska igra je bila vsebinsko in umetnostno preprosta in izraz ljudskega čustvovanja (Novak 1960: 224). Vsebinska je bila zajeta iz ljudskega življenja. Večinoma so igrali šaljive, vendar poučne igre, ki so z značaji igralcev in z zapletom ter razpletom zgodbe poskušale gledalce zabavati, a hkrati tudi poučevati. Podobne igre so prirejali tudi drugod po Evropi (v Nemčiji in na Češkem), kar dokazuje, da slovenski prostor kulturno ni zaostajal za evropskim dogajanjem.

Od leta 1885 je v Komnu delovalo Pevsko in bralno društvo Lira.² Po zbranem gradivu v raziskovalni nalogi *Osnovne šole Komen so v obdobju pred prvo svetovno vojno priredili veli-*

² Sedež društva je bil v komenski čitalnici, ki se je nahajala na ulici Cesare Battisti pri družini Pipan (po domače Obrihtarjevi). Društvo je bilo naročeno na več takratnih časopisov.

ko javnih nastopov in prireditev z dramskimi igrami. Društvo je delovalo tudi po prvi svetovni vojni, o čemer priča *Ročni kažipot po slovenskem Goriško-Gradiščanskem in njemu pridruženih okrajih za leto 1923*, vendar zgoraj omenjeni časopisi o njegovem delovanju niso poročali.

Prvi javni nastop po prvi svetovni vojni je priredilo Telovadno društvo Sokol 21. junija 1914. Pripravili so spored s prikazom telovadnih vaj, nakar je sledil ples. Zabava se je odvijala na igrišču za telovadbo, t. i. *telovadišču*, ki se je nahajalo ob gozdičku v Cirju.³ Pred prvim telovadnim javnim nastopom so prirejali tudi veselice, navadno v društveni dvorani župana Žigona⁴ (*Soča*, 8. julij 1911, št. 97). Denar, zaslužen od veselic, so namenili za nakup telovadnega orodja in za ljudsko knjižnico. V njej so imeli na razpolago nad 300 različnih leposlovnih in poučnih knjig, ki so jih vsako nedeljo izposojali od 11. do 12. ure v hiši št. 29 v pritličju (*Edinost*, 25. oktober 1925, št. 252). Voditelj društva je bil Marijo Volčič. Imeli so tudi moški pevski zbor, katerega je do leta 1912 vodil Franc Pelikon. Društvo je bilo skupaj s knjižnico od prefekturne oblasti v Gorici razpuščeno konec avgusta 1927 (*Edinost*, 7. september 1927, št. 213).

Med obema svetovnima vojnama je bila na javnem področju v Komnu zelo dejavna **vaška mladina**, ki je delovala pod okvirjem liberalno političnega društva Edinost iz Trsta. Sporede in kritike njihovih prireditev so objavljali v časopisu *Edinost*. Dejavniki so bili tako otroci, stari 12, 13 let, kot starejši mladinci. Medtem ko so otroci svoje prireditve organizirali v šolskem letu, so se prireditve starejših mladincev odvijale za pusta, na velikonočni ponedeljek, v poletnem času, na miklavževo in na silvestrovo. Po podatkih iz časopisnih virov, je bila mladina najbolj dejavna v letih 1925 in 1926. Leta 1925 so organizirali zelo odmevno veseloigro v treh dejanjih *Stari grehi*, pisatelj J. Štolbe in Frana Govekarja. Prvič so jo uprizorili na velikonočni ponedeljek v dvorani župana Žigona. Igra je bila gledalcem, sodeč po kritiki, zelo všeč, saj je bila dobesedno vzeta iz življenja, katerega nam »zakriva megljena koprena, ki jo prodre le človek z bistrim in jasnim pogledom in čistim ciljem« (*Edinost*, 23. april 1925, št. 95). Glavna oseba igre je bila nezakonsko dekle Ema, ki je prišla za gospodinjo k bogatemu gospodu. Z njo sta pisatelja želela podati poduk, da so zakonski in nezakonski otroci med seboj enakopravni. Nasprotno pa sta na primeru treh osivelih samcev

³ Telovadišče se je nahajalo ob nekdanji drevnici iz časov Avstro-Ogrske (poleg današnje hiše družine Kovačič pri osnovni šoli).

⁴ Prireditve društev so se ob slabem vremenu in zimskih časih odvijale v županovi dvorani, ki je bila v lasti takratnega župana Josipa Žigona. Tu so društva imela svoj sedež, kjer so med drugim prirejala predavanja, občne zборе in drugo.

Igralci igre Stari grehi (fotografija je last družine Volčič iz Komna)

pokazala, kako je težak njih samski stan. Avtor kritike bralce svari, da tako kot v igri se tudi v življenju »*mora grešnik spokoriti vseh svojih grehov, (katere posledice so lahko daljnosežne), si mora izprašati svojo vest glede svojega življenja. Šele tj. samospoznavanju sledi lahko očiščenje, po katerem tako neizrečno hrepeni duša plemenitega človeka*«. Na koncu še dodaja, da je »*marsikdo lahko črpal nekaj snovi iz te veseloigre za svoje življenje, kako naj določa njega smer, da bo zrl v svoji starosti z zadoščenjem in ponosom na svoje mladostne dni*«. V članku je pisec tudi podal kritiko, da je bilo »*opaziti na par mestih, da so imeli igralci premalo vaj*« in da je bilo »*mestoma, posebno v začetku motenje prisotnih otrok tako veliko, da je to vznemirjalo, ne samo gledalce, temveč tudi igralce*«, zato svari starše, »*otroci naj se pripuste ob takih prilikah le v omejenem številu in na gotova mesta*« (*Edinost*, 23. april 1925, št. 95). Veseloigra *Stari grehi* je povsod požela veliko uspeha, tako na amaterskih kakor tudi na poklicnih odrih. Ob tej priliki se je predstavil tudi pevski zbor, ki je med drugimi točkami zapel venček slovenskih narodnih pesmi, medtem ko je povabljeni komenski tamburaški zbor oziroma orkester zatajil. Ker je bila prireditev zelo odmevna, je sledila ponovitev v poletnem času.

Naslednje poletje (1926) je na praznik Marijinega vnebovzdetja (15. avgusta) sledila veseloigra *Matiček se ženi*, igra z obilo zabave, razvedrila, smeha in užitka. Javna prireditev se je odvijala na dvorišču družine Kovačič, Komen št. 41. Dopisnik v časopisu poroča takole: »*Danes se odprejo zaklopnice smeha, radosti in zadovoljnosti po tolikih žalostnih in težkih dnevih, kajti napoči končno res toliko pričakovani veseli dan »Veselega dneva*«. *Težko si je misliti slov. prireditev brez petja, zato pa naj zapojejo komenski pevski zbor, ki nastopi tudi pri pevskih točkah med samo igro*« (*Edinost*, 15. avgust 1926, št. 194). Dopisnik končuje, da lahko mladini čestitajo, da je izbrala to igro, ki bo pomembno vplivala na nadaljnjo delo in uspeh mladine. Po veselici pa kritik piše: »*Veselica je izpadla nad vse pričakovanje dobro. Kljub pomanjkljivi reklami je bila udeležba popolnoma zadovoljiva, kajti niti od daleč se ni pričakovalo toliko odziva od ljudi iz sosednjih vasi. Prireditelji so lahko zadovoljni na svoje vsestranske uspehe. Žal ni bilo večjega čistega preostanka v blagajni zaradi rednih, posebno pa izrednih stroškov*« (*Edinost*, 24. avgust 1926, št. 201). Na prireditvah, ki jih je pripravljala vaška mladina, je igral komenski tamburaški zbor iz **Tamburaškega društva**. Glasbeno skupino so sestavljali domači fantje in dekleta pod vodstvom Jožeta Čebuljca. S svojim igranjem so popestrili odmore veselic tudi po okoliških krajih.

V sosednji vasi, v Svetem, pa je za kulturni družabni del skrbelo **bralno in pevsko društvo Draga**. Društvo je delovalo pod okriljem Zveze prosvetnih društev v Gorici, ki je bila kulturni, goriški odsek liberalno političnega društva iz Trsta (*Edinost*, 7. januar 1926, št. 6). Javne zabave so prirejali zlasti v času pusta, na velikonočni ponedeljek in poleti. Po vojni so s svojim delovanjem začeli 1920, nakar so zaradi nam nepoznanih vzrokov z delovanjem prenehali. Dejavnosti so ponovno obudili leta 1925. Naloga predsednika društva je bila najprej zaupana Antonu Maliču (*Edinost*, 24. april 1925, št. 96), po letu 1925 pa Alojziju Kermolju. V poletnih mesecih so veselice prirejali na vrtu tamkajšnje Žvanove gostilne lastnika Ivana Della Schiave. Med odmori iger je navadno igrala domača godba. Po obnovitvi delovanja so prvo kulturno prireditev pripravili meseca julija. Nastopili so društveni člani s tremi enodejankami, in sicer: *Zaklad, Luknja v namiznem prtu* in *Čudna kupčija* (*Edinost*, 29. junij 1926, št. 153). Po mnenju

Tamburaški zbor iz Komna, 1922 (fotografija je last družine Volčič iz Komna)

kritike so bili igralci kljub prvemu igranju izvrstni (*Edinost*, 1. julij 1925, št. 153).

Meseca septembra so imeli svojo drugo letno prireditev, o kateri je kritik zapisal, da uprizorjena »*Veseloigra v dveh dejanjih Ga. Kordula žalibog ni prišla do pravega izraza. /.../Skozi ves čas je vladala nesigurnost. Glavni vzrok je pač ta, da niso bile vloge dobro naštudirane in maščevalo se je tudi to, da niso imeli igralci zadostno skupnih vaj*«. Uprizorili pa so tudi igro *Županova Micka, ki jo je avtor kritike pohvalil*, saj je Micka »*izvršila svojo nalogo razen par pomanjkljivosti lahko rečem, izborno*«. Celotno pa je prireditev uspela (*Edinost*, 17. september 1925, št. 219). Društvo je bilo aktivno tudi v naslednjem letu.

V vasi Ivanji Grad so leta 1915 ustanovili **Pevsko in bralno društvo Svoboda**. Aktivno so s svojim delovanjem začeli leta 1921. Za prvo povojno prireditev so pripravili lasten oder s kulisami. Na prireditev so povabili Ivana Krimana iz Sv. Ivana pri Trstu, ki je pel kuplete (*Edinost*, 6. april 1922, št. 82). Aktivni so bili do leta 1923, nakar so morali zaradi neugodnih razmer v kraju ustaviti svoje delovanje. Ta primanjkljaj so v tamkajšnjem vaškem življenju bridko občutili vsi vaščani, zato so leta 1925 z vso vnemo želeli obnoviti društvo. Organizirali so predavanje, kjer je zastopnik tržaške liberalne prosvete razložil naloge in važnosti prosvetnega društva v vasi (*Edinost*, 7. januar 1925, št. 9). Društvo je zopet začelo delovati leta 1926. V svoji dvorani so imeli od Goriške prosvetne zveze sposojenih nekaj knjig za branje. Naročali so tudi časopise. Posebno aktivna je bila društvena mladina, ki je pripravljala javne prireditve. Na veselici, ki so jo priredili na belo nedeljo leta 1926, so si obiskovalci lahko ogledali: »*1. Aškerc: deklamacija: Mejnik, 2. Raupacher: Mlinar in njegova hči drama v petih dejanjih, 3. Maček spaček - burka v enem dejanju. Med odmorom je igrala godba*« (*Goriška straža*, 9. april 1926, št. 27). Veselica je po mnenju enega izmed številnih udeležencev zelo dobro uspela. Delo je bilo za podeželske odre kar težavno, ker je zahtevalo tudi kulise, udoben oder in izučene igralce. Igrali so na prostem, kar je bilo težko, saj se je glas hitro razgubil. Dopisnik je zaključil, da bi uspeh prireditve Ivanjegrajevcev vzpodbudil k resnemu delu na prosvetnem polju (*Edinost*, 20. april 1926, št. 94). Oblast je društvo zaradi delovanja proti nacionalnim interesom leta 1927 razpustila.

V Gorjanskem je delovalo **Prosvetno krščansko-socialno društvo**. S svojim delovanjem so začeli 26. aprila 1925 (*Naš čolnič*, 1925, št. 5). Njegov predsednik in ustanovitelj je bil Alojz Petelin. V okviru društva je deloval zelo znan pevski zbor.

Ker so bile javne veselice v obdobju med svetovnima vojnama

množično obiskane, so organi oblasti v prireditvah, ki so jih pripravljala društva, videli jedra političnega odpora, bolj ali manj prikrita središča slovenske propagande, centre nezadovoljstva in nezaupanja do vsega, kar je italijansko. Zaradi tega so italijanske oblasti še pred nastopom fašističnega režima na vse načine ovirale delovanje društev. Tako beremo v časopisih opozorila, namenjena tamkajšnjim varnostnim oblastem (kvestur⁵), ki jo opominjajo, naj preneha s krivičnimi in nepoštenimi prepovedmi. Med drugim v enem izmed člankov v *Goriški straži* beremo: »V zadnjem času se vedno bolj množijo slučaji, da ovira goriška kvestura naša društva pri prirejanju društvenih vesellic in drugih prireditvev. Samo plesov ne branijo. Opozarjamo g. kvestorja in oblasti, ki so nad njim, da nehajo s krivičnimi nastopi proti našim kulturnim društvom. Predvsem želimo, da g. kvestor spoštuje zakon, kakor ga spoštujejo naša društva. Naša društva pripravljajo popolnoma zakonito svoje prireditve – kvestor pa pride in prepove prireditve v zadnjem trenutku, ko je imelo društvo s prireditvijo velike stroške. Odkrito povemo, da s tem nismo zadovoljni. Upamo, da bo zadostovalo ter da g. kvestor postane proti našim prireditvam pravičen« (*Goriška straža*, 1. marec 1922, št. 9). Uradnik (kvestor) je prireditve navadno prepovedal s tem, da je zavrnil prošnjo za prireditveno dovoljenje ali pa je že dano dovoljenje – kar je bilo še huje za prizadeto društvo – preklical v zadnjem hipu. Seveda so se taki ukrepi sklicevali na motenje javnega miru in reda, čeprav je glavni vzrok za prepoved tičal v bojzani pred premočnim narodnim bojem.

Društva so za svoje delovanje morala nešteto krat priložiti prefektu⁶ in kvesturi prepis svojih pravil v izvirniku in italijanskem prevodu ter spiske vseh svojih članov. V svojih pravilih so morala zagotoviti, da bodo opravljala svoje prosvetno in vzgojno delo v smislu spoznavanja italijanskih ustanov, italijanske umetnosti, italijanske zgodovine, italijanskega jezika in italijanske književnosti. Zaradi tega so kasnejši programi vesellic vsebovali tudi deklamacije italijanskih pesmi in italijanskih avtorjev.

Ker je bilo društveno življenje aktivno zlasti v letih 1925 in 1926, ko je fašistična oblast že začela z močnejšimi asimilacijskimi ukrepi, je ministrski svet 28. novembra 1925 sprejel zakon o društvih, naslednje leto pa kraljevi odlok z določbami, ki naj bi disciplinirale javne prireditve.

Usoda zadnjih slovenskih društev in hkrati tudi usoda političnega, kulturnega in gospodarskega udejstvovanja Slovencev pod

5 Kvestura je bila v Kraljevini Italiji pokrajinska vojaška policija, ki je skrbela za javni red ali mir. Kvestor je bil pokrajinski policist. Na ravni občine pa je deloval kvestorin.

6 Prefektura je bila v Kraljevini Italiji pokrajinska oblast, kateri so bile podrejene občine. Prefekt je bil uradnik pokrajinske oblasti.

Italijo je bila končno določena na konferenci obmejnih pokrajinskih fašističnih tajnikov, ki so se zbrali v Trstu 12. junija 1927. Tu so oblikovali nov fašistični načrt, ki je predvideval odpravo še zadnjih poslujočih slovenskih kulturnih in športnih društev ter ukinitve vseh slovenskih listov in slovenskega tiska nasploh, prisiljen vpis vse mladine v balile in avantgardiste, odpravo slovenskih pridig, popolno izključitev slovenskega jezika iz cerkve in zasego vseh slovenskih gospodarskih ustanov. Vsa društva so se morala ukiniti do 1. oktobra 1928.

Da bi fašistična oblast nadomestila razpuščena slovenska in športna društva ter imela v prostem času delavce in kmete, posebno še mladino, pod nadzorom, so ustanavljali sekcije delopustne organizacije Dopolavoro (Čermelj, 1965: 119). Ta je v Komnu imela svoj sedež v nekdanji županovi dvorani. Namen organizacije je bil nuditi delavcem, kmetom in uslužbencem izven delovnega časa telesno in duševno razvedrilo, vendar je bil pravi cilj gojiti fašističen duh in pospeševati asimilacijo slovenskega prebivalstva. Dopolavoro ni nikdar pognal korenin, kot so jih imela med slovenskim ljudstvom prosvetna društva. Njegovo delovanje je bilo omejeno predvsem na prireditve plesov, ki so privabljali zlasti takratno mladino.

LITERATURA

ČERMEJ, Lavo. 1965. *Slovenci in Hrvatje pod Italijo med obema vojnama*. Ljubljana: Slovenska matica.

FAKIN, Jasna. 2002. *Komen – »Kraški Pariz«; razvoj turizma v Komnu in okoliških kraških vaseh v času med prvo in drugo svetovno vojno* (diplomska naloga). Ljubljana: Filozofska fakulteta. Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo ter Oddelek za zgodovino.

FRANETIČ, Vojko (mentor). 2007. *Nekaj zgodovinskih drobcev o pevsko-bralnih društvih na komenskem Krasu do prve svetovne vojne*. Učenke in učenci zgodovinskega krožka OŠ Komen. Komen: OŠ Komen.

MARUŠIČ, Branko. 1999. Pregled društvene dejavnosti v Avstrijskem Primorju (1848–1918). V: *Annales. Ser. hist. sociol.*, 9 1(16): 163–192.

NOVAK, Vilko. 1960. *Slovenska ljudska kultura*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Ročni kažipot po slovenskem Goriško – Gradiščanskem in njemu pridruženih okrajih za l. 1923, letnik 1, 1922.

Besedilo: dr. Jasna Fakin Bajec,
Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica

Življenjski poklic

Vsak mlad človek se mora že zelo zgodaj soočiti s pomembno odločitvijo, kaj bi v življenju rad počel oziroma za kaj bi se rad izšolal. V zadnjih letih se jih vse manj odloča za poklice in kasneje za samozaposlitev. Za Jasmino Fabjan, mojstrico kozmetične nege, ki ima Kozmetični salon Jasmina v Komnu, to pri rosnih 19 letih ni držalo, saj je začela pot samostojne podjetnice. Prijazno je privolila v intervju, v katerem nam je zupala nekaj o svoji podjetniški poti in o poklicu kozmetičarke.

1. Nam poveste, kje ste se šolali in kakšno izobrazbo imate?

Šolala sem se v Ljubljani in zaključila leta 1993. Potem sem v Novi Gorici opravila pripravništvo in tam delala 3 leta. Leta 2006 sem opravila še mojstrski izpit in si tako pridobila naziv mojster kozmetične nege.

2. Kdaj in zakaj ste se odločili postati samostojna podjetnica?

Samostojna podjetnica sem postala že pri svojih 19 letih, saj v mojem kraju ta poklic še ni bil toliko poznan in tudi kozmetičnega salona v Komnu še ni bilo. Moram pa dodati, da mi to ne bi uspelo brez pomoči staršev in dobre mentorice.

3. V čem vidite prednosti samostojnega podjetništva?

Prednosti samostojnega podjetništva vidim v tem, da lahko z dobro in s strpno organizacijo dela sam razpolagaš z dragocnim časom.

4. Kaj pa slabosti?

Slabosti v mojem poklicu skoraj ni, če imaš rad ljudi. Moraš se pa zavedati, da za tabo nihče ne stoji in tudi bolniške ni.

5. Katera se vam zdi vaša najbolj podjetna odločitev v poklicni karieri?

Moja najbolj podjetna odločitev je ta, da sem se znašla ob pravem času na pravem mestu.

6. Ali recesija vpliva na opravljanje vaše dejavnosti?

Recesija še ne vpliva na opravljanje moje dejavnosti, saj delo opravljam vestno in se trudim ustreči vsem naročilom strank, ki so mi zveste že 17 let.

7. Kaj bi svetovali mladim, ki končujejo osnovno šolo in se odločajo za nadaljnje šolanje? Kako bi jim kratko predstavili poklic kozmetičarke – z vsemi dobrimi in slabimi stranmi?

Mladim, ki končujejo osnovno šolo, bi svetovala, naj se kar odločijo za poklice, saj bo teh v prihodnosti primanjkovalo. Poklic kozmetičarke je zelo zanimiv, nikoli dolgočasen, vedno na nek način pomaga ljudem, tudi na psihološki ravni. Lep je občutek, da ti nekdo zaupa in verjame vate.

8. Kakšna je vaša vizija za naprej?

V prihodnosti vidim zelo veliko potrebo po kozmetičnih storitvah, še posebej po pedikerkah, saj ima vedno več ljudi težave s hojo.

9. Ali lahko rečete, da je kozmetičarka vaš življenjski poklic?

Lahko rečem, da je poklic kozmetičarke moj življenjski poklic.

Intervjuvala: Mojca Železnik Buda
Foto: Polona Makovec

»Podjetniki« Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana že 9. leto na SPOT-u

Dijaki 3. letnika gimnazije, ki obiskujemo podjetniški sklop, smo se s profesoricama Patricijo Kastelic Volf in Mojco Železnik Buda letos že devetih udeležili SPOT-a (Sežanskega podjetniško-oglaševalskega tabora), ki je tri dni potekal v Piranu, in sicer od 5. do 7. marca 2012.

Prvi dan nam je predaval profesor Samo Onič na temo vizualne komunikacije, scenarist in režiser Peter Lombar pa je govoril o medijih poslovnega komuniciranja. Naši profesorici sta spregovorili še o oglaševalski sceni, tako da smo bili nabiti s teoretično podlago. Na predavanjih smo zvedeli, da za dober oglas ni ved-

no pomemben njegov vizualni izgled, ampak predvsem ideja in kreativnost. Spoznali smo osnove snemanja, slike in zvoka, pridobili smo za večino novo znanje glede oblikovanja scenarija in snemanja. Vse to smo pridno uporabili v naših oglasih. Naučili smo se tudi, kaj je brief (naročnikova potreba po oglaševanju), kateri so njegovi sestavni deli, in za svoje projektne naloge brief tudi zapisali.

Naslednji dan smo po jutranji telovadbi nadaljevali s pisanjem briefov in scenarijev ter pričeli s snemanjem oglasov. Izdelati smo morali po dva oglasa: enega za naše projekte, drugega pa za tematsko vezan razpis »Družbena omrežja: resnični prijatelji ali drugačna resničnost?« Dijake oglaševalske scene Slovenije (DOSS).

Z oglasi smo sodelovali na tekmovanju DOSS 2012, ki je letos prvič potekal v okviru SOF-a (Slovenskega oglaševalskega festivala). Priznati moramo, da snemanje oglasov ni lahko delo, zato smo bili zelo utrujeni. Večer smo preživeli na znani piranski Punti ob zvokih kitare.

Zadnji dan smo zaključili s pripravo oglasov, ki smo jih začeli pošiljati na tekmovanje. Zvečer smo se polni lepih vtisov vrnili v Sežano.

Besedilo: Nina Peric in Jan Fabiani, 3. letnik gimnazije

Sežanskim srednješolcem kar 4 nagrade na DOSS-u

Dijaki Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana so se tudi letos preizkusili v ustvarjanju oglasov. Pod strokovnim vodstvom mentorjev so postali ustvarjalci komunikacij današnjega prostora in časa in tako ustvarili veliko dobrih oglasov, s katerimi so tekmovali na državnem tekmovanju **DOSS** (Dijaška oglaševalska scena Slovenije). Na tekmovanju je sodelovalo 13 šol,

600 dijakov in 32 mentorjev s kar 196 oglasov. Oglase je ocenjevala 5-članska strokovna komisija: Petja Montanez, predsednica, umetniška direktorica, Publicus; Petra Glinšek, tekstopiska in vodja projektov, Enki; Tom Mezga, tekstopisec, Futura, in Blaž Vuk, kreativni direktor, Pristop.

Naši dijaki so v ožjem izboru zbrali kar 9 nominacij. V sredo, 28. 3. 2012, je bila v Portorožu v okviru 21. Slovenskega oglaševalskega festivala podelitev glavnih nagrad DOSS-a.

Sežanski dijaki so prejeli kar 4 nagrade:

1. mesto in tudi glavno nagrado DOSS-a so dobili dijaki Mateja Dužnik, Anja Bavcon in Mateja Koritnik za oglas *Namišljeni prijatelj* pod mentorstvom prof. Sama Oniča;

2. mesto so osvojili dijaki Rok Vatovec, Nina Peric in Polona Može za oglas *Pridejo in grejo* pod mentorstvom prof. Mojce Železnik Buda in prof. Patricije Kastelic Volf;

3. mesto je dobil oglas pod naslovom *Ne postani odvisen*, katerega avtorji so Grega Mezgec, Matija Rebec, Žiga Pavlin ter mentorica prof. Maja Prešeren;

žarek za animacijo pa je prejel oglas z naslovom *Virtualni prijatelj* avtorja Klemena Modrca in mentoric prof. Patricije Kastelic Volf in prof. Mojce Železnik Buda.

Ocenjevalci oglasov so si bili enotni, da so ideje dijakov mladostne, pogosto presenetljive in da bodo Slovenskemu oglaševalskemu festivalu prinesle novo, navdihujočo dimenzijo.

Besedilo: Mojca Železnik Buda in Patricija Kastelic Volf

ORA in podjetniki na Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana

V petek, 9. 3. 2012, sta nam predstavnici ORE (Območna razvojna agencija Krasi in Brkinov) Dolores Kovšča in Danaja Kutin na povabilo prof. Mojce Železnik Buda in prof. Patricije Kastelic Volf praktično demonstrirali, kako se ustanovi podjetje preko e-VEM točke. Dijaki 2. letnika gimnazije smo pri podjetniškem sklopu začeli z razvojem poslovnih zamisli oziroma idej o lastnem podjetju. Izbrali smo ime, dejavnost, pravnoorganizacijsko obliko, določili ustanovitveni kapital in ustanovitelje za naša namišljena podjetja. Gospa Kovšča in gospa Kutin sta nam pokazali, kako se podjetje ustanovi preko e-VEM točke, tako da smo dijaki tudi praktično ustanovili svoja podjetja. Po končanem vnosu podatkov seveda nismo pritisnili na tipko enter, saj bi tako resnično prišlo do ustanovitve podjetja.

V petek, 23. 3. 2012, sta nas obiskali še enkrat z namenom, da nam predstavita javne razpise in kako se na njih prijavljamo. Predvsem nas je zanimalo, iz katerih razpisov bi lahko kot podjetniki pridobili finančna sredstva za ustanovitev in razvoj podjetja.

Delo z ORO nam je bilo zelo všeč, ker smo tako teoretično znanje udeležili v praksi in se naučili, kako ustanoviti podjetje v eni uri in kje pridobiti finančna sredstva. Strinjali smo se, da je danes

lažje ustanoviti podjetje, kot dobiti poslovno zamisel, ki bi bila dobičkonosna.

Besedilo: Tomaž Blažič Solomun in Lara Maglica, 2. letnik gimnazije

Burja

Sežanski srednješolci na tekmovanjih s področja turizma, ekonomije in podjetništva

V mesecu aprilu so se dijaki Šolskega centra Srečka Kosovega iz Sežane pod mentorstvom profesorice Mojce Železnik Buda in profesorice Patricije Kastelic Volf z raziskovalnimi nalogami in poslovnimi načrti udeležili kar treh različnih tekmovanj: regijskega, državnega in mednarodnega.

Regijsko tekmovanje

V Kopru je 12. aprila 2012 potekalo regijsko tekmovanje mladih raziskovalcev Slovenije. Kar dve nalogi s področja ekonomije sta se uvrstili na državno tekmovanje, ki bo potekalo pod okriljem Tehnične zveze Slovenije v Murski Soboti. Prva raziskovalna naloga, ki se je uvrstila na tekmovanje, je imela naslov **Z obnovitvi-jo starega običaja do večje prepoznavnosti kraja**. Napisale so jo Urška Ban, Karin Šinigoj in Petra Mahnič. V nalogi je bil izpostavljen osnovni problem in hkrati hipoteza, ali krajski podpirajo idejo o obnovitvi starega običaja z imenom **Praznik grozdja in vina v vasi Dornberk pri Novi Gorici**. Na podlagi opravljene raziskave trga so ob upoštevanju ugotovitev predstavile tudi svojo idejo, kako bi lahko praznik ponovno zaživel na način, da bi privabil vse generacije.

Druga raziskovalna naloga, ki se je uvrstila na državno tekmovanje, je bila s področja turizma z naslovom **SWOT analiza turistične kmetije Bubec**. Avtorice Adrijana Radeka, Andreja Kalčič in Teja Rutar so v nalogi izpostavile problem pomena animacij na turistični kmetiji in njihovega privabljanja gostov. S pomočjo primarne in sekundarne raziskave so prišle do ugotovitve, da animacije privabljajo goste in da se turistična kmetija tega zelo dobro zaveda. Oblikovale so lastne predloge animacij, ki so jih posredovale lastniku turistične kmetije. S tem so želele pomagati k še boljši prepoznavnosti, k učinkovitejši ponudbi animacij in s tem k povečanju obiskanosti turistične kmetije Bubec.

Mednarodno tekmovanje

19. aprila 2012 smo se v Ljubljani udeležili mednarodnega tekmovanja s področja turizma **Več znanja za več turizma**, ki ga je že deveto leto zapored organizirala Turistična zveza Slovenije. Tekmovanja smo se udeležili z dvema nalogama in obe sta bili nagajeni s srebrnim priznanjem.

Avtorji naloge **Kraški survajvr** so Nina Peric, Andrej Stancich, Sara Potparič Pangos, Jana Sitar in Tamara Širca. V raziskovalni nalogi predstavljajo zamisel o turističnem proizvodu –avanturističnem programu, ki bi se odvijal v dolini med krajema Kobje-

glava in Štanjel in bi bil namenjen mladim, natančneje osnovnošolcem v zadnji triadi šolanja. Namen je bil dobiti čim več idej, kako pritegniti osnovnošolce v ta prelep del Slovenije in kako jim ga predstaviti na nenavaden, drugačen, njim ustrezen način. V ta namen bi pripravili program, v katerega bi vključili različne avanturistične aktivnosti in predstavitev kraja oziroma značilnosti Krasa in tako izboljšali turistično prepoznavnost in obiskanost tega posebnega slovenskega bisera, privabili čim več osnovnošolcev, njihovih učiteljev ter staršev. Program bi lahko osnovne šole uporabile tudi kot športni, tehnični ali naravoslovni dan. Ob tem nismo pozabili na turistično ponudbo Krasa, kot sta kraško kosilo in veselo druženje ob zvokih kraške harmonike.

Karin Zadnik, Katja Štolfa, Denise Malec, Urša Rijavec in Maja Tavčar so avtorice naloge **Utrinek ljubezni**, ki je ljubezensko obarvana. Glede na to, da mladi ne namenijo več toliko časa druženju s prijatelji in z ljubljenimi osebami v prijetnem, mirnem okolju kot včasih, ko so se mladi družili zunaj, v naravi, temveč prosti čas posvečajo predvsem medmrežnemu načinu druženja preko računalnika in se ne trudijo pri vzdrževanju pristnih medsebojnih odnosov, so se avtorice naloge odločile raziskati, kaj bi lahko mladim ponudile, da bi jim bilo všeč in bi se lahko družili na nekoliko drugačen način, kot so ga sicer vajeni. Odločile so se za oblikovanje romantičnega turističnega proizvoda, ki bi vključeval romantično prenočitev v pastirski hišici na Krasu, pod zvezdami, organizirale bi različne igre, pripravile tradicionalno kraško večerjo ob spremljavi dobre glasbe, v program pa bi vključile tudi romantičen prevoz s kočijo ter opazovanje zvezd s teleskopom.

Državno tekmovanje

24. aprila 2012 je v Ljubljani na Gea Collegu potekalo tekmovanje **Mladi podjetnik**, kjer mladi tekmujejo iz poslovnih načrtov. Poslovni načrt z naslovom **S-les**, d. o. o., avtorjev Roka Vatovca, Mateja Fabjančiča, Blaža Uhlja Grče in Polone Može je bil posebej pohvaljen. Ocenjevalna komisija je poudarila, da je poslovni načrt zelo zanimiv, izvedljiv in perspektiven ter edini, ki je predvideval ustanovitev proizvodnega podjetja, za razliko od ostalih poslovnih načrtov, ki so predstavljali ustanovitev trgovskih ali storitvenih podjetij.

Besedilo: Mojca Železnik Buda in Patricija Kastelic Volf

Zlata trsna rumenica resno ogroža naše vinograde

Trsne rumenice (GY) so kompleks bolezni vinske trte, ki jih povzročajo fitoplazme in se med drugim lahko prenašajo z žuželkami. Najdemo jih na vinogradniških območjih na različnih koncih sveta, opazen pa je trend njihovega širjenja. Najpomembnejša tipa rumenic, ki se pojavljata v evropskih vinogradih, sta počrnelost lesa (Bois noir – BN) in karantenska zlata trsna rumenica (Flavescence doree – FD). Oba povzročata gospodarsko škodo in vplivata na slabšo kakovost in manjši pridelek grozdja.

Bolezenska znamenja so pri različnih trsnih rumenicah podobna (splošna bledikavost okuženih trsov, rumenenje oziroma rdečenje listov in močno vihanje robov navzdol, mlahavi in povešeni poganjki zaradi slabše olesenitve tkiva, neenakomerno in slabo dozorevanje lesa, zaradi česar rozge pozimi pomrznejo, postopno venenje in poznejše sušenje grozdov), vendar obstajajo bistvene razlike v epidemiologiji posameznih vrst rumenic glede na različno bionomijo in življenjski cikel njihovih prenašalcev.

Veliko bolj škodljiva je zlata trsna rumenica (FD), ki se lahko s pomočjo vektorjev zelo hitro razširi po vinogradih na večjih območjih in povzroči propadanje vinogradov.

Najpomembnejši prenašalec zlote trsne rumenice je ameriški škržatek (*Scaphoideus titanus* Ball). Izvira iz Severne Amerike, od koder je bil zanesen v Francijo. Od tam se je razširil v Španijo in na Portugalsko ter prek Italije na Balkan. S svojim načinom prehranjevanja lahko prenaša fitoplazme iz okuženih trsov na neokužene. Ameriški škržatek živi predvsem na vinski trti.

Škodljivec, ki razvije en rod na leto, prezimi v stadiju jajčeca največkrat na dvoletnem in triletnem lesu vinske trte. Iz jajčec se izlega v drugi polovici maja in ima pet razvojnih stopenj. Zlato trsno rumenico najpogosteje prenašajo odrasli škržatki, včasih pa so kužne že nimfe 3. razvojne stopnje. Zlata trsna rumenica se lahko zelo hitro širi, če se skupaj znajdejo okuženi trsi in velika populacija ameriškega škržatka. Prav slednja predstavlja veliko tveganje in največjo nevarnost za širjenje zlate trsne rumenice.

Zlata trsna rumenica je bila v Sloveniji prvič odkrita v letu 2005 v slovenski Istri, kasneje tudi na Goriškem, Štajerskem in na Dolenjskem, v letu 2011 pa tudi na Krasu na območju Dan pri Sežani. Dejstva kažejo na to, da se ta zelo nevarna bolezen pri nas širi in da je refošk zelo dovzeten za okužbe s to boleznijo.

Po pojavu zlate trsne rumenice so bili v Republiki Sloveniji sprejeti različni fitosanitarni ukrepi, ki med drugim predpisujejo obvezna tretiranja z insekticidi proti ameriškemu škržatku, ki je glavni vektor zlate trsne rumenice, v vinogradih na vseh razmejenih območjih zlate trsne rumenice, v vinogradih na ogroženih

Odrasel ameriški škržatek (velik je od 5 do 6 mm) je glavni prenašalec zlate trsne rumenice Foto: Gabrijel Seliak

Simptomi zlate trsne rumenice na sorti refošk Foto: Ivan Žežlina

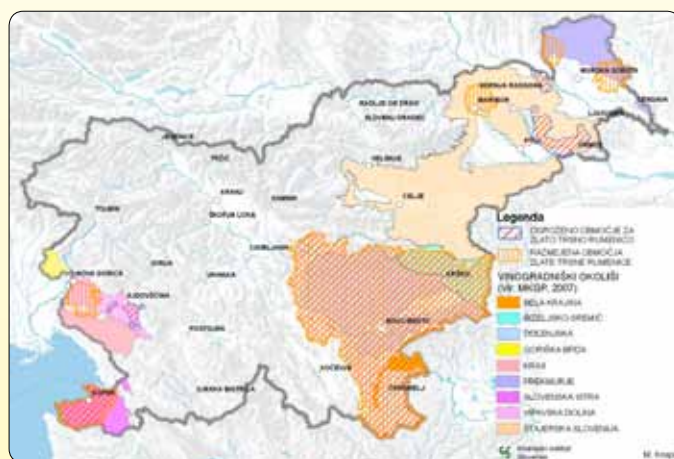
območjih trsničarske pridelave v Vipavski dolini in na Štajerskem ter v trsnicah, matičnih vinogradih in matičnjakih po vsej Sloveniji. Ohranjanje čim manj številčnih populacij tega prenašalca je eden od ključnih ukrepov preprečevanja širjenja zlate trsne rumenice. Monitoring s pomočjo rumenih lepljivih plošč v letu 2011 je pokazal, da je številčnost ameriškega škržatka na celotnem območju Krasa velika, zato bo v letu 2012 tudi na območju Krasa obvezno zatiranje ameriškega škržatka s predpisanimi insekticidi predvidoma od sredine junija dalje.

Izbor sredstev in termini zatiranja bodo pravočasno objavljeni na spletnih straneh Fito-info (<http://www.fito-info.si/>), KGZ Nova Gorica (<http://www.kmetijskizavod-ng.si/nasveti>) in na telefonskem odzivniku (090 93 98 15). Informacije lahko poiščete tudi pri strokovnjakih za varstvo rastlin na KGZ Nova Gorica in na območnih izpostavah kmetijske svetovalne službe.

Z namenom preprečevanja večje gospodarske škode bo potrebno dosledno izvajanje predpisanih ukrepov. Ravno tako priporočamo, da v primeru opažanja sumljivih simptomov na vinski trti, o tem obvestite Službo za varstvo rastlin na KGZ Nova Gorica, Fitosanitarno inšpekcijo ali Fitosanitarno upravo RS.

Pred tretiranjem s sredstvi, ki so nevarna za čebele, je potrebno odstraniti cvetočo podrast in izvesti druge preventivne ukrepe za varstvo čebel.

Besedilo: dr. Ivan Žežlina
KGZS, KGZ Nova Gorica

Karta območij (z dne 3. 6. 2011), kjer je obvezno zatiranje ameriškega škrzatka. Poleg razmejenih območij zlate trsne rumenice zajemajo tudi pomembna območja trsničarske pridelave.

Vir: FURS

Klub Gaia

Klub Gaia je v slovenskem okolju vrtnarski klub z najdaljšo tradicijo. Danes po 18-ih letih delovanja združuje že skoraj 30.000 ljubiteljev narave, rož in vrtnarjenja.

Najbolj poznana je mesečna strokovna **revija Gaia**, ki članom nudi svetovalne in izobraževalne vsebine s področja ekološkega vrtnarstva, sadjarstva, gojenja okrasnih rastlin, zelenjavnega vrta in zelišč, pa tudi zdravega življenja in drugih sorodnih vsebin. Revija izhaja 10-krat letno vsakega 15. v mesecu, razen v novembru in januarju

Strokovna ekipa kluba prireja:

- strokovna predavanja po Sloveniji,
- ekskurzije in izlete za botanične sladokusce,
- klubska srečanja,
- nagradne igre.

Člani imajo tudi pravico do koriščenja kuponov popustov, ki jih lahko uveljavljajo pri nakupu izdelkov za prehrano in varstvo rastlin v trgovinah z vrtnarskimi izdelki.

Snovalce Gaie vodi ekološko poslanstvo, zato je tudi v reviji

Gaia ekološka priloga, v kateri govorijo izključno o ekoloških vsebinah. Pomemben projekt je Mladi vrtnar, ki je namenjen mladim, v katerih želimo zbuditi željo po vrtnarjenju v ekoloških okvirih.

Pomemben del dejavnosti kluba so **brezplačna svetovanja**, ki jih ljubiteljem vrtnarjenja nudijo strokovnjaki agronomi na telefonski številki 080 81 22, e-mailu: gaia@klubgaia.com ali po klasični pošti: **Klub Gaia, Sinja Gorica 2, 1360 Vrhnika**. Lastnike rastlin vabimo, da se pridružijo klubskemu spletnemu forumu www.klubgaia.com/forum, kjer si lahko izmenjujejo nasvete, pa tudi rastline in vrtno pripomočke.

Spletno mesto **Klub Gaia** www.klubgaia.com poleg praktičnih informacij o reševanju težav pri gojenju rastlin uporabnikom nudi možnost za druženje v spletni skupnosti za ljubitelje vrtnarjenja. Registrirani uporabniki lahko objavljajo fotografije svojih vrtov in si oblikujejo lasten vrtni koledarček, poleg tega pa si lahko ogledujejo tuje vrtove in jih komentirajo.

Klub Gaia ima na tisoče simpatizerjev tudi na facebook strani in med naročniki spletnih novic.

KAR NARAVA VELEVA, GAIA RAZODEVA!

www.klubgaia.com
strokovno svetovanje 080 81 22

Klub Gaia

Vse za najlepši balkon!

Poleg ustrezne izbire rastlin in korit za balkone ali skled za terase je precej pomembno, kako skrbimo za nego in zaščito naših lepotic, v sodobnem času pa tudi, koliko časa porabimo za oskrbo rastlin, da bo naš trud še optimalno poplačan z odličnimi rezultati.

Najprej izberimo najboljšo zemljo

Za lepo podobo balkonov in teras ne pozabimo na izbiro primernega substrata oziroma zemlje, v kateri bodo rastline uspevale. To je njihov »poletni dom« in tam naj jim bo kar najbolj udobno. Zemljo za presajanje zato izbiramo med kakovostnimi in preverjenimi substrati. Še najbolje je, da balkonske rastline sadimo v kvalitetno pet komponentno zemljo plantella balkonia, ki je primerna za presajanje, sajenje ter nadaljnjo vzgojo balkonskih rastlin. Struktura substrata, vsebnost hranil in ostalih komponent v zemlji omogoča dober razvoj korenin, močne in zdrave liste ter dolgotrajno bogato cvetenje.

Po presajanju poskrbimo za krepitev rastlin

Po presajanju je dobro, da povečujemo odpornost rastlin in vplivamo na zmanjšanje stresa. Zato uporabimo stimulator rasti in vitaminski kompleks na osnovi aminokislin bio plantella vita, s katerim rastline zalijemo. V času sajenja je pripravek bio plantella vita pomemben za pospeševanje ukoreninjanja, zmanjšuje stres, uporaben je tudi za izboljšanje cvetenja in hitrejšo rast.

Ne pozabimo na ustrezno gnojenje

Kvalitetna pet komponentna zemlja plantella balkonia vsebuje

dovolj hranil za začetno rast sadik, približno mesec po sajenju pa jih začnemo dognojovati. Za ta namen uporabimo visokokakovostno tekoče gnojilo z organsko komponento in dodanimi vitamini plantella cvet, ki omogoča, da rastlina v vsaki fazi razvoja dobi zadostne količine hranil. Gnojilo plantella cvet je obogateno z 11 vitamini in izvlečki morskih alg, poleg glavnih hranil pa vsebuje še mikrohranila, zlasti železo, bor in baker. Za zelene strukturne rastline uporabimo gnojilo plantella list, ki ima prilagojena hranila zelenim rastlinam.

Novo gnojilo v obliki šumeče tablete

Novo gnojilo v obliki šumeče tablete plantella tabs za balkonsko cvetje je edinstveno gnojilo na trgu v taki obliki, ki je namenjeno za redno gnojenje balkonskih rastlin. Uporabniki bodo najbolj navdušeni nad enostavno in natančno uporabo, saj ni potrebno nalivanje gnojila v merilno merico in odčitavanja potrebnih mililitrov.

Nagradno vprašanje

Za koliko litrov vode zadošča 1 tableta gnojila za balkonsko cvetje?

Odgovor: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Ime časopisa, v katerem je bilo objavljeno nagradno vprašanje: _____

Želim naročiti revijo Gaia (za vse leto le 17,90 eur): DA NE

Odgovor na nagradno vprašanje pošljite na naslov: Klub Gaia, Sinja Gorica 2, 1360 Vrhnika, najkasneje do 20. julija 2012. **Trije izžrebanci bodo za nagrado dobili Plantella tabs gnojilo za zelene rastline v šumeči tableti.**

Tableto preprosto daste v zalivalno z vodo in pustite minutko, da se tableta enakomerno raztopi. Ena tableta zadostuje kar za 10 litrov vode, s celotno 14 šumečih tablet pa bomo lahko pripravili kar 140 litrov gnojila, kar je več kakor lahko pripravimo iz 1 litra tekočega gnojila, ki smo ga bili doslej vajeni. Šumeča tableta plantella tabs za balkonsko cvetje vsebuje pravo mero hranil za bujno rast, cvetenje in odpornost rastlin, zagotavlja natančno in naravi prijazno doziranje, enostavno se shranjuje, prenaša.

Za ostale cvetoče in zelene rastline ter posebej za orhideje lahko izbirate tudi med plantella tabs za cvetoče rastline in plantella tabs za zelene rastline ter plantella tabs za orhideje, ki vam prav tako nudijo vse prednosti enostavne uporabe gnojila v obliki šumeče tablete.

Primerno je tudi za ljubitelje vrtnarjenja – začetnike. Enostavne je res ne gre!

Besedilo: strokovnjaki Kluba Gaia

Kar burja prinese

Venček svetega Ivana

Na predvečer svetega Ivana, ki je tudi kresni večer, so včasih obešali venčke na vrata hiš z namenom, da bi venček čuval hišo pred slabim oziroma da bi vanjo prinašal vse dobro. Venček je tudi lepo povabilo ali dobrodošlica prišleku.

Običaj spletnja venčkov svetega Ivana je bil na Krasu razširjen, odkar ljudje pomnijo pa vse tja do konca druge svetovne vojne. Po vojni je običaj zamrl, ostal pa je živ po tistih domovih, kjer so imeli kakšnega Ivana. Ko je Ivan obhajal god, so ga počastili z venčkom svetega Ivana.

V Štanjelu smo na pobudo Andreja Malniča iz Goriškega muzeja z domačinko Kristino Rudež pred dobrim desetletjem oživili običaj spletnja venčkov. S tem ohranjamo in širimo običaj oziroma izročilo, ki je že skoraj zamrlo. Pri tem uporabljamo naravne materiale, ki dolgo zdržijo in ohranijo obliko, seveda brez umetnih dodatkov. Ta star običaj želimo uvrstiti v register žive dediščine, ker je lep in zanimiv in družijo ljudi. Vzpostavlja vez z naravo, ko nabiramo cvetje na gmajni in izdelujemo obročke iz šibja. Vzpodbuja ustvarjalnost in kreativnost, vezenje rož v venček tudi pomirja. Venček je lep okras hiš in tudi lepo darilo.

Na nedeljo pred svetim Ivanom (24. junij) organiziramo delavnico izdelovanja venčkov za vse tiste, ki se želijo naučiti izdelovanja. Znanje prenašamo tudi na šolske otroke (delavnica v šoli). Z izborom najlepših venčkov animiramo izdelovalce, da se čim bolj potrudijo in ustvarjalno izdelajo svoj venček iz naravnih materialov (poljsko cvetje, obroček iz upogljive veje, naravno vezivo ...). Z več kategorijami spodbujamo njihovo ustvarjalnost. Letos bomo organizirali delavnico spletnja venčkov v nedeljo, 17. junija 2012, ob 16. uri na grajskem dvorišču. Vsi, ki se je boste udeležili, prinesite s seboj veliko »ivanjskega« cvetja.

Venčke pa lahko naredite tudi sami kar doma (navodilo za izdelavo prilagamo). Če želite sodelovati v izboru najlepših, jih samo prinesite v grad na oceno.

Izbor najlepših venčkov bo v soboto, 23. junija 2012, ob 18. uri. Po razglasitvi najlepših bodo venčke raznesli po vasi in jih obesili na vrata hiš. Vabljeni!

Besedilo: Dušana Švagelj

Komandirjev tič v Kobjeglavi

Klub študentov Sežana (KŠS) je 12. maja 2012 v Kulturnem domu Kobjeglava gostil Gledališko skupino Dekani z gledališko komedijo **Komandirjev tič**. To je bila prva organizirana prireditev KŠS-ja na tem območju, a zagotovo ne zadnja!

KŠS je društvo, ki združuje študente iz Upravne enote Sežana, torej iz Občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana. Študentom nudi številne ugodnosti: npr. brezplačno članarino v Kosovelovi knjižnici, subvencijo LPP vozovnic v Ljubljani in ostalo. Za mlade in manj mlade društvo organizira številne prireditve, med katerimi je največji festival **Mladifest**, ki se odvija v Sežani (letos od 6. julija– 22. julija 2012). Projekti in dogodki, ki jih prirejamo, nastanejo na podlagi pobud raznih skupin mladih ali posameznikov. Dejstvo pa je, da več kot nas je, bolj smo lahko učinkoviti! Zato te vabimo, da obiščeš našo spletno stran, nas poiščeš na facebooku, pokličeš po telefonu ali pa preprosto pocukaš za rokav. In ne glede na to ali si učenec ali učenka, dijak ali dijakinja, študent ali študentka, zaposlen ali zaposlena ali pa upokojenec ali upokojenka. Vsake ideje, pobude ali mnenja bomo veselili! Skupaj bomo zmogli še več!

Besedilo in foto: Urban Grmek Masič in Tomaž Benko,
Klub študentov Sežana

Odgovorno lastništvo živali

Tokrat se bomo podrobneje posvetili hišnim živalim. Med najpogostejše hišne živali v našem okolju spadajo psi in mačke. Odgovoren lastnik bo svojemu psu oziroma mački nudil varno zavetje, kakovostno prehrano, psu bo omogočil dovolj gibanja, psihično in fizično zaposlitev, živalim bo pomagal v primeru bolezni ali poškodb, jih redno cepil in predvsem poskrbel, da bodo živali vedno pod nadzorom. Posebna skrb naj velja preprečitvi rojstva nezaželenih živali. »Svobodno življenje« nenehno nadzorovanih hišnih živali pomeni veliko možnost za parjenje in posledično brejost samic, ki, razen pri vzrediteljih, ki skrbno načrtujejo legla, največkrat ni načrtovana in zaželena. Na žalost so rezultat takih parjenj pasji in mačji mladiči, ki končajo kot zavrženi ali celo nezakonito usmrčeni. Problem je posebej pereč pri mačji populaciji, kjer živali, če niso izključno hišne, težko nadzorujemo, zato je še posebej priporočljiva kastracija/sterilizacija samcev in samic še pred prvo gonitvijo.

Svojega psa ali mačko moramo redno zaščititi pred zunanjimi in notranjimi zajedavci. Pri veterinarju dobimo najrazličnejše pripravke, ki jih redno uporabljamo, in tako omogočimo naši živali pa tudi sebi življenje brez okužb s paraziti. V poletnem času moramo biti še posebej pozorni na redno odstranjevanje oziroma preventivno zaščito pred klopi, ki lahko našega psa okužijo z vrsto zelo zahrbtnih bolezni.

Poletje je čas žeje in vročine. Živali moramo omogočiti dovolj sveže pitne vode, zaščito pred neposredno sončno pripeko, zavetje v hladnem in senčnem prostoru. Na sprehod s psom se odpravimo zgodaj zjutraj in proti večeru, ko se temperature spustijo, v najbolj vročem delu dneva živali ne obremenjujemo z dolgimi sprehodi in s športnimi aktivnostmi, posebej se izogibajmo vročemu asfaltu. Če s psom potujemo z avtomobilom, poskrbimo, da je avto prezračen, potujmo raje ponoči ali zgodaj zjutraj, predvsem pa nikoli ne pustimo psa samega v stoječem avtomobilu.

Vsakemu skrbnemu lastniku se lahko zgodi, da se mu pes izgubi. Če je vaš pes ustrezno registriran (v RS je za vse pse, skotene po letu 2003, obvezno čipiranje), bodo v pristojni veterinarski organizaciji oziroma v zavetišču po odčitnem čipu dobili vaše osebne podatke in vas o tem obvestili. Izgubo svojega psa je po zakonu nujno prijaviti najbližjemu zavetišču za zapuščene živali v roku 72 ur. Če tega ne storite, šteje, da ste žival namerno zapustili, kar pa lahko pomeni že kršitev zakona in za to odgovarjate. Včasih se zgodi, da postanemo najditelj živali. V pomladnem obdobju, ko so psi in mačke spolno aktivni, se pogosto zgodi, da lastniška žival odtava daleč od doma in se ne vrne nazaj. Ko naletimo na zapuščeno, povoženo ali izgubljenega žival, smo dolžni v roku 24 ur obvestiti pristojno zavetišče, v nujnih primerih, če gre za poškodovano žival ali za žival, ki ogroža promet ali varnost ljudi, pa se lahko obrnemo na center za obveščanje, od koder bodo napotili ustrezno rešitev. Če je žival opremljena z identifikacijskim obeskom s kontaktno številko lastnika, se seveda obrnimo nanj, vendar bodimo posebej previdni pri »lovljenju« izgubljene živali. Izgubljeni ali celo ranjeni psi so lahko zaradi stresa zelo nezaupljivi, včasih agresivni, zato bodimo pri dotikanju zelo previdni, da ne tvegamo nepotrebnega ugriza. Kadar opazimo, da v naši okolici živi žival, za katero ni poskrbljeno niti po zakonskem minimumu, ki ni redno hranjena, ki nima primerne bivalnega okolja, ki je brez vode in zaščite pred soncem in dežjem, ki je žrtev zanemarjanja ali zlorabe, ki ji kljub bolezni ali poškodbam ni nudena veterinarska pomoč, smo dolžni to prijaviti pristojnemu veterinarskemu inšpektorju.

Ne zatiskajmo si oči in ne obračajmo se stran. Zakon o zaščiti živali nam vsem nalaga odgovornost – tako lastnikom živali kot tudi tistim, ki njihovo življenje spremljamo bolj od daleč. Vsi skupaj smo dolžni poskrbeti za njihovo dobrobit.

Besedilo: Mojca Senegačnik,
članica in prostovoljka DPŽ Severne Primorske ter KD Sežana

Medobčinski otroški parlament

V petek, 9. marca 2012, je potekal medobčinski otroški parlament. Letošnje zasedanje je tokrat organizirala Skupnost učencev OŠ Srečka Kosovele Sežana s sodelovanjem Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana. Na tem pomembnem zasedanju so se zbrali parlamentarci in mentorji petih šol: OŠ Srečka Kosovele Sežana, OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen, OŠ Dutovlje, OŠ Dragomirja Benčiča Brkina Hrpelje in OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača.

Medobčinski parlament so vodile tri devetošolke sežanske šole, in sicer Elen Svetina, Ana Premrl in Mojca Vitez. Na začetku je mlade parlamentarce pozdravila ravnateljica OŠ Srečka Kosovele Sežana Jadranka Mihalič, ki je izrazila zadovoljstvo nad gostiteljstvom tako pomembnega srečanja, kjer mladi izmenjujejo mnenja in razpravljajo o pomembnih stvareh. V uvodnem delu je bil tudi krajši kulturni program, v katerem je nastopil otroški pevski zbor OŠ Srečka Kosovele Sežana.

Letošnja tema otroških parlamentov z naslovom »**Junaki našega časa – kdo so in zakaj?**« je bila učencem še posebej pisana na kožo, saj se z njo vsakodnevno srečujejo. Učenci 7. c razreda gostujoče šole so prva razmišljanja podali v obliki skeča, ki je imel pomembno sporočilo: **»Ne verjemi samo medijskim zvezdam, ampak zaupaj vase in bodi to, kar si.«** Sledile so predstavitve vseh prisotnih šol, v katerih so predstavniki opisali različne aktivnosti, ki so jih izvajali na matičnih šolah. Pod vodstvom učiteljev in mentorjev so se od začetka šolskega leta odvijale različne dejavnosti na to temo. Opisovali in analizirali so svoje vzornike, izvajali ankete, predstavljali knjižne junake, pisali pesmi in pregovore. Medse so vabili goste, ki so v svojem življenju postali pravi junaki današnjega časa. Predstavniki vsake šole so prebrali tudi sklepe, ki so jih oblikovali na šolskih otroških parlamentih. Predstavitvam šol je sledila razprava, ki se je začela naprej s pozdravom letošnjega gosta Gregorja Renčlja iz komisije za mladinska vprašanja Občine Sežana. Pohvalil je učence, ker so se obravnavane teme dotaknili na različne načine, med katerimi ni manjkala niti ekološki vidik. Mladi želijo biti tudi eko frajerji, saj se zavedajo pomembnosti čistega okolja za naše življenje. Sledila je argumentirana razprava, v kateri so udeleženci iskali odgovore in pojasnjevali svoja mnenja. Govorili so o tem, kakšen je vpliv

medijev na izbiro njihovih junakov. Spraševali so se, kdo so za njih kul osebe in kaj pri njih najbolj cenijo. Ugotavljali so, da se junaki današnjega časa ne pojavljajo le na televiziji, ampak so to tudi osebe, ki so v našem okolju in so za njih zelo pomembne. Na koncu so predsedujoče prebrale še nekaj sklepnih misli iz letošnje razprave:

- skoraj vsi otroci imajo svoje vzornike oziroma idole, ki jim želijo biti podobni in se po njih zgledovati (najmlajši iz risank, tisti malo starejši pa iz sveta slavnih);
- mediji imajo zelo velik vpliv na izbiro vzornikov oziroma idolov;
- junaki današnjega časa so tisti, ki delajo dobro in se za nekaj trudijo, so pogumni, si upajo izraziti svoje mnenje, pomagajo.

Letošnji medobčinski parlament je ponudil veliko odgovorov in misli o junakih današnjega časa. Predstavnika OŠ Srečka Kosovele Sežana pa je doletela čast, da jih je ponesel na nacionalni otroški parlament, ki je bil aprila 2012 v Državnem zboru v Ljubljani.

Besedilo: Danilo Ravbar,
mentor skupnosti učencev OŠ Srečka Kosovele Sežana
Foto: Zoran Pejić

Iz šolskih klopi

Comeniusov vlak pelje naprej

V prejšnji številki Burje je ravnateljica OŠ Komen Nives Cek podrobno opisala prvo izstopno postajo Comeniusovega vlaka. To je bila Poljska z njo pa začetek čudovitega potovanja in spoznavanja evropskih dežel. Začetek novih prijateljstev med šestimi narodi Evrope: med Poljaki, Italijani, Valižani, Španci, Portugalci in Slovenci. Začetek večstranskega partnerstva šestih osnovnih šol. Od prvega srečanja je minilo 5 mesecev. V tem času so naši učenci ustvarjali razne likovne izdelke na temo otrokovih pravic. Nastal je čudovit koledar z njihovimi ilustracijami. Na razrednih urah so se učenci pogovarjali o otrokovih pravicah, pripravili smo tudi radijsko uro.

In tako je prišel 8. marec 2012. Dan, ko smo se štirje učitelji in štirje učenci 7. razreda podali na pot – na Sicilijo, ki je bila naša druga izstopna postaja na popotovanju po Evropi, natančneje v mesto Patti, ki leži na severni obali tega italijanskega otoka in je dve uri vožnje oddaljeno od Palerma. V Palermo smo poleteli z letališča Treviso, let pa je trajal uro in pol. Na letališču v Palermu smo se srečali z našimi evropskimi prijatelji. Srečanje je bilo pristrčno, saj je bilo med njimi veliko znanih obrazov. Vsi skupaj smo se z avtobusom odpeljali do Pattija. Tam so naše učence prevzele italijanske družine, učitelji pa smo se namestili v manjši družinski hotel.

Prvi dan na Siciliji smo preživel v tamkajšnji šoli (Istituto Comprensivo N.2 Patti, Scuola dell' Infanzia, Primaria e Secondaria di 1. Grado). Učenci in učitelji šole so nam pripravili nepozaben sprejem z bogatim kulturnim programom, ki je bil prežet s prijateljstvom med narodi Evrope in vsega sveta. Učenci so se pridružili likovnim delavnicam. V popoldanskem času smo pripravljali razstavo likovnih izdelkov, ki smo jih prinesli s sabo. Vsaka šola je imela za razstavo dodeljen prostor v dvorani. Po postavitvi razstave smo se z učenci razšli, saj so odšli na večerjo k svojim gostiteljskim družinam.

Naslednji dan so se učenci v dopoldanskem času pridružili italijanskim vrstnikom pri pouku, učitelji pa smo se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih projekta. Učenci so v računalniških učilnicah predstavili države, iz katerih prihajajo. Ogledali smo si razstavo, ki smo jo postavili z ostalimi udeleženci srečanja. Obiskal nas je tudi župan Pattija in imel prisrčen pozdravni nagovor. Na veliko presenečenje vseh nas – v brezhibni angleščini.

Ogledali smo si njihovo podružnično šolo in doživeli enkraten sprejem. Učenci so nam zaplesali tipičen sicilijanski ples – tarentelo in z njimi smo se zavrteli še mi. Popoldne bi si morali ogledati grške ruševine v Pattiju, a nam jo je vreme zagodlo. Pričelo je deževati. In ne samo to. Po nekaterih predelih Sicilije je bil zaradi dežja in vetra razglašen rdeči alarm.

Zvečer so nam starši in učitelji šole pripravili večerjo z njihovimi lokalnimi specialitetami. Vsi smo se strinjali, da na Siciliji res dobro jedo. Ob zvokih harmonike smo spoznali nekaj njihove glasbe, učitelji pa so nam zapeli ljudske pesmi.

Nedelja je bila rezervirana za ogled. Zjutraj smo si ogledali cerkev in muzej v Pattiju. Odpeljali smo se do Tindarija, znanega romarskega središča v čudovitem zalivu, ki skriva svojo legendo o nastanku. Sprehodili smo se do amfiteatra. Preostanek dneva

so učenci preživel pri gostiteljskih družinah, učitelji pa smo si ogledali okolico Pattija.

V ponedeljek zjutraj smo v zgodnjih jutranjih urah zapustili Patti in se odpeljali v Palermo. Imeli smo voden ogled mesta. Občudovali smo arhitekturo nekaterih stavb, še posebno cerkva. Povzpeli smo se tudi na grad. Popoldne smo se namestili v hotelu in po kosilu smo si privoščili še kratek sprehod po mestu.

V torek zjutraj še daljši sprehod po Palermu, popoldne pa prevoz na letališče in polet proti domu.

Vsi udeleženci drugega srečanja partnerskih šol na Siciliji smo polni lepih vtisov. Italijani so se izkazali kot izvrstni gostitelji. Spoznali smo njihovo kulinariko, delček zgodovine in naravne lepote. Spoznali smo njihov šolski sistem in ugotovili, da je naša komenska šola v primerjavi z njihovo dosti bolj opremljena.

Skratka, bilo je lepo. Nasvidenje v Walesu.

Besedilo: Mojca Uhernik - Pipan, OŠ Komen

Dan šole 2012

V četrtek, 26. aprila 2012, smo na OŠ Komen z odmevno prireditvijo obeležili letošnji dan šole. Tako smo skupaj z vsemi udeleženci in s povabljenici zaključili celoletni projekt, ki je v ugledno celoto povezal učence, starše, stare starše in premnoge posameznike, ki so z nami delili izkušnjo dobrotelnosti.

Projekt **Z roko v roki na pomoč** nam je pomenil možnost, da smo o dobrotelnosti več razmišljali, jo spoznavali z imeni in s priimki in jo živeli, kolikor smo želeli in zmogli.

Telovadnica, trim kabinet, šolsko dvorišče in igrišče ter dovozne poti so se v sončnem aprilskem popoldnevu spremenili v delavnice, kjer so številni obiskovalci imeli kaj videti. Po pozdravnem nagovoru ravnateljice, ki je priložnost izkoristila za čestitke najuspešnejšim učencem in mentorjem v tem šolskem letu ter se

zahvalila vsem, ki podpirajo prizadevanja šole, so se učenci in starši po natančno izdelanem scenariju sprehodili med devetimi prizorišči. Odmerjen čas je bil preskromen za zanimive predstavitve dela gasilcev, reševalcev, potapljačev, jamarjev, policistov, vojakov, tabornikov, članov nastanitvene enote RK, prostovoljcev Karitasa, da o psih, ki delujejo v okviru društva **Tačke pomagčke**, sploh ne govorimo.

Navdušeni obiskovalci prireditve so predviden čas ogledov kar za polovico podaljšali, v šolski telovadnici pa so lahko kupili tudi letošnje **Mlade bore**, glasilo, ki že tradicionalno ugleda luč sveta ob dnevu šole.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica

Foto: Nina Čaušević

Francoski učenci ponovno v Komnu

V lanskem šolskem letu smo navezali stike s francosko šolo iz Sarlat-La-Caneda v pokrajini Dordogne. Izvedli smo prvo izmenjavo učencev naše in njihove šole. Projekt je bil dobro sprejet, zato smo z njim nadaljevali tudi v tem šolskem letu. Novembra 2011 je 26 učencev naše šole odpotovalo na obisk v Francijo, v aprilu 2012 pa so nam Francozi vrnili obisk.

Na prvi dan njihovega bivanja pri nas jih je v občinskih prostorih prijazno sprejel župan Občine Komen, gospod Danijel Božič. V prijetnem klepetu so francoski učenci izvedeli nekaj zanimivosti o Občini Komen, njenih dejavnostih in o načrtih za prihodnost. Poskrbeli smo, da so Francozi spoznali kar nekaj biserov naše Slovenije: peljali smo jih na Cerkniško jezero, v Ljubljano, Štanjel, na Kostanjevico pri Novi Gorici in v Škocjanske jame.

En dan njihovega bivanja pri nas so se z našimi učenci družili pri pouku glasbe, likovne vzgoje, športne vzgoje in angleščine. V kuharski delavnici so pripravili nekaj preprostih kraških jedi, nekateri med njimi pa so se pridružili mladim kamnosekom in spoznavali osnove kamnoseštva.

Tega mednarodnega projekta prav gotovo ne bi mogli izpeljati brez pripravljenosti staršev učencev naše šole, ki so prijazno sprejeli francoske učence v svoje domove. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem vsem staršem in sodelavcem, ki so podprli projekt in tako omogočili našim učencem neko novo medkulturno izkušnjo. Hvala ravnateljici Nives Cek, ki vzpodbuja mednarodne projekte.

Besedilo: Mojca Uhernik - Pipan,
koordinator projekta

Pozdravili pomlad, počistili šolo in okolico, počastili materinski dan in se razveselili nove pridobitve

23. marec 2012 je bil za učence OŠ Komen zares pester. Zjutraj so – po natančno izdelanem razporedu – skupaj z razredniki skrbno počistili okolico šole, šolski vrt, gozdiček med šolo in pokopališčem ter gozdiček do Divč.

Tako so tudi najmlajši prispevali svoj delež v akciji **Očistimo Slovenijo**. Po končanem pouku in kratkem oddihu so se pod večer, urejeni, kot se za kulturni dogodek spodobi, zopet zbrali v šolski avli. Če smo natančni, so se v njej zbrali učenci od 1. do 5. razreda ter seveda vsi, ki prepevajo v mladinskem pevskem zboru.

S pristrčno oblikovanim programom, kjer so se predstavili vsi štirje pevski zbori in mladi recitatorji, so mamam in nonam pripravili izvrsten kulturni dogodek. Ob tej priložnosti so obiskovalke (tudi nekaj očkov je bilo vmes) lahko občudovala izvirno oblikovane aranžmaje iz odpadnih materialov. Iz odpadne plastike pa so bile tudi rožice, ki so jih svojim najdražjim ob zaključku koncerta poklonili otroci. S tem pa še ni bilo konec presenečenj. Vse prisotne je ravnateljica povabila še v 1. nadstropje na simbolno odprtje novega razstavnega prostora. Obiskovalci so tako lahko uživali ob pogledu na izbrana likovna dela naših učencev.

Vznemirjeni od pričakovanja, zadovoljni s svojim nastopom in premagano tremo ter veseli množičnega obiska so učenci začeli letošnji prvi pomladni vikend. Starši pa so si zaželeli, da bi dogodek postal tradicionalen. Zakaj pa ne!?

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica
Foto: Melek Bajramoska

Projekt Evropska vas

Na matični šoli OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen smo se letos vključili v projekt **Evropska vas**. Vsaka sodelujoča šola si v projektu izbere eno izmed članic Evropske unije in jo raziskuje. Učenci naše šole so letos raziskovali državo Irsko. S pomočjo različnih dejavnosti so učenci razredne stopnje spoznavali značilnosti države, njene simbole in znamenitosti. V sredo, 9. 5. 2012, je na Bevkovem trgu v Novi Gorici potekal slavnostni zaključek celoletnega projekta. Vsaka šola je na svoji stojnici predstavljala državo, ki jo je raziskovala. Bilo je barvito, zanimivo in polno vedoželjnih obrazov, saj je dogodek ob Dnevu Evrope prava paša za oči. Prav tako pa tudi zanimivo potovanje za učence, ki v kratkem času na enem trgu obišejo celo Evropo.

Kako smo petošolci sodelovali v projektu?

Pri raziskovalnih delavnicah smo učenci Eva, Danej, Tadej, Urška, Mija, Neža, Nina, Tinka, Tina in Kaja z učiteljico Moniko Žigon izdelali plakat o Irski. Učiteljica nam je predstavila veliko zanimivih podatkov o državi. Pri likovni vzgoji smo izdelali skrate Leprechaune s postopkom kaširanja. Pri razredni uri smo si z

razredničarko Vido Uršič ogledali nekaj posnetkov o Irski. Pogledali smo si irski ples, ki je v državi zelo priljubljen. Pogovarjali smo se tudi o vlogi Irske v Evropski uniji. Skupaj z učiteljicami smo se o državi Irske veliko naučili. (Mija in Neža Štrukelj)

Kaj smo se novega naučili o državi Irski?

V celoletnem projektu smo o državi Irski izvedeli veliko novega. Izvedeli smo, da je Irsko otoška država, za katero so značilne velike travnate površine. Prav zato jo imenujemo zeleni otok. Izvedeli smo, da imajo v državi dva uradna jezika: angleščino in irščino. Poleg številnih podatkov pa so nam v spominu najbolj ostali simboli države, to so: zastava (zelena, bela, oranžna), grb (harfa), sveti Patrick (zavetnik Irske), triperesna deteljica in priljubljeni škrt Leprechaun. Seveda pa ne smemo pozabiti tudi na glasbo in ples, ki Irce spremljata na vsakem koraku. (Urška Furlani)

Kako je bilo na zaključku projekta v Novi Gorici?

V sredo, 9. 5. 2012, smo zagotovo vsi razredi na razredni stopnji preživeli čudovit dan. Nekaj učencev je na stojnici pridno odgovarjalo na vprašanja mimoidočih, delilo zastavice in rože v barvah zastave ter letake s podatki o državi. Drugi učenci pa so si ogledovali druge stojnice. Vsaka šola je predstavila drugo državo članico Evropske unije. Organiziran je bil tudi krajši program, s katerim so se nekatere države tudi predstavile. Skupaj s sošolkami smo ob naši stojnici zapele irsko pesem Dudaš Tim, na flavti nas je spremljala sošolka Neža. (Eva Žagar)

Besedilo: Andreja Vidrih, vodja projekta

Utrinki iz zelenega Walesa

Naša šola je vključena v mednarodni projekt **Comenius**, ki omogoča spoznavanje in razumevanje evropske raznolikosti in spodbuja k učenju tujih jezikov. Lani so učitelji naše šole potovali na Poljsko, kjer je potekalo prvo srečanje partnerskih držav, letos pa smo štirje učenci in štiri učiteljice gostovali na Siciliji v Italiji, druga skupina petih učencev in štirih učiteljic pa v Walesu v Veliki Britaniji.

V Walesu smo bili gostje šole RHWS Primary school iz mesteca Rhoose na južni obali Walesa. Tja smo prispeli v četrtek, 10. maja 2012, v popoldanskih urah. Učenci smo se namestili pri družinah.

Naslednji dan so nam učenci in učitelji omenjene šole pripravili topel sprejem, pozdravil pa nas je tudi njihov župan. Kot darilo smo jim izročili kamnoseški izdelek v obliki kraškega vodnjaka ter knjigo in prospekte naših krajev. Materiale je prispevala Občina Komen, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Ogledali smo si kar nekaj znamenitosti: rudnik premoga Big Pit, muzej na prostem St. Fagan's, grad Caerphilly ter glavno mesto Cardiff. Očaral nas je cardiffski grad, ki ima bogato zgodovino.

Družine, pri katerih smo bili nastanjeni, so bile zelo gostoljubne. Šolsko življenje naših vrstnikov iz Walesa je precej drugačno od našega. Poudariti moramo, da so učenci zelo prijazni in olikani. Wales smo zapustili z lepimi vtisi in z novimi prijateljstvi. Oktobra bo četrto srečanje šol partneric gostila naša šola.

Besedilo: učenci 7. razreda:
Nicol Likar, Anja Slavec, Eva Kobal, Tadej Uršič, Aleks Birska - Jogan

Všeč mi je, da se na Krasu marsikaj godi in da se tu dober pršut dobi!

13 otrok štanjelske podružnice je v okviru interesne dejavnosti Turizmu pomaga lastna glava raziskovalo turistično ponudbo Krasa.

Učenci interesne dejavnosti Turizmu pomaga lastna glava

Kras je pokrajina z bogato naravno in kulturno dediščino, ki je turistično kar množično obiskana skozi vse leto. Posuta je s sivim kamnom – apnencem, obdana s trtami, prepihana s kraško burjo. Dober teran in domač kraški pršut v družbi domačinov pripomoreta k prepoznavnosti našega območja. Kras je turistično zanimiv s svojo umetniško, zgodovinsko, etnološko in hkrati romantično noto. Kraška vinska cesta, možnost rekreacije (pohodniške poti, očiščene krožne poti z možnostjo ogleda ostankov iz preteklosti: smolarjenje, pastirske hišice, kali ...) in gostinska ponudba (obnovljene domačije, turistične kmetije in gostinski lokali) poskrbijo za užitek obiskovalcev.

Z raziskovalno nalogo smo želeli prikazati, da so človeški trud, znanje in pridnost Kraševcev potrebni za kakovostno prepoznavnost v svetu.

Našo temeljno prepoznavnost – kraški pršut smo podrobneje preučili s pomočjo literature, intervjuja. S pomočjo staršev in starih staršev smo zbrali recepte za pripravo jedi iz pršuta in pa tudi spremljajoče pijače, tj. terana. Kot turistični proizvod smo tako oblikovali manjšo knjigo receptov in zgibanko. To smo 6. marca 2012 predstavili na 26. festivalu Turizmu pomaga lastna glava na turistični tržnici v Postojni in za svojo raziskovalno nalogo prejeli srebrno priznanje.

Kot enostavno in hkrati polno okusa smo obiskovalcem ponudili tudi tradicionalno polento na nekoliko drugačen način.

Zapečena polenta s pršutom

Sestavine:

1,2 l vode, sol, 300 g koruznega zdroba, 2 stroka česna, 2 žlici olivnega olja, 200 g pršuta, peteršilj, sir Emental.

Priprava:

V loncu zavremo vodo, jo solimo in počasi dodajamo koruzni zдроб. Kuhamo nekaj minut. Česen olupimo in stremo.

V ponvi segrejemo olivno olje in na njem popečemo kocke pršuta, strt česen in sesekljan peteršilj. V namaščen pekač vlijemo polovico polente, jo potresemo s polovico pršuta in z naribanim sirom. Vse skupaj prelijemo še s preostalo polento in potresemo s pršutom in z naribanim sirom. Pekač damo v pečico in pečemo nekaj minut, da se rahlo zapeče.

Postrežemo toplo – samo oziroma kot prilogo.

Pa dober tek!

Besedilo: Dunja Peric in Špela Grmek

Uspeh mladih komenskih raziskovalcev

Letos je pet učencev iz devetega razreda OŠ Antona Šibelja – Stjenka Komen obiskovalo krožek mladinskega raziskovanja.

Gaja Humar in Erik Pleško sta skupaj z mentorico Metko Paljk ugotavljala dejanski učinek različnih tablet proti zgagi ob različnih pogojih. Svoja dognanja sta zapisala v raziskovalno nalogo z naslovom **Tablete proti zgagi**.

Ana Mezinec, Katarina Švigelj in Tina Tragin so s pomočjo mentorice Lucije Filipčič Križaj raziskovale večkotniška števila, ugotovljale in dokazovale njihove lastnosti in zveze med njimi. Svoje ugotovitve so zapisale v raziskovalno nalogo z naslovom **Večkotniška števila**.

Obe raziskovalni nalogi sta se odlično odrezali že na regijskem tekmovanju, ki se je pod okriljem Zveze za tehnično kulturo Slovenije odvijalo na Fakulteti za management v Kopru, saj sta bili obe ocenjeni kot odlični raziskovalni nalogi in se uvrstili na državno tekmovanje.

Na državnem tekmovanju, ki je potekalo 21. maja 2012 na Gimnaziji in SPTŠ v Murski Soboti, sta si Gaja in Erik na področju

Tina Tragin, Ana Mezinec in Katarina Švigelj na zagovoru raziskovalne naloge v Kopru

kemije prislužila bronasto priznanje, Ana, Katarina in Tina pa za tretje mesto med vsemi osnovnošolskimi raziskovalnimi nalogami s področja matematike srebrno priznanje.

Iskrene čestitke vsem mladim raziskovalcem.

Besedilo: mentorici Lucija Filipčič Križaj in Metka Paljk

Pomlad v Vrtcu Štanjel

Hudo in dolgo zimo smo pri nas končno pregnali. Pri tem nam je pomagal Zmajček Jurček, ki nas je obiskal 19. marca 2012. Zastavil nam je eko nalogo, da očistimo okolico vrtca. Naša enota je vključena v projekt **Eko vrtec** in že več let skrbimo za okolico vrtca. Tako smo v petek, 23. marca 2012, izvedli akcijo **Očistimo Slovenijo** oziroma **Očistimo okolico Vrtca Štanjel**.

Takoj po malici smo se zbrali na terasi vrtca, kjer nas je pričakala Ana Švagelj, predstavnica Občine Komen. Razdelili smo si naloge: najmlajši otroci iz skupine **Muce** so očistili igrišče in pograbili suho listje, otroci skupine **Račke** so očistili pot in travnik ob železniški postaji, otroci skupine **Levčki** pa so očistili travnik pred staro šolo in ob nogometnem igrišču.

Otroci so bili pri tej akciji zelo aktivni, saj so iskali odpadke, strokovne delavke pa smo jih ločevali. Menimo, da so otroci dojeli cilj akcije, ki je bil – skrbimo za čisto okolico vrtca.

Iz odpadnih materialov smo v aprilu izdelovali različne uporabne izdelke: otroci skupine **Muce** so naredili reciklažni papir, otroci skupine **Račke** so naredili žoge iz blaga, keglje za zbijanje iz plastenk ter zalivalke za rože, otroci skupine **Levčki** so izdelali pomladne rožice, okrasili posode za shranjevanje in za didaktično igro (z obročem zadeni pravo barvo).

Odločili smo se, da s temi prelepimi izdelki naredimo razstavo v vrtcu. Razstavo smo pripravili ob zaključni prireditvi **Naš travnik**, ki je bila v sredo, 9. maja 2012. Pripravili smo kratek kulturni program. S svojim obiskom nas je razveselil župan Občine Komen Danijel Božič. Otrokom je prinesel simbolno darilo in jih z

nagovorom pohvalil za ustvarjalnost pri razstavi in za zavzetost pri nastopu. Otroke je pozdravila in pohvalila tudi ravnateljica Vrtca Sežana Radica Slavkovič.

Po kulturnem programu je sledil pohod na grajsko dvorišče, kjer smo s skupno pesmijo zaključili naše srečanje.

V maju nas je čakala še ena naloga – zbiranje starega papirja. Šolsko leto bomo zaključili s tradicionalnim piknikom v lovski koči, kjer se bomo poslovili od otrok, ki bodo jeseni zakorakali v šolske klopi. Naj jim bo ta pot čim lažja in vesela.

Pred novim šolskim letom nas čakajo še dolge poletne počitnice. Zato vam ob tej priliki želimo, da bi jih preživeli veselo in razigrano.

Besedilo: Silvana Lozej in Denis Lemut,
Vrtec Štanjel

Bobrove dobrodelne ustvarjalnice v Vrtcu Štanjel

Bobrove dobrodelne ustvarjalnice so projekt organizacije Unicef, ki smo ga v štanjelski enoti Vrtca Sežana izvedli prvič. Za projekt smo se v naši skupini **Račk** odločili na roditeljskem sestanku. Cilj projekta je bil, da bi našim otrokom predstavili otroke – njihove sovrstnike, ki so revni in živijo v deželah v razvoju. Vzporedno smo jih ozaveščali o pomenu ločevanja odpadnih materialov, saj smo iz le-teh izdelovali izdelke za prodajo. V ta namen smo skupaj s starši zbirali materiale, kot so: tetrapaki, gumbi, volna rafija in trakovi šelešamerja. Na igralnem popoldnevu smo skupaj s starši otrok skupine **Račke** izdelali kazalke za knjige, zvezke s kazalko in obeske za srečo. Nekateri starši so ustvarjali tudi doma. Prodajno razstavo smo pripravili v vrtcu in v razstaviščnem stolpu v štanjelskem gradu. Na otvoritvi razstave v gradu je bil pri-

soten tudi ambasador Unicefa Slovenija gospod Lado Leskovar, ki je otrokom in obiskovalcem predstavil revščino otrok v svetu. Razstave se je udeležil tudi župan Občine Komen gospod Danijel Božič, ki je otroke in starše pohvalil za ustvarjalnost in za pomoč. Razstavo smo preselili tudi v knjižnico v Komen, ki je bila odprta do 20. 4. 2012. Denar, ki smo ga zbrali, smo že poslali na tekoči račun Unicefa.

Ob tej priložnosti se zahvaljujeva vsem staršem skupine **Račk** za

njihovo požrtvovalnost in ustvarjalnost pri tem projektu. Iskrena hvala strokovnim delavkam iz enote za pomoč in ravnateljici Vrtca Sežana Radici Slavkovič za spodbudne besede ob odprtju razstave.

Besedilo: Silvana Lozej in Denis Lemut,
strokovni delavki

Kar se Janezek nauči, to Janezek zna!

Tudi z otroki iz Vrtca Komen smo aktivno sodelovali v vseslovenski čistilni akciji Očistimo Slovenijo.

Skozi ves teden smo s ciljem razviti naklonjen, spoštljiv in odgovoren odnos do žive in nežive narave izvajali naslednje dejavnosti:

- ogled risanke Miška Smetiška,
- pogovor o skrbi za okolje, o odpadkih in o skrbi za le-te,
- obisk eko otoka in razvrščanje odpadkov,
- petje otroške pesmice Košek za smeti,
- izdelava koša za odpadni papir,
- izdelava grabljic iz odpadnega materiala.

Obiskali in ogledali smo si Zbirni center v Komnu, ki je namenjen individualnemu dovozu kosovnih in nekaterih drugih odpadkov. Uslužbenec nam je predstavil center ter nam povedal, kaj vse se lahko k njim pripelje.

V sredo, na prvi pomladni dan, nas je obiskala predstavnica Občine Komen Ana Švagelj. Prinesla nam je zgibanke o ločevanju odpadkov in velike vreče za odpadke. Z nami se je udeležila akcije, v kateri smo očistili naše igrišče, okolico vrtca, travnik, bližnji gozdček in naše sprehajalne poti.

Z namenom, da na omenjeno akcijo spomnimo tudi naše domače, smo z otroki iz odpadnega materiala izdelali grabljice in na njihov ročaj napisali Očistimo Slovenijo 2012.

Besedilo: Agata, Blanka, Darja, Daša in Helena,
Vrtec Komen

Družabno srečanje v Volčjem Gradu

V vrtcu se otroci pretežno igrajo in se ob igri učijo, pojejo, plešejo, rišejo, telovadijo, se zabavajo, opazujejo, raziskujejo in spoznavajo svet okoli sebe, pripovedujejo in poslušajo, ustvarjajo

in rešujejo probleme. Nekoč je Rousseau dejal: »Dovolite otroku več svobode: naj teka, skače, naj bo sproščen, naj se igra in se zabava, naj ne bo nikoli pri miru.«

Delček tega sporočila smo doživeli tudi vsi iz Vrtca Komen na družabnem srečanju s starši ob zaključku šolskega leta.

V torek, 29. maja 2012, smo se zbrali v Volčjem Gradu. Sprejel nas je predsednik Vaške skupnosti Volčji Grad, gospod Damjan Pirec, s posebnostmi vasi nas je seznanil domačin, gospod Boštjan Štolfa. S svojim obiskom nas je prijetno presenetil občinski svetnik, gospod Gojmir Lešnjak - Gojc. Po nagovoru ravnateljice vrtca, gospe Radice Slavković, smo se po poti kamna podali na

krajši oziroma daljši pohod mimo debele griže, pastirske hišice, opuščenega kamnoloma, vaškega kala in močila ... Ob pici in čaju smo druženje zaključili na dvorišču vaškega doma.

Za veselo razpoloženje, dobro voljo ob druženju se zahvaljujemo vsem

udeležencem in vam ob tem želimo prijetne poletne počitnice. Pozdrav iz Vrtca Komen.

EKO kotichek

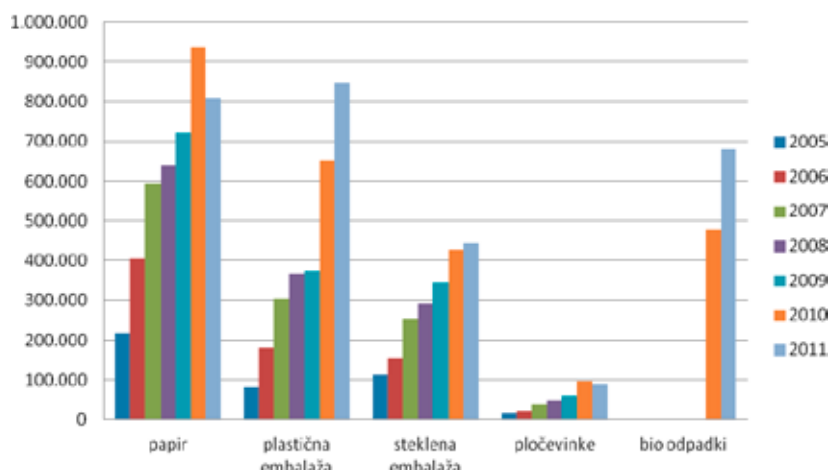
Dosežki pri ločevanju odpadkov v letu 2011

Tako kot vsa leta ste občani Občine Komen tudi v letu 2011 vestno ločevali odpadke. S svojim trudom ste prispevali k temu, da smo na območju Komunalnega stanovanjskega podjetja, d. d., Sežana kar 53 % oziroma 4.656.936 kg zbranih odpadkov posredovali v predelavo.

Da bi bili občani pri ločevanju zbranih odpadkov uspešnejši, prispeva tudi vsakoletno povečanje števila ekoloških otokov. Vaš trud je lepo razviden iz grafa, ki prikazuje naraščanje količine ločeno zbranih frakcij na eko otokih. V letu 2011 smo v primerjavi z letom prej zbrali 11 % oziroma 276.459 kg več zbranih frakcij na eko otokih. Primerjava z letom 2010 tudi kaže, da smo na tak način zbrali 30 % oziroma 193.470 kg več plastične embalaže in 42 % oziroma 201.200 kg več bio odpadkov.

Količina zbranih odpadkov (v kg) na eko otokih po letih

Želimo, da bi v letošnjem letu občani še bolje sodelovali pri pravilni odstranitvi odpadkov in s tem poskrbeli, da bo čim manj odpadkov odloženih na odlagališču in čim več odpeljanih v predelavo. Ob tem vas obveščamo, da lahko ločeno zbrane frakcije brezplačno oddajo v Zbirnem centru Komen, ki se nahaja na koncu Komna ob cesti za Volčji Grad.

Urnik Zbirnega centra Komen

torek: od 9:00 do 13:00

četrtek: od 14:00 do 17:00

sobota: od 9:00 do 13:00

Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

Nepovratne finančne spodbude in ugodno kreditiranje za okoljske naložbe v letu 2012

Slovenski okoljski javni sklad (v nadaljevanju Eko sklad), ki je največja finančna ustanova, namenjena spodbujanju okoljskih naložb v Republiki Sloveniji, je tudi v letošnjem letu objavil nove javne pozive za dodeljevanje nepovratnih sredstev. Skupaj je razpisanih 11,8 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Za ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije na stanovanjskih stavbah je letos na voljo 10 milijonov evrov, 800.000 evrov pa je na voljo za naložbe v vozila, ki manj obremenjujejo okolje.

V letu 2012 so razpisani naslednji javni pozivi: nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb; nepovratne finančne spodbude občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti večstanovanjskih stavb; nepovratne finančne spodbude občanom za baterijska električna vozila, nepovratne finančne pomoči pravnim osebam za baterijska električna vozila; nepovratne finančne pomoči za vozila na stisnjen zemeljski plin ali bioplin za javni potniški promet. Vsi javni pozivi za dodeljevanje nepovratnih sredstev bodo odprti do konca leta 2012 oziroma do objave zaključka.

Program ugodnega kreditiranja se izvaja podobno kot v prejšnjih letih. V letu 2012 so razpisana sredstva za kreditiranje pravnih

oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zasebnikov na območju Republike Slovenije za okoljske naložbe v višini 25 milijonov EUR. Možnost najema ugodnih kreditov bo zagotovljena čez celo leto. Objavljen je bil tudi javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb občanov. Višina sredstev po tem pozivu znaša 8 milijonov EUR. Tudi za ta poziv bo možnost najema ugodnih kreditov zagotovljena čez celo leto. Dodatna ugodnost, ki jo Eko sklad ponuja investitorjem občanom v letu 2012, je možnost najema ugodnega kredita ob hkratni pridobitvi nepovratnih sredstev za naložbe občanov, ki lahko združujejo enega ali več različnih ukrepov, ki jih Eko sklad sofinancira in ki skupaj presežejo 10.000 evrov priznanih stroškov, kot so opredeljeni v javnih pozivih. Pri tem velja, da skupni znesek nepovratnih sredstev in kredita ne sme presegati priznanih stroškov kreditirane naložbe. Obrestna mera kreditov je določena v višini trimesečni EURIBOR + 1,5 %, efektivne obrestne mere pa so objavljene v besedilu javnega poziva v Uradnem listu RS in na spletnih straneh Eko sklada.

Več informacij o nepovratnih sredstvih in kreditih lahko dobite na spletni strani Eko sklada: <http://www.ekosklad.si>, kjer so objavljeni obrazci za pridobitev subvencije, oziroma na njihovi tel. št.: 01/ 241 48 20.

Goriška lokalna energetska agencija, Nova Gorica

GEODETSKO PODJETJE SEŽANA

GPS

D.O.O.

**STROKOVNA
IN HITRA
IZVEDBA
GEODETSKIH
STORITEV.**

Geodetsko podjetje Sežana d.o.o. • Partizanska cesta 17 • 6210 Sežana
☎ 05 730 45 75 ✉ info@geodezija.eu 🌐 <http://www.geodezija.eu>

OBVESTILO !

UPRAVNA ENOTA SEŽANA OBVEŠČA, DA BO KRAJEVNI URAD KOMEN V MESECU JULIJU IN AVGUSTU 2012 ZARADI KORIŠČENJA LETNIH DOPUSTOV IN DRUGIH ODSOTNOSTI, ZAPRT.

S 1.9.2012 PA BO KRAJEVNI URAD ZA STRANKE POSLOVAL OB TORKIH IN SICER OD 8.00 do 12.00. URE.
ZA INFORMACIJE LAHKO POKLIČITE NA UPRAVNO ENOTO SEŽANA NA TEL. ŠT. 057- 312- 700.

UPRAVNA ENOTA SEŽANA
1.6.2012

Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa skupaj s sodelujočimi partnerji objavlja

RAZPIS ZA IZBOR KRALJICE TERANA 2012

Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in sodelujočih partnerjev. Ima znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in s področja javnega nastopanja.

Naloga kraljice terana je promoviranje terana PTP in vin z območja Vinorodnega okoliša Kras in Krasa nasploh.

POGOJI :

- kandidatka mora biti polnoletna,
- živi na vinogradniški kmetiji Vinorodnega okoliša Kras ali na območju vinorodnega predela Krasa v Italiji (poznavanje slovenskega jezika),
- poznavanje vinogradništva in vinarstva s poudarkom na teranu in poznavanje Krasa.

Na vseh javnih prireditvah kraljica nastopa s krono in z lento v namenjenem oblačilu, govori v imenu Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in v poslanstvu terana PTP.

Kraljica terana se pridružuje prireditvam, na katerih sodeluje Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa po dogovoru s predsednikom društva (Praznik terana in pršuta, občinski prazniki, sejmi Gornja Radgona, Celje, Ljubljana in večji nastopi vinarjev društva – približno 10 v letu).

INFO IN PRIJAVE do 30. junija 2012

- Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, Sejmiška 1a, Sežana, GSM 00386 51 399 799
- Mladinski hotel Pliskovica, 00386 5 7640 250, GSM 00386 41 980 611, @: tom@hostelkras.com

Kras je teran in teran je kras in kraljica je oboje!

NE ZAMUDITE ZANIMIVE IZKUŠNJE, PRIJAVITE SE!

Predsednik društva David Mahnič

Napovednik prireditev v Občini Komen Junij–september 2012

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
2. junij SOBOTA	10:00–15:00	Tudi na Krasu bo potekal Tečaj geomantija, kjer boste lahko izvedeli kaj več o holističnem pristopu, povezovanju z naravo, s tradicijo, z dediščino in še veliko več.	Štanjel	Robi Lavín, s. p. Gsm: +386 (0)31 559 553, lavin.robi@gmail.com
2. junij SOBOTA	18:00	Baletna urica, baletna predstava	Kulturni dom Komen	ŠKUD 15. februar Komen Komen 118, 6223 Komen Gsm: +386 (0)51 260 663 Katarina katarina.plesko@siol.net
8. junij PETEK	12:00	Učiteljske Tolmin, generacija 1960–1965 se predstavi	Štanjel, Kobdilijski stolp (stolp na vratih)	Nassa desella, d. o. o., Štanjel 6a, 6222 Štanjel nassa.desella@siol.net Tel: +386 (0)5 7690 018
8. junij PETEK	11:00	Likovna razstava Damjane Čoralič z naslovom Prvi stik s Krasom	Knjižnica Komen	Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel: +38 (0)5 766 85 80 knjiznica.komen@siol.net
9. junij SOBOTA	17:00	60. obletnica Društva upokojencev	Dvorana Kobjeglava	Občina Komen Komen 86, 6223 Komen Tel. +386 (0)5 731 04 50, obcina@komen.si
9. junij SOBOTA	15:00–19:00	Delavnica EFT tehnike za doseganje čustvene svobode. Delavnico vodi Barbara Žetko. Cena delavnice je 40 EUR.	Knjižnica Komen	Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel: +38 (0)5 766 85 80 knjiznica.komen@siol.net
9. junij SOBOTA	19:00	12. podelitev Štrekljeve nagrade za življenjsko delo ali izjemne dosežke na področju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega blaga v besedi in v pesmi	Gorjansko	Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen Tel. +386 (0)5 731 04 50, obcina@komen.si TIC Štanjel, Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 00 56, Gsm. +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@komen.si
9. junij SOBOTA	20:30	Koncert sakralne glasbe – komorni zbor Ipavska pod vodstvom Matjaža Ščeka	Cerkev sv. Danijela Štanjel	TIC Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 00 56, Gsm. +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@komen.si
12. junij TOREK	18:00	Lutkovna predstava z naslovom Kdo se boji velikega zlobnega zajčka	Knjižnica Komen	Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel: +38 (0)5 766 85 80 knjiznica.komen@siol.net
15. junij PETEK	19:00	Slavnostna seja občinskega sveta ob Občinskem prazniku Občine Komen	Kulturni dom Komen	Občina Komen Komen 86, 6223 Komen Tel. +386 (0)5 731 04 50, obcina@komen.si
15. junij PETEK	21:00	Rock koncert v Volčjem Gradu	Volčji Grad	Društvo Debela Griža Volčji Grad Gsm. +386 (0)41 893 531, damjan.pirec@gmail.com

15. junij PETEK – 25. junij NEDELJA		Osmica Kosmina na Brjah pri Komnu (ponudba doma pridelane hrane in pijače)	Brje pri Komnu	Milan in Primož Kosmina Brje pri Komnu 15a, 6223 Komen Gsm. +386 (0)51 242 071, +386 (0)31 893 704, milan.kosmina@siol.net
17. junij TOREK	16:00	Etnološka prireditve (delavnica), na kateri se izdeluje venčke sv. Ivana, ki se jih kasneje oceni in razstavi na gradu v Štanjelu	Grajsko dvorišče Štanjel	Grad Štanjel, Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel. +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si
19. junij TOREK	18:30 – 20:30	Gong kopel s koncertom drevnih glasbil	Predverje grajskega dvorišča Štanjel	Tea Smonker Gsm: +386 (0)40 226 045, tea.smonker@gmail.com
20. junij SREDA	11:00	Utrinki iz knjižnice z razstavo fotografij ob 40. obletnici delovanja Knjižnice Komen	Knjižnica Komen	Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel: +38 (0)5 766 85 80 knjiznica.komen@siol.net
22. junij PETEK	18:00	Kulturna prireditve ob 40. obletnici delovanja Knjižnice Komen	Kulturni dom Komen	Kosovelova knjižnica Sežana, podružnica Komen Komen 118, 6223 Komen Tel: +38 (0)5 766 85 80 knjiznica.komen@siol.net
22. junij PETEK	21:00	Poslednji termina(l)tor (žlahtna komedija po izboru občinstva leta 2011, nastopa Gojmir Lešnjak Gojc in Boris Kobal)	Grajsko dvorišče Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
23. junij SOBOTA	19:00	Izbor najlepših venčkov	Grajsko dvorišče Štanjel	Grad Štanjel, Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel. +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si
24. junij NEDELJA	19:00	Pohod v kresno noč po poteh okrog vasi Kobjeglava in Tupelče, po povratku pa prižig kresa	Dvorana v Kobjeglavi	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel, Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com
24. junij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje 2012: komedija amaterskega gledališča Grgar – Poroka szi Matildo	Grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Gsm.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
29. junij PETEK – 30. junij SOBOTA		Tri peresa ptiča vedomca. Tečaj in koncert pripovedovanja pravljic v spomin na delo dr. Karla Šterklja.	Grad Štanjel, Osnovna šola Štanjel	Razvojno, kulturno, turistično, športno društvo Gorjansko Gsm. +386 (0) 31 351 830 in +386 (0) 41 430 224 ljoba.jence@guest.arnes.si
1. julij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje 2012: komedija Georgesa Feydeaua Odlikovanje v izvedbi Gledališkega društva Kontrada Kanal	Grajsko dvorišče Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
7. julij SOBOTA – 8. julij NEDELJA		Žetev sivke, košarkarski turnir in nastop mladinskih pevskih zborov	Ivanji Grad	EKOTERA Tanja Arandjelović Gsm: +386 (0)41 387 830 tanja@ekotera.si
8. julij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje 2012: komedija Vse o ženskah. Nastopa domača gledališka skupina KD Brce iz Gabrovice.	Grajsko dvorišče Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
9. julij PONEDJELJEK – 15. julij NEDELJA	9:00 – 16:00	Oratorij 2012 v Kobjeglavi bo združil otroke (6–15 let) s plesom, petjem, z igranjem, s pogovori, kreativnimi delavnicami, z orientacijskimi igrami, izleti in s številnimi drugimi aktivnostmi	Stara šola Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel, Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com
15. julij NEDELJA	21:00	Grajsko poletje 2012: Cvetje hvaležno odklanjamo, komedija dramskega odseka Prosvetnega društva Štandrež	Grajsko dvorišče Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net

25. julij SREDA— 29. julij NEDELJA		SolokamP — mojstrski tečaji s koncerti mentorjev ter udeležencev v Štanjelu in v okoliških krajih — je nov projekt Kulturnega društva in novousta- novljenega Zavoda UPOL, »znamke« za kakovost, inovativnost in nepozabna doživetja, ki jih prinašajo prepoznavni vsakoletni projekti, kot sta Svirel — mednarodno glasbeno tekmovanje ter OrkesterkamP — orkestrska šola in festival za pihalne in simfonične sestave. Mentorici: Anja Gaberc — harfa, Alja Velkaverh — flavta.	Štanjel in okoliške vasi	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
25. julij SREDA	20:30	SolokamP: Koncert mentorjev SolokamP-a	Cerkev sv. Danijela Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
28. julij SOBOTA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Brestovica	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
29. julij NEDELJA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Grajsko dvorišče Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
1. avgust SREDA— 5. avgust NEDELJA		SolokamP — mojstrski tečaji s koncerti mentorjev ter udeležencev v Štanjelu in v okoliških krajih — je nov projekt Kulturnega društva in novousta- novljenega Zavoda UPOL, »znamke« za kakovost, inovativnost in nepozabna doživetja, ki jih prinašajo prepoznavni vsakoletni projekti, kot sta Svirel — mednarodno glasbeno tekmovanje ter OrkesterkamP — orkestrska šola in festival za pihalne in simfonične sestave. Mentorja: Janja Brlec — citre, Dušan Kranjc — pozavna.	Štanjel in okoliške vasi	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
1. avgust SREDA	20:30	SolokamP: Koncert mentorjev SolokamP-a	Cerkev sv. Danijela Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
4. avgust SOBOTA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Zegov borjač Kobjeglava	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
5. avgust NEDELJA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Grajsko dvorišče Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0)41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
8. avgust SREDA— 12. avgust NEDELJA		SolokamP — mojstrski tečaji s koncerti mentorjev ter udeležencev v Štanjelu in v okoliških krajih — je nov projekt Kulturnega društva in novousta- novljenega Zavoda UPOL, »znamke« za kakovost, inovativnost in nepozabna doživetja, ki jih prinašajo prepoznavni vsakoletni projekti, kot sta Svirel — mednarodno glasbeno tekmovanje ter OrkesterkamP — orkestrska šola in festival za pihalne in simfonične sestave. Mentorji: Zoran Lupinc — diatonična harmonika, Aleksandra Pavlovič — korepeticije, Leonardo Silva — solopetje.	Štanjel in okoliške vasi	KD UPOL Gsm: +386 (0) 41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
8. avgust SREDA	20:30	SolokamP: Koncert mentorjev SolokamP-a	Cerkev sv. Danijela Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0) 41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
11. avgust SOBOTA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Volčji Grad	KD UPOL Gsm: +386 (0) 41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si

12. avgust NEDELJA	20:30	SolokamP: Zaključni koncert udeležencev SolokamP-a	Grajsko dvorišče Štanjel	KD UPOL Gsm: +386 (0) 41 618 373 upol.info@gmail.com www.upol.si
Druga polovica avgusta		Jungle Flash Koncerti, delavnice in mnogo drugega ob ritmičnih regijah, drum'n'bassa, skaja in jungla	Vrtača med Štanjelom in Kobjeglavo	Mladinsko društvo ŠUZ Komen Komen 97, 6223 Komen mdsuz.komen@gmail.com
7. septem- ber		DNEVI STARE GLASBE 2012 Mednarodni glasbeni koncerti na različnih prizoriščih v Štanjelu in v njegovi okolici, obogateni s spremljevalnimi prireditvami in z domačo kulinarično ponudbo.	Štanjel	Ustvarjalno središče Abram Pedrovo 14, 5295 Branik Tel.: +386 (0)5 30 57 610 info@abram.si www.abram.si
15. septem- ber		DNEVI STARE GLASBE 2012 Mednarodni glasbeni koncerti na različnih prizoriščih v Štanjelu in v njegovi okolici, obogateni s spremljevalnimi prireditvami in z domačo kulinarično ponudbo.	Sveto	Ustvarjalno središče Abram Pedrovo 14, 5295 Branik Tel.: +386 (0)5 30 57 610 info@abram.si www.abram.si
16. septem- ber NEDELJA	13:00	Turnir v odbojki, namenjen rekreativnim odbojkarjem in tistim, ki pri tem športu preprosto uživajo in si želijo malo druženja	Igrišče pri Kulturnem domu Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel, Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com
23. septem- ber NEDELJA	15:00	Turnir v balinanju prireja balinarski klub Hrast iz Kobjeglave – že tradicionalna preizkušnja v mešanih trojkah	Balinišče na prostem Tupelče	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel, Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com BK Hrast Kobjeglava
30. septem- ber NEDELJA		Na vaški veselici sv. Mihaela se v nedeljo popoldan pomerijo pari v briškoli, sledi kulturni program, tombola in druženje ob glasbi	Kulturni dom Kobjeglava	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67 6222 Štanjel, Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com BK Hrast Kobjeglava

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
stalna razstava	STALNA RAZSTAVA SLIK IN GRAFIK LOJZETA SPACALA	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Grad Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel. +386 (0) 7690197 gradstanjel@quest.arnes.si
stalna razstava	STALNA RAZSTAVA O ŽIVLJENJU IN DELU ARHITEKTA IN URBANISTA MAKSA FABIANIJA	Štanjel – Grad: TIC Štanjel	TIC Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel tel.: +386 5 769 00 56, 041 383 986 tic.stanjel@komen.si
Rokodelska delavnica	Prikaz rokodelskih spretnosti in prodaja izdelkov	Štanjel – Vhodni stolp	OCRA Obrtni center restavracije www.ocra.si, info@ocra.si gsm: +386 (0)41 333 457

Izleti in ogledi

ŠTANJEL - Nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce

vsako nedeljo izpred TIC-a (Zgornji Palacij)

Ura: 14.00 – v zimskem času (od novembra do maja),
15.30 – v poletnem času (od maja do konec oktobra).

Turistično vodenje vključuje ogled Gradu Štanjel, Galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

Cena ogleda za odrasle znaša 4 EUR na osebo, za otroke 3 EUR na osebo (v ceno je všteta vstopnina v Galerijo Lojzeta Spacala in ogled Kraške hiše). Organizacija in informacije: TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986

Galerija lojzeta spacala in kraška hiša

Urnik: torek–petek: 11:00–14:00,
sobota, nedelja: 10:00–17:00,
ponedeljek: zaprto.

Za napovedane skupine tudi izven urnika.

Galerija Lojzeta Spacala v obnovljenem delu Gradu Štanjel hrani stalno zbirko slik in grafik Lojzeta Spacala.

V Kraški hiši je urejena etnološka zbirka v dveh nadstropjih.

Informacije: Galerija Lojzeta Spacala: +386 (0)5 7690197; e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

Kvadratni stolp

Stalna razstava arhitekta in urbanista Maksa Fabianija o njegovem delu in življenju je odprta od torka do nedelje med 10. in 16. uro. Več informacij: TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986

Stolp na vratih

Urnik: torek–nedelja: 10.00–18.00,
ponedeljek: zaprto.

Stolp na vratih je eden od dveh vhodnih stolpov v Štanjel, v katerem je urejena galerija s priložnostnimi razstavami in trgovina s spominki. Informacije: Nassa desella, d. o. o., Štanjel 6a, 6222 Štanjel, tel. +386 (0)5 7690018, gsm. +386 (0)31 522188, nassa.desella@siol.net

VHODNI stolp v GRAD

V Gradu Štanjel se v vhodnem stolpu nahaja Rokodelska delavnica Vitez. V delavnici prikazujemo ročno izdelovanje obrtniških izdelkov s starimi tehnikami in z naravnimi materiali. Naši izdelki se ponašajo s certifikatom domače in umetnostne obrti in so primerni za darila ali za polepšanje doma. Več informacij: Ocra, d. o. o., tel: +386 (0)41 333 457, www.ocra.si, info@ocra.si

VOLČJI GRAD

POT KAMNA – UREJENA UČNA POT

Urejena in označena učna pot po vasi in okoli nje. Spoznali boste značilnosti kraške krajine, kraških naselij ter spoznali posebnosti Volčjega Grada, vasi z izredno bogato kamnoseško dediščino in enim največjih ohranjenih prazgodovinskih gradišč pri nas. Pot je uredilo Društvo Debela griža, ki organizira tudi turistična vodenja. Informacije: www.volcjigrad.com, TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986

Po komenski občini in še malo dlje

Praznovanja, prireditve, ogledi, izleti, osmice ... Je kaj zanimivega za vas?

Ta rubrika je namenjena predstavljanju javnih prireditev, ogledov, izletov, osmic in drugih javnih dogodkov v Občini Komen in v njeni bližnji okolici.

Organizatorje prireditev ali dogodkov zato prosimo, da v svojih napovedih navedejo podatke o sami prireditvi/dogodku, kot so: kraj, prostor, datum, trajanje, kratek opis, kontaktne številke ...

Uredništvo Burje ne odgovarja za morebitne nevednosti, ki bi lahko nastale zaradi napačnih, nepopolno sporočenih prirediteljevih podatkov ali zaradi morebitnih nesporočenih sprememb.

Vsako napoved sporočite po elektronski pošti na naslov tic.stanjel@komen.si ali po telefonu na številko 05 7691014 (TIC Štanjel).

Uredništvo

Vsak korak šteje!

Nordijska hoja na Krasu

Vse ljubitelje hoje v naravi vabimo, da se vključite v delavnice nordijske hoje, ki spodbujajo telesni razvoj v povezavi z zdravo in uravnoteženo prehrano.

Vadbo nordijske hoje v povezavi z zdravo in uravnoteženo prehrano, ki bo potekala v Komnu, bodo izvajali inštruktorji nordijske hoje INWA, Zveze za nordijsko hojo Slovenije in TD Brest iz Brestovice.

Projekt »Z nordijsko hojo in zdravo prehrano premagujemo ovire« vsebinsko in finančno podpira Ministrstvo za zdravje RS.

Prvo srečanje bo potekalo 30. junija 2012 s pričetkom ob 17.30 uri.

Dobimo se na parkirišču pred občinsko hišo v Komnu.

Trajanje delavnice približno 90 minut, prispevka ni.

Vabimo vas na delavnico nordijske hoje, na kateri boste:

- spoznali vpliv redne telesne vadbe v kombinaciji z zdravo in uravnoteženo prehrano,
- spoznali neposredne koristi in učinke nordijske hoje,
- se v prijetni družbi dobro počutili,
- uživali v lepotah narave ob poti, po kateri bomo hodili.

Vsi, ki že imate palice za nordijsko hojo, jih prinesite s seboj, vsi ostali si jih boste lahko sposodili pri organizatorju srečanja na dan poteka delavnice.

Več informacij in prijave: TD Brest, Brestovica pri Komnu 35, GSM 031 719 661 ali 01 529 10 45 ali po e-pošti: jurij@supra.si.

Prosimo za prijave do vključno 26. junija 2012.

DNEVI
STARE
GLASBE
2012

Lanski *Dnevi stare glasbe* v cerkvi sv. Tilna v Svetem – koncert španskega mojstra Xavierja Diaza Latorreja

Glasba ustvarjalcev preteklih stoletij najbolj avtentično zazveni prav med zidovi, zgrajenimi v njihovem času, v gradovih in v cerkvah, kjer so še živi sledovi tedanjega življenja. **Dnevi stare glasbe 2012** bodo obogatili nekaj takšnih prizorišč v zahodnem delu Slovenije na območju gradov Štanjel in Rihemberk, letos pa tudi na Ljubljanskem gradu, ki se vse bolj uveljavlja kot kulturno in turistično središče Slovenije. Šest koncertov v organizaciji Kulturnega doma Nova Gorica in v sodelovanju s številnimi partnerji bo po izboru lutnjista Bora Zuljana, asistenta na Glasbenem konservatoriju v Ženevi, obogatilo mnoge prijetne ambiente s pestro kulturno zgodovino, spremljevalni dogodki pa bodo obiskovalcem ponudili še dodatne izobraževalne vsebine. Na komenskem Krasu bosta dva koncerta, ki sta ju podprli Občina Komen in Zadrúna kraška banka.

7. september 2012: ŠTANJELSKI GRAD

MUSICA CUBICULARIS (Slovenija), Tartini (1692–1770) – glasba slovitega piranskega violinista in skladatelja, izvedena na njegovi violini.

15. september 2012: SVETO PRI KOMNU, cerkev sv. Tilna

PROGETTO DETTO IL GORZANIS (Slovenija, Italija, Kolumbija, Švica), Giacomo Gorzanis – lutnjist slovenskih dvorov 16. stoletja, gost bo karizmatični italijanski pevec in igralec Pino De Vittorio.

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana na dobrodelnem sejmu rabljene otroške opreme, oblačil in obutve za otroke Krasa in Brkinov

V upanju in z željo, da bi vsem otrokom in mladostnikom naše regije še naprej zagotavljali enake možnosti in dostopnost za njihovo udeležbo v prostočasne programe – ne glede na njihove osebne, zdravstvene, socialne težave in posebne potrebe – organiziramo skozi vse leto raznovrstne dejavnosti, razvijamo nove ideje in iščemo primerne oblike pomoči ter finančne olajšave za tiste otroke, ki so pomoči najbolj potrebni.

V mesecu aprilu, tj. 21. 4. 2012, smo člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana organizirali celodnevni dobrodelni sejem rabljene otroške opreme, oblačil in obutve. Sejem je bil zelo uspešen in dobro sprejet s strani krajanov občin naše regije.

Izkupiček od prodaje rabljene otroške opreme in donatorska sredstva, ki se bodo vse do poletja zbirala v podporo tej akciji na TRR: SI56 1010 0004 9070 646, SKLIC: 7043, bodo namenjena letovanju otrok s posebnimi potrebami in otrok iz socialno ogroženih družin, ki bodo v letošnjem letu letovali v sledečih terminih:

- v Kranjski Gori (16. 6.–20. 6.; 20. 6.–24. 6.; 24. 6.–28. 6. – predšolski otroci),
- v Pacugu (21. 7.–28. 7.; 19. 8.–26. 8. – osnovnošolci do 5. razreda),
- v Poreču (24. 7.–3. 8. – srednješolci; 3. 8.–14. 8. – osnovnošolci od 6.–9. razreda).

Darovana otroška oblačila in oprema so bila posredovana družinam občin Krasa in Brkinov, ki so tovrstno pomoč potrebovale. Člani društva se v imenu otrok iskreno zahvaljujemo vsem donatorjem, darovalcem rabljene opreme, kupcem in prodajalcem, Zavodu ŠTIP Sežana in Zavodu ZZZS za nudenje prostorov za organizacijo prireditve in vsem, ki ste pomagali pri uspešni organizaciji prireditve.

Besedilo: Ana Pangos, sekretarka
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Poleti se popeljite z avtobusom od Štanjela do Devina

Že četrto leto zapored sta se Občini Komen in Devin - Nabrežina s pomočjo Zadružne kraške banke odločili, da domačinom in turistom ponudita avtobusni prevoz med Štanjelom in Devinom.

Popeljali se boste lahko med 25. junijem in 26. avgustom 2012, ob koncih tedna in praznikih, trikrat dnevno.

Z avtobusno vozovnico boste tudi letos upravičeni do popustov pri vstopninah tako v Galerijo Lojzeta Spacala in v Kraško hišo v Štanjelu kot tudi na Devinski grad.

Seveda se bo avtobus ustavil tudi v Sesljanu, v mestu in v zalivu, kjer si boste lahko privoščili osvežilno kopanje.

Vozni red:

Postajališče /fermata/bus stop	km	h	h	h
Štanjel	0	09:00	14:00	19:00
Hruševica	2	09:03	14:03	19:03
Tupelče	4	09:06	14:06	19:06
Kobjeglava	4	09:07	14:07	19:07
Gabrovica	6	09:10	14:10	19:10
Tomačevica	8	09:13	14:13	19:13
Komen	11	09:18	14:18	19:18
Gorjansko	14	09:23	14:23	19:23
Gorjansko MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	17	09:27	14:27	19:27
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h. št. 52	19	09:31	14:31	19:31
Aurisina/Nabrežina civico 65/h. št. 65	22	09:36	14:36	19:36
Aurisina/Nabrežina civico 23/h. št. 23	23	09:38	14:38	19:38
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	25	09:41	14:41	19:41
Sistiana/Sesljan civico 45/h. št. 45	27	09:45	14:45	19:45
Sistiana/Sesljan civico 56/h. št. 56	28	09:47	14:47	19:47
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	29	09:50	14:50	19:50
Sistiana/Sesljan civico 56/h. št. 56	30	09:53	14:53	19:53
Duino/Devin 10e/h. št. 10	32	09:55	14:55	19:55
Duino/Devin Castello/Grad	33	09:56	14:56	19:56
Duino/Devin civico 62c/h. št. 62	33	09:57	14:57	19:57

Postajališče / fermata / bus stop	km	h	h	h
Duino/Devin civico 62c/h. št. 62	0	10:10	15:10	20:10
Duino/Devin Castello/Grad	0	10:11	15:11	20:11
Duino/Devin 10e/h. št. 10	1	10:12	15:12	20:12
Sistiana/Sesljan civico 56/h. št. 56	3	10:14	15:14	20:14
Sistiana mare/Sesljanski zaliv	4	10:17	15:17	20:17
Sistiana/Sesljan civico 56/h. št. 56	5	10:20	15:20	20:20
Sistiana/Sesljan civico 45/h. št. 45	6	10:22	15:22	20:22
Aurisina/Nabrežina Municipio/Županstvo	8	10:26	15:26	20:26
Aurisina/Nabrežina civico 23/h. št. 23	10	10:29	15:29	20:29
Aurisina/Nabrežina civico 65/h. št. 65	11	10:31	15:31	20:31
San Pelagio/Šempolaj civico 52/h. št. 52	14	10:36	15:36	20:36
San Pelagio/Šempolaj VC/MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko MP (Border crossing)	16	10:40	15:40	20:40
Gorjansko	19	10:44	15:44	20:44
Komen	22	10:49	15:49	20:49
Tomačevica	24	10:54	15:54	20:54
Gabrovica	28	10:57	15:57	20:57
Kobjeglava	30	11:00	16:00	21:00
Tupelče	30	11:01	16:01	21:01
Hruševica	32	11:04	16:04	21:04
Štanjel	33	11:07	16:07	21:07

Cenik:

Km										
0	Štanjel									
2	0,65	Hruševica								
4	0,65	0,65	Tupelče							
4	0,65	0,65	0,65	Kobjeglava						
6	0,90	0,65	0,65	0,65	Gabrovica pri Komnu					
8	0,90	0,90	0,65	0,65	0,65	Tomačevica				
11	1,15	0,90	0,90	0,90	0,90	0,65	Komen			
14	1,15	1,15	0,90	0,90	0,90	0,90	0,65	Gorjansko		
19	1,35	1,35	1,15	1,15	1,15	1,15	0,90	0,65	Šempolaj h. št. 52	
22	1,55	1,35	1,35	1,35	1,35	1,15	1,15	0,90	Nabrežina h. št. 65	
23	1,55	1,55	1,35	1,35	1,35	1,15	1,15	0,90	Nabrežina h. št. 23	
25	1,55	1,55	1,55	1,55	1,35	1,35	1,15	1,15	Nabrežina županstvo	
27	1,80	1,55	1,55	1,55	1,55	1,35	1,35	1,15	Sesljan h. št. 45	
28	1,80	1,80	1,55	1,55	1,55	1,35	1,35	1,15	Sesljan h. št. 56	
29	1,80	1,80	1,55	1,55	1,55	1,55	1,35	1,15	Sesljan zaliv	
30	1,80	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	1,35	Sesljan h. št. 56	
32	2,05	1,80	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	Devin h. št. 10	
33	2,05	2,05	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	Devin grad	
33	2,05	2,05	1,80	1,80	1,80	1,55	1,55	1,35	Devin h. št. 62	

N a g r a d n a k r i ž a n k a

					Burja	KITICA IZ STIRIH ENAJSTER - CEV	PRVOTNA GRŠKA MUZA PETJA	PRIPRAVA ZA SPAJANJE, SPENJACA	PLESEN NA VINU, KAN	RIŽEVO ZGANJE	TOMAŽ MAHKOVIC	SKANDINAVSKI IZRAZ ZA SMUČI	FRANCOSKA PEVKA LUNGHINI	ZGORAJ BREZ	PALESTINSKI POLITIK (JASER)
ARABSKA MESTNA ČETRT											ARHITEKT - KA MUŠIČ				
DIVJI PRAŠIČ											STRUPEN PLIN OSTREGA VONJA				
SORTA KROMPIRJA											PODSTREŠ - NICA				
LESNATE RASTLINE											VRBA				
												TV VESOLJEC			
												ŠTEVILO STVARI			
EPIDEMIJA V VEČ DRŽAVAH									TAOIST						
KAR JE ROKA, ALI NOGA								VLADO ERCEGOVIČ			LUCIJA STUPICA				
ŠKOTSKI SLIKAR (ALAN)						VISOKOŠOLEC		SEVERNE BENETKE			BAJKA, LEGENDA				
PEVKA DEEMI	UMETNOST, VESČINA	GL. MESTO GANE				PREB. NOVEGA SVETA		BARTOLOV ROMAN							AMERIŠKI SPRINTER (MARCEL)
BIN LAD - NOVA TERRORISTIČNA ORGANIZACIJA		STRELO OROŽJE						OSVETLJE - VALEC							
ROVIGO								VEK, DOBA			AMERIŠKA LETALSKA DRUŽBA	RUSKA PLOVNA REKA SKOZI SANKT PETERS - BURG			
JEREBIKI PODOBNO DREVO						PRIZORIŠČE BOJNIH IGER					LATINSKO IME JAVORJA				
DIRIGENT DELACOTE	VREDNOSTNI PAPIR	PODZEMNI ŽUŽKOJED ALBREHT - OVO KNJIŽ. DELO				SLIKAR GUMILAR					CAMBINJEVA OPERA	STAREJŠI			
KRAŠKO DREVO						HUDA DRISKA						BRISAČA			
ČEBELI PODOBNA ŽUŽELKA								FR. DIRIG. (JACQUES)							
NAŠ NOGOMETAS CEH								LOKVA, PUČ, VASKA			ENOTA ZA MERJENJE JAKOSTI ELEKTRIČ - NEGA TOKA	KIPAR (FRANCE)			
KOLEŠAR AMADORI	RUDNINA										AM. HIP-HOP PEVKA				
ŠPORTNIK (...KOPJA, KLADIVA)	PISATELJ (VITAN)														
POSTNA JUHA IZ REPNIH OLUPKOV															
FIZIK ČERMELJ															

Pravilno izpolnjeno geslo križanke nam na dopisnici pošljite **do petka, 24. avgusta 2012**, na naslov: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, s pripisom »za nagradno križanko«. Na dopisnico ne pozabite pripisati svojega imena in priimka, naslova ter telefonske številke. Med prispelimi, pravilno izpolnjenimi gesli bomo izžrebali tri nagrajence.

Rešitev nagradne križanke Burja marec 2012 (vodoravno): OBRTNIK, OPS, NAGRADA, GAL, ON, ODOR, ERA, KOBILARNA, MILER, KAJFA, KAREL, OTO, RŽ, ŠVRK, IVJE, PAN, OSETIJA, KIER, AZI, SFORZA, GAZ, NOVAK, MELE, NUR, ITIL, AR, KLASA, ORIGANO, KABEL, ALEN, GALAN, ELAND, MAOR, SJ, DRAJNA, MARGARETA, AAR, OKER, KOLERA, SKRB, ANA KARENINA, RIO, ZOKI, EC, NIT, KAVALIIR, POK, HITI, ONE, ULOMEK, PAJEK, ČAR, NOGICA, ŠLEVA

GESLO: SLOVENSKI JEZIKOSLOVEC IZ GORJANSKEGA

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada: Marica Bunc iz Škrbine (vstopnici na predstavo Poslednji Termin(I)tor),
2. nagrada: Marko Adamič iz Tomačevce (knjiga Procesi ustvarjanja kulturne dediščine avtorice Jasne Fakin Bajec),
3. nagrada: Mitja Pirnat iz Kodretov (med Čebelarstva Bandelj).

GESLO:

Postopek izdelave venčka svetega Ivana

Besedilo: Kristina Rudež

1. Najprej se iz šibja, kateregakoli, da je le prožno in gladko, naredi ogrodje – osnovni krog oziroma obroček, ki se ga zveže z žico (vsaj dvakrat) in se ga na primerni okrogli osnovi posuši, da ohrani svojo obliko (vsaj 14 dni prej).

2. Nabiranje rož na polju, gmajni, ob poteh ... Na teh krajih rastejo rožice sv. Ivana: homuljice –križci sv. Ivana, šentjanževka, ivanjščice ... Potrebno jih je nabrati v zadostni količini, ker jih za en venček potrebujemo kar veliko.

3. Priprava prostora za delo: potrebujemo mizo – delovno površino, na kateri sestavljamo šopke iz rožic (za en venček vsaj 40–50 šopkov). Potrebujemo še škarje in vrvico.

4. Postopek dela: iz nabranih rožic oblikujemo majhne šopke in jih polagamo enega zraven drugega na mizo. Ko jih naredimo dovolj (40–50), vzamemo izdelan obroček in vrvico (dolga naj bo vsaj 2 metra). Na enem koncu privežemo vrvico na obroček, potem pa se lotimo pletenja – vezanja šopkov na obroček, tako da ovijamo z vrvico pod cvetjem okrog stebelc navznoter, zategnemo, pridržimo zategnjeno vrvico s prsti, dodamo naslednji šopek, zopet ovijemo vrvico okrog šopka navznoter, pridržimo ... Ko zaključimo krog, iz ostanka vrvice naredimo še zanko za obešanje in s tem je venček končan.

Foto: Dunja Peric, Iztok Ilich

